

Outsourcing & More

www.outsourcingportal.pl

ISSN 2083-8867

nr 1 (26)

styczeń / luty 2016
January / February 2016

Bezpłatny magazyn
Free of charge magazine

2016

Trendy

WYZWANIA FINANSOWO-KSIĘGOWE W OBSŁUDZE BRANŻY HURTOWEJ

FINANCIAL AND ACCOUNTING CHALLENGES IN THE WHOLESALE SECTOR

str. 26

Więcej zadań, czy więcej pieniędzy?
More work, or more money?

str. 30

UMOWY TERMINOWE PO NOWELIZACJI KODEKSU PRACY

FINITE EMPLOYMENT CONTRACTS AFTER LABOR CODE AMENDMENT

str. 40

Branżowe podsumowanie roku 2015
dostępne na www.proprogressio.pl

- ▶▶▶▶ Contact Center
- ▶▶▶▶ Customer Experience
- ▶▶▶▶ Komunikacja biznesowa
- ▶▶▶▶ Wideokonferencje
- ▶▶▶▶ Biometria głosowa
- ▶▶▶▶ Biometria podpisu odręcznego
- ▶▶▶▶ Usługi doradcze

Dymitr Doktor
Redaktor Naczelny
Chief Editor

Twitter: @DymitrDoktor

Bezpłatny magazyn / Free of charge magazine

Redaktor naczelny / Editor-in-chief

Dymitr Doktor

d.doktor@outsourcingandmore.pl

Zespół / Editorial team

Kamila Cyranowicz / Magda Kacprzak

Opracowanie graficzne i skład DTP

Dariusz Skuza

Reklama / Advertising

reklama@outsourcingandmore.pl

Wydawca / Published by

RIPOSTA Doktor S.J.

ul. Dolna 21b/40

00-773 Warszawa

www.riposta.pl

Adres redakcji / Editorial address

RIPOSTA Doktor S.J.

ul. Dolna 21b/40

00-773 Warszawa

RIPOSTA

T: +48 22 213 02 45

F: +48 22 213 02 49

redakcja@outsourcingandmore.pl

www.outsourcingandmore.pl

Druk / Print

Drukarnia Jantar

Obsługa prawna / Legal support

„Chudzik i Wspólnicy”

Prenumerata i dystrybucja /

Subscriptions

Bezpłatna prenumerata po uprzedniej

rejestracji na stronie www.outsourcingandmore.pl

Outsourcing&More is bimonthly free

of charge magazine. See the website

www.outsourcingandmore.pl

for more details

Wybrane zdjęcia pochodzą z serwisu

shutterstock.com / Selected photos come

from shutterstock.com website

Nakład / Circulation

3000 egz. / copies

AUTORZY / AUTHORS: Wiktor Doktor • Kamil

Sztandera • Dawid Wojtowicz • Bartłomiej

Zagrodnik • Marek Binio • Anna Durczak • Maciej

Brożek • Iwona Więckiewicz-Szabłowska •

Magdalena Szataj • Krzysztof Pimpicki • Barbara

Echaust • Piotr Kamiński • Joanna Mroczek •

Katarzyna Gurszyńska

Wszelkie prawa zastrzeżone.

Kopiowanie, reprodukcja bez pisemnej zgody

Redakcji nie jest dozwolona

/ All rights reserved. No copying, reproduction

or photocopying allowed without written consent

of the publisher.

Redakcja nie odpowiada za treść reklam

i ogłoszeń / The views expressed

in this publication as well as the content

of the adverts are not necessarily those

of the editor.

PARTNERZY / PARTNERS

PROGRESSIO

Od Redakcji Editorial Note

Szanowni Czytelnicy,

Sektor outsourcingu nie zwalnia tempa i dynamiki rozwoju. W Polskiej Agencji Informacji i Inwestycji Zagranicznych, wciąż to BPO (Outsourcing Procesów Biznesowych), stanowi największy odsetek inwestycji, które są realizowane na terenie Polski. Podobnie jak BPO, rozwijają się także obszary biznesu związane z archiwizacją dokumentów, zarządzaniem flotami samochodowymi, czy też usługi IT. Już 28 stycznia 2016, podczas Gali Outsourcing Stars, odbędzie się pełne podsumowanie rozwoju branży, które wyznaczy trendy na kolejny rok.

W bieżącym wydaniu, które macie Państwo w rękach, tym razem zdecydowaliśmy się nie publikować „wywiadu numeru”. Zmiany w polskim rządzie i przełom roku oraz szereg zmian, które następują w firmach z uwagą na kolejny rok finansowy, pokazały nam, że wywiad z politykiem lub menedżerem mógłby szybko stracić na aktualności.

Dear Readers,

The outsourcing sector is not slowing down its development. In the Polish Information and Foreign Investment Agency, BPO (Business Process Outsourcing) continues to constitute the biggest percentage of investments in Poland. Like BPO, business areas related to document archiving, car fleet management, and IT services are also developing. On 28 January 2016, during the Outsourcing Stars Gala, a complete summary of the development of the sector will be provided.

In the current edition that you have in your hands, this time, we decided not to publish a featured interview. Changes in the Polish government and the new year as well as a range of changes that are taking place in companies in light of the new financial year result in a risk that such an interview could quickly become out of date.

Postanowiliśmy, tym razem, opisać kilka ciekawych wydarzeń biznesowych, poświęconych różnym obszarom outsourcingu oraz przedstawić zmiany w umowach terminowych, jakie zaszły po nowelizacji kodeksu pracy – ten temat przybliżają nam eksperci z kancelarii Chudzik i Wspólnicy. We współpracy z liderami sektora outsourcingu przygotowaliśmy też szereg artykułów poświęconych m.in. wyzwaniom w obsłudze księgowej branży hurtowej, zachętom do pracy w branży BPO/SSC, ale także ITO oraz opisaliśmy luksusową niszę warszawskiego rynku biurowego.

Zaczynamy kolejny rok, na który zaplanowaliśmy wiele ciekawych tematów. Zapraszamy do lektury, mając nadzieję, że przyniesie ona Państwu pogłębienie wiedzy dotyczącej branży outsourcingu oraz jego otoczenia biznesowego. ○

This time, we decided to describe several interesting business events dedicated to different areas of outsourcing and to present the changes in term agreements that took place after the amendment of the labour code. This subject will be presented by experts from the law firm Chudzik i Wspólnicy. In cooperation with the leaders of the outsourcing sector, we prepared a range of articles dedicated to, among others, the challenges in regard to accounting services in the wholesale sector, incentives to work in the BPO/SSC sector, as well as ITO. We also described the luxury niche of the Warsaw office market.

We are starting a new year for which we have planned many interesting subjects. We invite you to read on and hope that you will gain an increasingly better understanding of the outsourcing sector and its business environment. ○

Spis treści

Index

- 6 Aktualności**
- 8 Edukacyjny grudzień w Outsourcingu**
Educational December in Outsourcing
- 14 Aktualności INN POLAND**
- 16 Kalendarium**
Calendar of events
- 18 Ciekawostki**
Did you know?
- 19 Aktualności z Pro Progressio**
News from Pro Progressio
- **22 Luksusowa nisza warszawskiego rynku biurowego**
Luxurious niche of Warsaw Office Market
- **24 Outsourcing kadr, płac i księgowości dopasowany do Twoich potrzeb**
Outsourcing of HR, payroll and accounting tailored to your needs
- **26 Wyzwania finansowo-księgowo w obsłudze branży hurtowej**
Financial and accounting challenges in the wholesale sector
- **30 Więcej zadań, czy więcej pieniędzy?**
More work, or more money?
- **35 Biurowce klasy A - diabeł tkwi w szczegółach**
A-class office buildings - the devil is in the details
- **40 Umowy terminowe po nowelizacji kodeksu pracy**
Finite employment contracts after labor code amendment
- **44 Radom - miasto nowych możliwości**
Radom - a city of new opportunities
- **48 Multijęzyczny potencjał - największa siła sektora nowoczesnych usług dla biznesu**
Multilingual potential - the biggest power of BSS industry
- **52 Mija czas rekrutacji - nadchodzi czas optymalizacji**
The time of recruitment is over - it is optimization time
- **54 Stanowisko: Specjalista ds. Kontrolingu**
Position: Controlling Specialist
- **56 Zimowa, biznesowa elegancja**
Winter business elegance
- 58 Biblioteka Managera**

INSPIRUJEMY!

KOMPLEKSOWE ROZWIĄZANIA DLA TWOJEGO BIZNESU

Zeskanuj kod i zapisz się do
naszego **newslettera**

Rachunkowość
i Sprawozdawczość

Konsolidacja

Controlling

Kadry
i Płace

Finanse

Prawo i Podatki

www.bssCE.pl

 BSS
BUSINESS SUPPORT SOLUTION

LEASEPLAN OTWORZYŁ PIERWSZY W POLSCE SALON AUT POLEASINGOWYCH

LeasePlan Polska, lider rynku wynajmu długoterminowego, zarządzający flotą ponad 25 tys. aut dla blisko 1000 firm, otworzył w dniu 16.12. 2015 swój pierwszy Salon Aut Poleasingowych. Firma, świadcząca do tej pory usługi głównie dla biznesu, teraz wychodzi naprzeciw potrzebom Klientów indywidualnych i wprowadza nowe standardy i jakość na rynku aut używanych w Polsce. – *Otwarcie Salonu Aut Poleasingowych LeasePlan rozpoczyna nową erę w sprzedaży aut używanych w naszym kraju. Samochody wyłącznie z pełną historią użytkowania, z polskich*

sieci dealerskich i od pierwszego właściciela to alternatywa dla wszystkich, którym zależy na bezpieczeństwie zakupu. W stałej ekspozycji ponad 320 aut różnych marek i modeli oraz wyjątkowa infrastruktura: 12 200 m² powierzchni, w tym 3700 m² salonu, kawiarnia, myjnia, stanowisko do przeglądów, a nawet plac zabaw dla dzieci, to niezaprzeczalne atuty salonu. Do tej pory podobny komfort zarezerwowany był tylko dla klientów kupujących nowe auta w sieciach dealerskich. – mówi Sławomir Wontrucki, Prezes LeasePlan Fleet Management Polska.

NAJDROŻSZE LOKALIZACJE BIUROWE ŚWIATA

Londyńska dzielnica West End drugi rok z rzędu zajmuje pierwsze miejsce na liście najdroższych lokalizacji biurowych świata, zgodnie z raportem Global Prime Office Occupancy Costs przygotowanym przez Globalny Dział Doradztwa i Badań Rynku w firmie CBRE. Warszawa, po uwzględnieniu

wszystkich kosztów najmu na poziomie 33,33 EUR/m²/m-c, znalazła się na 79 pozycji, o 6 miejsc wyżej w stosunku do rankingu z pierwszego kwartału 2015 oraz o 8 pozycji niżej w porównaniu rok do roku. Stolica Polski zajmuje drugie miejsce wśród miast z regionu Europy Środkowej i Wschodniej.

POLSKIE MIASTA CIERPIĄ NA BRAK PEWNOŚCI SIEBIE W KONKUROWANIU Z MIASTAMI ZAGRANICZNYMI. CZY SŁUSZNIE?

Miniony rok pokazał, że coraz więcej polskich miast dostrzega potrzebę promowania nie tylko swoich walorów turystycznych, ale także gospodarczych. Mimo to, w strategiach promocyjnych, w szczególności mniejszych lokalizacji biznesowych, dostrzegalny jest brak pewności siebie w konkurowaniu z miastami zagranicznymi. *Wiele strategii promocyjnych miast bazuje na materiałach wyprodukowanych w polskiej wersji językowej lub dystrybuowanych na terenie kraju. Polskie miasta mają tendencję*

do porównywania się z innymi rodzimymi ośrodkami biznesowymi, często nie patrząc szerzej na rynek, na którym faktycznie funkcjonujemy, czyli na całą Europę Centralną oraz Wschodnią. Należy skupić się na konkurowaniu z miastami zagranicznymi i na ich tle pokazywać swoje zalety. Spojrzenie w skalę marko pozwala trafniej ocenić własne walory – twierdzi Dymitr Doktor, ekspert Fundacji Pro Progressio, współtwórca i główny analityk platformy Best2Invest.

RYNEK PRACY W 2015 ROKU UMOCNIL POZYCJĘ PRACOWNIKÓW

Kondycja polskiego rynku pracy w mijającym roku była wyjątkowo dobra. Stopa bezrobocia spadła do najniższej od 2008 r., rósł popyt inwestycyjny i konsumpcja. To wszystko przełożyło się na stabilny wzrost gospodarczy, który stymulował powstawanie nowych miejsc pracy. Wraz z umacniającym się rynkiem pracownika, wzrasta presja płacowa i rosną deficyty wśród kandydatów do pracy. Zdaniem ekspertów Work Service, w niektórych regionach Polski mamy już do czynienia z formalnym, a nie realnym problemem bezrobocia. – *Dobra sytuacja gospodarcza przełożyła się w tym roku na generowanie nowych miejsc pracy. W rekordowych momentach w Urzędach Pracy zalegało ponad*

120 tys. nieobsadzonych miejsc, a na szerokim rynku pracę świadczyło ponad 16 milionów Polaków. Tak wyraźne pozytywne zmiany przełożyły się również na poczucie stabilizacji wśród pracowników. Od początku roku spadł odsetek osób obawiających się o zatrudnienie z 28% do 19%, a co drugi pracujący Polak deklarował, że oczekuje wzrostu wynagrodzenia. To wskazuje trend w jakim będziemy podążać w roku 2016. Większa dynamika wzrostu płac powinna zostać wymuszona poprzez coraz silniejszą konkurencję o kandydatów do pracy – mówi Tomasz Misiak, Prezydent Rady Nadzorczej Work Service S.A.

ROZWÓJ RYNKU BIUROWEGO W MIASTACH REGIONALNYCH NIE TRACI IMPETU

W pierwszych trzech kwartałach 2015 r. wolumen transakcji na powierzchnie biurowe na rynkach regionalnych wyniósł ok. 350 000 m². Największą aktywność wykazali najemcy z sektora usług biznesowych (m.in. outsourcing, centra usług wspólnych, IT), stanowiący ok. 80% popytu. Najbardziej popularne były projekty biurowe realizowane w bezpośrednim otoczeniu centrum ze względu na poprawiającą się komunikację miejską i rosnące wymagania pracowników dotyczące lokalizacji biura i jego bezpośredniego otoczenia. Coraz większą popularnością wśród najemców z sektora BPO

cieszyły się Szczecin i Lublin, największe tzw. „rynki wschodzące”. Również Rzeszów, Bydgoszcz i Opolo zaczynają się wyróżniać na tle pozostałych miast o podobnej wielkości. Są to korzystne lokalizacje m.in. ze względu na różnego rodzaju ulgi ze strony władz, szczególnie dla firm szukających możliwości otwarcia nowych centrów biznesowych nieprzekraczających 200-300 stanowisk pracy. Spodziewamy się, że tendencja ta utrzyma się w najbliższych latach.

TRÓJMIASTO NA CELOWNIKU ZAGRANICZNYCH INWESTORÓW

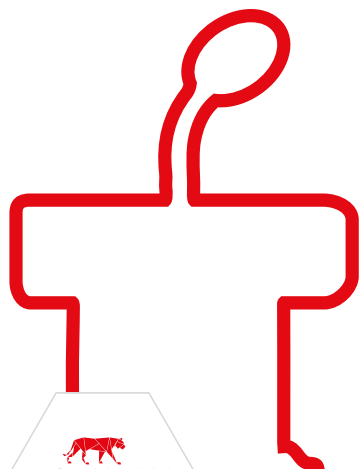
Ubiegły rok obfitował w inwestycje zagranicznych podmiotów, a Trójmiasto wyraźnie umacniało swoją pozycję na krajowym rynku. – *Jeśli chodzi o przyciąganie inwestycji zagranicznych rok 2015 dla Trójmiasta był równie dobry co 2014. Zamknęliśmy 11 nowych projektów i 3 reinwestycje, co daje łącznie*

ponad 2500 nowych miejsc pracy. Podobnie jak w latach poprzednich dominowały projekty z USA i krajów skandynawskich, w szczególności z Norwegii – komentuje Marcin Faleńczyk z Invest in Pomerania.

EDUKACYJNY GRUDZIEŃ W

OUTSOURCINGU

PROGRESSIO

Wiktor Doktor
prezes
Pro Progressio

Końcówka roku obfitowała w wiele wydarzeń biznesowych i nie zabrakło ich także w branży outsourcingowej. Fundacja Pro Progressio, która w ramach Akademii Outsourcingu, prowadzi i wspiera szereg programów edukacyjnych, tym razem była obecna przy realizacji śniadań biznesowych poświęconych sztuce obsługi klienta oraz zarządzaniu flotami samochodowymi. Trzecim wydarzeniem był brunch, podczas którego omawiano walory inwestycyjne Warmii i Mazur ukierunkowane na sektor BPO i SSC.

O sztuce obsługi klienta rozmawiano w teatrze

W dość niecodziennym miejscu odbyło się pierwsze ze śniadań biznesowych. Ten „spektakl”, został wystawiony na deskach Och Teatru w Warszawie, a głównym aktorem był **Mariusz Kościółek z Teleperformance Polska**. Spotkanie było dedykowane tematyce obsługi klienta.

O tym, jak istotna w naszym codziennym życiu jest obsługa klienta, albo raczej jej jakość, nie trzeba przekonywać nikogo. Każdy z nas, na co dzień, korzysta z różnych usług i kupuje różne produkty, gdzie, za ladą albo po drugiej stronie telefonu lub komputera – rozmawia z przedstawicielem obsługi klienta lub sprzedaży. Podobno 1 na 6 osób porównuje rozmowę z konsultantem obsługi klienta do cierpienia spowodowanego bólem zęba. A przecież to właśnie obsługa klienta powinna stanowić centralny element strategii firmy w utrzyma-

niu jego lojalności. W jaki sposób buduje się pozytywne doświadczenie klienta z marką, tak aby chciał on zostać z nami jak najdłużej? O tym podczas networkingowego spotkania dyskutowali przedstawiciele branży ubezpieczeniowej, finansowej, obsługi klienta, HR, IT, turystycznej, produkcyjnej i medialnej.

Ekspert z Teleperformance Polska podkreślił, że wielokanałowe wsparcie zarządzania doświadczeniem klienta to przede wszystkim wysoka jakość obsługi na każdym etapie interakcji: przed, w trakcie i po sprzedaży, wsparcie techniczne i gwarancyjne. Uczestnicy spotkania mogli dowiedzieć się, że współczesne narzędzia komunikacyjne dają firmom możliwość wielokanałowego, zintegrowanego wspierania klientów poprzez telefon, e-mail, chat, media społecznościowe i aplikacje mobilne.

15
LAT

ManpowerGroup
Polska

OD 15 LAT NAPĘDZAMY ŚWIAT PRACY W POLSCE

ManpowerGroup to globalny lider innowacyjnych rozwiązań HR. Od 15 lat działamy w Polsce wspierając pracodawców i kandydatów w poruszaniu się po zmieniającym się rynku pracy. Nasze usługi obejmują outsourcing procesów, zatrudnienie zewnętrzne, pracę tymczasową, rekrutację stałą, doradztwo personalne, zarządzanie karierą oraz outplacement.

Pośród naszych marek znajdują się:
Manpower®, Experis™, ManpowerGroup™ Solutions.

Według danych prezentowanych przez Mariusza Kościółka, już 63% firm używa przynajmniej sześciu punktów kontaktu, aby zaangażować swoich klientów. Kluczowa jest prawidłowa identyfikacja wpływu poszczególnych kanałów na wyniki w biznesie i stworzenie strategii w oparciu o preferowane przez klientów sposoby interakcji. Należy również zagwarantować klientom jednakowy poziom obsługi, bez względu na to, jaki punkt kontaktu z firmą wybiorą. Ponad 1/3 firm ma z tym problem.

Uczestnicy spotkania wielokrotnie podkreślali, że budowanie pozytywnych relacji z otoczeniem zewnętrznym wymaga wyłożonej pracy wewnątrz firmy. Odpowiednie przywództwo i kultura w organizacji przekładają się na wymierne korzyści w późniejszych relacjach z klientem. W myśl zasady „Jesteś tak dobry, jak ludzie, których zatrudniasz” dobra obsługa klienta rozpoczyna się od zbudowania pozytywnych relacji firmy z jej konsultantami. Należy zadbać o poczucie przynależności do firmy u pracowników, słuchać ich opinii i sugestii, rozwijać ich kompetencje nie tylko poprzez szkolenia, ale także w codziennej pracy. Nie jest to możliwe bez dobrego poznania zespołu i indywidualnych potrzeb pracowników. W zależności od grupy wiekowej będą mieli oni różne spojrzenie na to, jak powinno wyglądać i funkcjonować ich miejsce pracy. Należy pamiętać, że pracownicy obsługi klienta są twarzą firmy, którą reprezentują. Jeśli poczną dyskomfort, ich niezadowolenie udzieli się klientom. Niezwykle ważne jest zatem odpowiednie motywowanie i prawidłowe wynagradzanie konsultantów za ich pracę.

Czy samochód można wypożyczyć tak jak rower?

W branży motoryzacyjnej temat outsourcingu jest obecny nie od dziś. Na świecie, ale także i w Polsce powszechne są usługi zarządzania flotami samochodowymi (Car Fleet Management). Rodzajów takich usług jest co najmniej kilka i wciąż się rozwijają, pozyskując coraz liczniejsze grono sympatyków i użytkowników. Samochód, to narzędzie, które wykorzystywane jest zarówno w celach prywatnych jak i służbowych. Wymaga ono jednak stałej opieki, kontroli i dbałości, aby mogło posłużyć jak najdłużej.

W pierwszej dekadzie grudnia, w Hotelu Mercure Grand w Warszawie, zostało zorganizowane kameralne śniadanie biznesowe, którego tematem przewodnim była pomoc działom HR w obszarze zarządzania flotami samochodowymi. Tym razem skupiono się nie na długoterminowym, ale na średnioterminowym procesie wynajmu. Głównym ekspertem, który przybliżył temat zebranych gościom, był **Artur Sulewski** – Dyrektor Sprzedaży **LeasePlan**. LeasePlan, to lider usług

zarządzania flotami w Polsce stale modyfikujący swoją ofertę i będący wielokrotnie także liderem innowacyjności we wdrażaniu nowych rozwiązań. Uczestnicy spotkania, wśród których byli obecni przedstawiciele takich firm jak m.in. Play, Cartrack Polska, Michael Page, czy People mieli okazję zaznajomić się z usługami typu Flex Lease oraz Car Sharing.

To zupełnie nowy rozdział w podejściu do wynajmu aut, który zapewnia nieograniczoną wręcz elastyczność użytkownikom przy doborze odpowiedniej, do własnych potrzeb, floty pojazdów. Jak przekonywał Artur Sulewski, obecnie auta w modelu pełnego zarządzania flotą, można już wynajmować na okres jednego miesiąca. Klienci nie są wiązani długimi umowami, dzięki czemu mogą w lepszy sposób zarządzać budżetem w lepszy i bardziej elastyczny sposób. Flex Lease zapowiada się na bardzo dobrą usługę, z której w głównej mierze będą mogli skorzystać mali przedsiębiorcy – przedstawiciele sektora MŚP. Jest to także znakomita usługa dla branży outsourcingu sił sprzedaży, która w wielu przypadkach potrzebuje flot samochodowych na konkretne terminy powiązane w określonych akcjami wsparcia procesów merchandisingowych i sprzedażowych.

Dla podkreślenia smaków podczas tego śniadania biznesowego zaserwowano także drugie danie w postaci zupełnie nowej usługi jaką jest car-sharing. W swoich założeniach usługa ta przypomina wypożyczanie samochodu podobnie jak roweru miejskiego. Auto, jest pojazdem wykorzystywanym przez wielu użytkowników, z jednej lub wielu różnych firm. Samo wypożyczenie odbywa się bez kluczyka, a jedynie poprzez uprawnionych użytkowników posiadających odpowiednie karty. Sam sposób zarządzania pojazdem jest po stronie firmy zajmującej się takimi usługami i dotyczy to zarówno przeglądów serwisowych, tankowania, czy utrzymania auta w czystości. Projekt tej usługi przechodzi w tej chwili ostatnie szlify i niebawem powinien ujrzeć światło dzienne. Usługa powinna spotkać się z ogromnym zainteresowaniem w wielkich dzielnicach biznesowych, jak choćby tak zwany „Mordor” przy ul. Domaniewskiej. Usługi typu car-sharing pozwolą wielu użytkownikom korzystać z jednego lub kilku pojazdów podczas dnia roboczego, dzięki czemu liczba prywatnych samochodów w dzielnicach biznesowych powinna spadać.

Jeziora, to nie tylko wypoczynek, ale coraz częściej zaawansowany biznes

Mapa Polski kolejnymi inwestycjami typu BPO i SSC zapełnia się co roku w tempie blisko 20% stałego wzrostu. Wygląda na to, że kolejne miesiące będą sprzyjały dalszemu rozwojowi tego sektora. Polska, podobnie jak i inne kraje, czeka z utęsknieniem na kolejną edy-

cję Raportu *Tholons TOP 100 BPO locations*, aby się przekonać, gdzie znajdują się najlepsze lokalizacje dla sektora usług dla biznesu.

W Polsce sektor BPO wyszedł już dawno poza trzy miasta rekomendowane przez ekspertów z Tholonsa i zatacza coraz większe kręgi. Same miasta i województwa, zdając sobie sprawę z tego jakimi miejscami pracy są centra operacyjne typu BPO i SSC, modyfikują swoje oferty inwestycyjne i zachęcają przedsiębiorców zagranicznych, ale także i krajowych, do lokowania inwestycji w coraz to nowszych miejscach. O tym właśnie rozmawiano podczas outsourcing brunchu zorganizowanego przez **samorząd województwa warmińsko-mazurskiego** oraz miasta Olsztyn i Elbląg. Spotkanie odbyło się w Warszawie i zgromadziło kilkudziesięciu uczestników, którym Prezydenci dwóch największych miast Warmii i Mazur, przybliżyli atuty inwestycyjne swoich aglomeracji.

Warmia i Mazury już w tej chwili są siedzibą takich gigantów BPO i SSC jak chociażby Citybank, czy Transcom, a także wielu innych podmiotów. Olsztyn, z potężnym zapleczem akademickim Uniwersytetu Warmińsko-Mazurskiego, ale także i obecnością mniejszości narodowych – niemieckiej i ukraińskiej,

jest dobrą lokalizacją wspierającą międzynarodowe projekty w obszarze finansowo-księgowym, informatycznym oraz obsługi klienta. Obecne tu centra operacyjne zatrudniają po kilkaset wysoko wykwalifikowanych osób, a władze miasta podczas spotkania przekonywały, że miejsca na kolejne inwestycje jest jeszcze sporo. Elbląg – to drugie miasto pod względem wielkości na terenie województwa warmińsko-mazurskiego, a swoją lokalizacją stanowi bardzo dobrą alternatywę inwestycyjną dla Gdańska i obszaru trójmiejskiego. Miasto, będące naturalnym satelitą biznesowym stolicy Pomorza, rozwija się jako siedziba wielu firm o profilu informatycznym, windykacyjnym czy informatycznym. Atrakcyjny poziom kosztów jest zachęcający dla wielu przedsiębiorców, głównie z obszaru MŚP.

Oba miasta zdają sobie sprawę z podstawowych czynników mających wpływ na rozwój sektora BPO i SSC, jakimi są zasoby ludzkie oraz nowoczesna powierzchnia biurowa. Zarówno Olsztyn jak i Elbląg, coraz lepiej potrafią te informacje dostarczyć inwestorom i nie boją się prezentować swoich atutów biznesowych. Kolejna okazja nadarzy się już w lutym 2016 – tym razem o walorach inwestycyjnych dowiedzą się przedsiębiorcy z Trójmiasta. ○

EDUCATIONAL DECEMBER IN OUTSOURCING

The end of the year was full of many different business events. This also included the outsourcing sector. The Pro Progressio Foundation which, as part of the Outsourcing Academy, manages and supports a range of educational programmes was present this time at two business breakfasts dedicated to the art of customer service and Car Fleet Management. The third event was a brunch during which the investment advantages of Warmia and Masuria directed toward the BPO and SSC sectors were discussed.

The art of customer service was discussed in a theatre

The first business breakfast took place in a rather unexpected place. This “show” was performed on the stage of the Och Teatr in Warsaw. The show starred **Mariusz Kościółek** from **Teleperformance Polska**. The meeting was dedicated to the issue of customer service.

No one needs to be convinced of the importance of customer service, or rather, its quality in our daily lives. Each of us uses many services and purchases many products on a daily basis where – either behind a counter, or on the other side of a telephone or computer – we talk with a customer service or sales representative. Supposedly 1 in 6 persons compares talking with a customer service consultant to the suffering caused by a toothache. Yet it is customer service that should constitute the central element of a company’s strategy regarding maintaining customer loyalty.

How should a customer’s positive experience with a brand be built in order to ensure that the customer will want to stay with us as long as possible? The answer to this question was sought during the networking meeting between representatives of the insurance, financial, customer service, HR, IT, tourism, manufacturing, and media sectors.

The expert from Teleperformance Polska underlined that multi-channel support for managing the customer’s experience is, most importantly, the high quality of customer service at every stage of interaction: before, during, and after a sale, technical support, and warranty support. The meeting’s participants were able to learn that modern communications tools provide companies with the ability to engage in multi-channel, diverse, and integrated customer support through the telephone, e-mail, chat, social media, and mobile apps. According to data presented by Mariusz Kościółek, 63% of companies already use at least six contact points to generate or maintain client interest. The key issue is the correct identification of the effect of individual channels on business results and the creation of a strategy on the basis of the methods of interaction that are preferred by clients. Clients should also be guaranteed an identical level of service regardless of the type of contact with the company that they choose. More than 1/3 of companies have a problem with this.

The meeting’s participants repeatedly underlined that the building of positive relations with the outside environment requires intense work to be done within

the company. The appropriate leadership and an appropriate culture in an organisation will translate into measurable benefits in future relations with the client. In accordance with the rule: “You’re only as good as the people you employ”, good customer service begins with building positive relations between the company and its consultants. Companies should take care to ensure that their employees feel that they belong to the company, listen to their opinions and suggestions, and develop their abilities, not just through trainings, but in everyday work. This is not possible without getting to know the team and the individual needs of the employees. Depending on their age group, they will have a different view of how their workplace should look and operate. One should remember that customer service workers are the face of the company that they represent. If they feel discomfort, their lack of satisfaction may be visible to customers. It is extremely important therefore to appropriately motivate and reward consultants for their work.

Can a car be rented like a bicycle?

The subject of outsourcing has been present in the automotive sector for quite some time. Both in Poland and abroad, car fleet management services are common. These services are developing rapidly obtaining an increasingly numerous group of supporters and users. After all, a car is a tool that is used for both private and business purposes. However, cars require regular care and inspections in order to serve users well and ensure a high level of comfort and safety.

In the first part of December, a low-key business breakfast was organised in the Mercure Grand Hotel in Warsaw, the subject of which was assisting HR departments in regard to Car Fleet Management. This time, the focus was not on long-term, but on the medium-term leasing process. The main expert that presented this issue to the guests was **Artur Sulewski** – Sales Director of **LeasePlan**. LeasePlan is the leader of Car Fleet Management services in Poland which continuously modifies its offer – a pioneer of innovation in regard to the implementation of new solutions. The meeting’s participants, which included the representatives of such companies as Play, Cartrack Polska, Michael Page, and People had the opportunity to become familiar with Flex Lease and car-sharing services.

Flex Lease is a completely new chapter in the approach to the leasing of cars which provides users with unlimited flexibility in the selection of a car fleet that is appropriate to their needs. As Artur Sulewski said, currently, cars in the full Car Fleet Management model

can already be leased for a period of one month. Clients are not bound by long-term agreements thanks to which they can manage their budgets in a better and more flexible manner. Flex Lease appears to be a very good service that will mainly be used by SME's. It is also an excellent service for the sales outsourcing sector which, in many cases, needs car fleets for specific dates related to specific merchandising and sales process support campaigns.

For extra flavour, a second course was served during this business breakfast in the form of a completely new service which is car-sharing. The idea behind this service is similar to renting a car like one would rent a city bike. The car is a vehicle that is used by many users from one or many different companies. The rental in itself takes place without a key, by authorised users that have an appropriate card. The car is managed by the company that provides such services and pertains to both the performance of regular maintenance, fuelling, and cleaning the cars.

The service is currently getting its final touches and should soon see the light of day. The service should enjoy significant interest in large business districts such as the so-called "Mordor" at ul. Domaniewska. Car-sharing services will allow many users to use one or more vehicles during a business day thanks to which the number of private cars in business districts should decrease.

Lakes don't just mean rest and recreation, but increasingly often also mean advanced business

The Map of Poland, in regard to being filled with new BPO and SSC investments, is filled at a stable growth rate of close to 20%. It appears that subsequent months will favour the further development of this sector. Poland, like other countries, is awaiting the next edition of the *Tholons TOP 100 BPO Locations* report in order to learn where the top recommended business services locations are located.

In Poland, the BPO sector has already spread beyond the three cities recommended by experts from Tholons and is increasingly widespread. Cities and voivodeships aware of the types of workplaces that BPO and SSC operational centres are, are modifying their investment offers and encouraging foreign businesses, as well as Polish businesses, to locate their investments in increasingly new locations. This is what was discussed during the outsourcing brunch that was organised by the local government of the **Warmia-Masuria Voivodeship** as well as the cities of Olsztyn and Elbląg. The meeting took place

in Warsaw and gather several dozen participants to whom the Presidents of the two biggest cities in Warmia and Masuria presented the investment advantages of their cities.

Warmia and Masuria are already the seats of such BPO and SSC giants as Citybank or Transcom. Olsztyn, with the academic resources of the University of Warmia and Masuria, as well as the presence of German and Ukrainian minorities, is a good location that supports international projects in the financial and accounting, IT, and customer service areas. The operational centres that are here employ several hundred highly qualified persons, and the authorities of the city asserted during the meeting that there is plenty room for further investments. Elbląg, the second largest city in the Warmia-Masuria Voivodeship constitutes a very good investment alternative to Gdańsk and the Tricity area. The city, which is a natural business satellite of Pomerania, is developing as the seat of many IT and debt collection companies. The attractive level of costs is encouraging to many businesses, especially SME's.

Both cities are aware of the basic factors that affect the development of the BPO and SSC sectors which are human resources and modern office space. Both Olsztyn and Elbląg, are increasingly able to deliver this information to investors and are not afraid of presenting their business advantages. The next opportunity to do so will be in February 2016 – this time, businesses from the Tricity area will be able to learn of their investment advantages. ○

FIRMA Z RADOMIA PRACUJE NAD OPRACOWANIEM TECHNOLOGII DO PRZESYŁKI TOWARÓW 24 GODZINY NA DOBĘ

Spółka **Asapon** z Radomia pracuje nad opracowaniem nowej technologii nadawania i odbioru przesyłek. Dzięki wykorzystaniu w niej innowacyjnego urządzenia przesyłowego będzie ona w stanie pracować przez 24 godziny na dobę.

Błyskawiczna przesyłka dokumentów i towarów

W ramach realizowanego projektu firma opracuje automatyczne urządzenia pocztowe, które będą ze sobą połączone za pośrednictwem systemów komunikacji wykorzystujących protokół Bluetooth Beacon. Zostaną one zintegrowane z systemem mobilnych płatności. Asapon pracuje także nad zwiększeniem funkcjonalności terminala oraz jego miniaturyzacją.

W efekcie powstanie nowatorska technologia nadawania i odbioru towarów z użyciem urządzenia przesyłowego dostępnego 24 godziny na dobę w oparciu o sieć rozproszonych

terminali. Znajdzie ona zastosowanie przede wszystkim w firmach logistycznych. Pozwoli im uprościć oraz skrócić czas dostarczania dokumentów czy towarów do odbiorcy.

Realizacja projektu jest możliwa dzięki otrzymaniu przez firmę dofinansowania w kwocie ponad 1,4 mln złotych z Narodowego Centrum Badań i Rozwoju (NCBR) w ramach unijnego Programu Operacyjnego Innowacyjna Gospodarka (POIG).

Obsługa logistyki i sklepów internetowych

Spółka Asapon działała wcześniej pod nazwą Fabryka Sprzedaży Piotr Nowocień. Specjalizuje się w dostarczaniu innym przedsiębiorstwom rozwiązań, które usprawniają ich procesy logistyczne, takie jak przesyłka dokumentów czy towarów do odbiorcy.

Asapon ściśle współpracuje z operatorami pocztowymi oraz kurierskimi, a także firmami transportowymi. Zatrudniany przez spółkę personel wspiera swoich klientów w obsłudze umów podpisywanych na odległość, przyjmowaniu i wysyłce korespondencji czy kompleksowemu obiegowi dokumentów. Firma wspiera również działalność sklepów internetowych, szczególnie w zakresie realizacji płatności i dystrybucji towarów.

Autor: Kamil Sztandera

FIRMA Z ŁOWICZA PRACUJE NAD INTELIGENTNYM SYSTEMEM OŚWIETLENIOWYM LED. ZOSTANIE WYPOSAŻONY W STRAŻNIKA MOCY

Spółka **Kapella** z Łowicza, która prowadzi działalność w tamtejszej specjalnej strefie ekonomicznej, pracuje nad opracowaniem inteligentnego systemu oświetleniowego. Ma zostać wyposażony w Strażnika Mocy, dzięki któremu użytkownik będzie mógł ściślej kontrolować oraz regulować zużycie energii w zależności od swoich potrzeb.

Tanio i bezpiecznie

Instalacja oświetleniowa, nad którą pracuje firma będzie charakteryzować się efektywnym wykorzystaniem światła dziennego. Dzięki temu zostanie ograniczona konieczność

nadmiernej korzystania z oświetlenia sztucznego. W efekcie użytkowanie urządzenia będzie bardziej opłacalne pod względem finansowym.

Instalacja zostanie również wyposażona w specjalny system informatyczny. Ma zapewnić użytkownikowi ścisłą kontrolę, sprawną regulację oraz pełną automatyzację wykorzystania i ograniczenia energii. Dodatkowo jej pobór zostanie ograniczony poprzez zastosowanie funkcji Strażnika Mocy – jest to zabezpieczenie przed koniecznością ponoszenia kar umownych na rzecz dostawcy

z powodu przekroczenia dopuszczalnego zużycia prądu. Realizacja inwestycji jest możliwa dzięki dofinansowaniu w kwocie ponad 2,5 mln złotych uzyskanemu z Narodowego Centrum Badań i Rozwoju (NCBR) w ramach Programu Operacyjnego Innowacyjna Gospodarka (POIG).

Współpraca biznesu z nauką

Kapella zajmuje się produkcją inteligentnych systemów oświetleniowych opartych o technologię LED. Jak zapewnia firma, tworzone przez nią rozwiązania mogą zmniejszyć zużycie prądu nawet o 70% w stosunku do tradycyjnego oświetlenia. Ponadto, jej rozwiązania są całkowicie ekologiczne, ponieważ spółka nie stosuje w ich tworzeniu żadnych szkodliwych substancji, jak rtęć, ołów czy kadm.

Dział badawczo-rozwojowy spółki współpracuje z Instytutem Optoelektroniki Wojskowej Akademii Technicznej. Dzięki temu w tworzonych przez siebie rozwiązaniach Kapella jest w stanie wykorzystać doświadczenie specjalistów z takich dziedzin, jak

optyka, elektronika oraz automatyka. Umożliwia to tworzenie produktów zarówno w zakresie optyki i oszczędności energii, jak i w dziedzinie transferu nowych technologii sterowania oświetleniem.

Autor: Kamil Sztandera

ROBOT, KTÓRY BĘDZIE TOBIE USŁUGIWAĆ. POLSKA FIRMA STWORZYŁA KONSJERŻA

Dyskretny, nigdy nie narzeka na zmęczenie, potrafi poruszać się w tłumie i bez mrugnienia okiem wykonuje wszystkie polecenia. Tymi słowami opisuje swego najnowszego robota konsjerża firma **Versa Box**. Jego debiut odbył się w listopadzie 2015 r. podczas II Forum Liderów Cyfrowego Biznesu.

Wyróżnikiem pierwszego polskiego robota konsjerża ma być autonomia. Jak twierdzą jego konstruktorzy, nikt nie musi nim sterować, a wbudowane w niego sensory mają pozwolić mu omijać przeszkody i przemieszczać się w miarę sprawnie między ludźmi. Zdaniem Jakuba Michalskiego, prezesa Versa Box, tego typu roboty, jeśli wejdą do masowej produkcji, będą mogły służyć człowiekowi w wielu dziedzinach życia.

Czy rzeczywiście będzie to rewolucyjne rozwiązanie? Przekonali się o tym uczestnicy Forum. Prezentowany tam robot był wyposażony w oprogramowanie iTaxi. W ramach testu goście wydarzenia mogli go zatrzymać i za jego pomocą zamówić taksówkę, która odwiozła ich do domu. Tak zaplanowana forma demonstracji robota konsjerża to efekt współpracy Versa Box z iTaxi, przewoźnikiem znanym w Polsce z aplikacji do szybkiego zamawiania taksówek.

Versa Box to technologiczny startup założony przez czterech młodych naukowców z Politechniki Warszawskiej. Obecnie zespół składa się z 12 specjalistów, byłych pracowników naukowych PW, doktorantów oraz studentów. Projektowane przez firmę roboty mają zastosowanie w zakładach produkcyjnych i są wykorzystywane do automatycznego transportu elementów w procesie produkcyjnym.

JAKUB MICHALSKI – Prezes Versa Box: *Dzięki umiejętności bezpiecznego poruszania się w środowisku człowieka nasze roboty mogą funkcjonować z ludźmi w jednej przestrzeni. Otwiera to wiele możliwości ich zastosowania. Mogą np. pracować w hotelach, magazynach, zajmować się monitoringiem budynków czy służyć za oryginalny nośnik reklamowy.*

Autor: Dawid Wojtowicz

Sprzedający czy kupujący – kto prowadzi w tym tańcu? Warsztat inspirujący dla branży

Organizator / Host: Sandler Training Polska

Data / Date: 21.01.2016
Miejsce / Venue: Warszawa

Business Process Management Trends

Organizator / Host: Pure Conferences

Data / Date: 26.01.2016
Miejsce / Venue: Warszawa

Banking Tech & Security

Organizator / Host: Pure Conferences

Data / Date: 27.01.2016
Miejsce / Venue: Warszawa

Gala Outsourcing Stars 2015

Organizator / Host: Pro Progressio

Data / Date: 28.01.2016
Miejsce / Venue: Warszawa

Budowanie Trwałej Przewagi Konkurencyjnej Centrum Usług

Organizator / Host: 4Results

Data / Date: 28.01.2016
Miejsce / Venue: Warszawa

Ciągnie biznes do Warmii i Mazur – do Olsztyna i Elbląga

Organizator / Host: Samorząd Warmii i Mazur, Olsztyn, Elbląg, Pro Progressio

Data / Date: 09.02.2016
Miejsce / Venue: Gdańsk

Akademickie Targi Pracy

Organizator / Host: Biuro Karier Politechniki Wrocławskiej i Fundacja Manus

Data / Date: 08-09.03.2016
Miejsce / Venue: Wrocław

III Smart City Forum

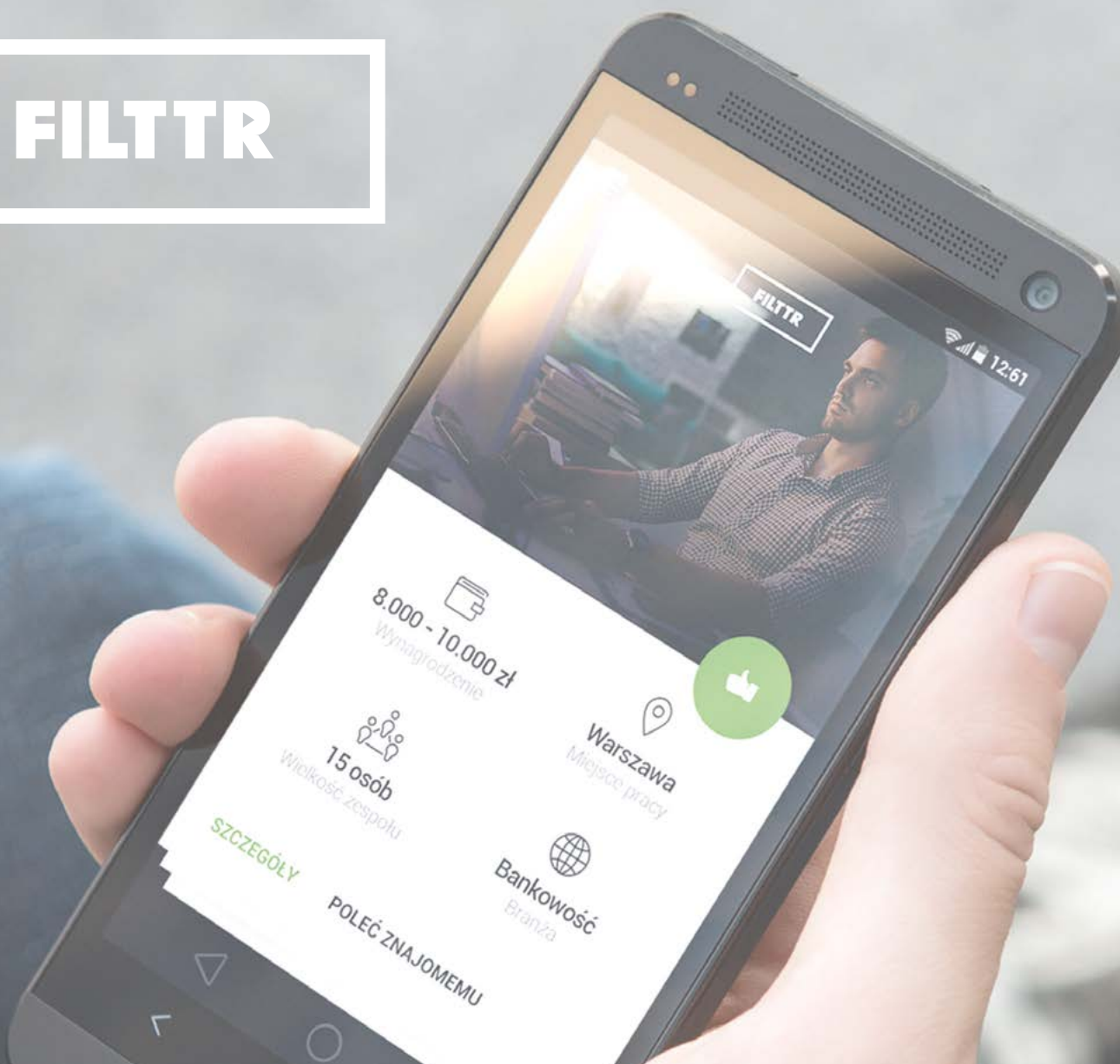
Organizator / Host: MM Conferences S.A.

Data / Date: 15-16.03.2016
Miejsce / Venue: Warszawa

Kalendarium
Calendar of events

FILTTR

ŁĄCZYMY Z NAJLEPSZYMI SPECJALISTAMI IT

**FILTTR TO PROSTY I SKUTECZNY SPOSÓB NA REKRUTACJĘ
IDEALNEGO SPECJALISTY IT.**

**TWORZYMY PERFEKCYJNE POŁĄCZENIE - FILTRUJEMY DOKŁADNIE KAŻDE Z 35 000 CV,
ŻEBY WYŁONIĆ TYLKO TYCH KANDYDATÓW, KTÓRZY W 100 SPEŁNIAJĄ TWOJE
OCZEKIWANIA I KTÓRZY SĄ ZAINTERESOWANI TWOJĄ PROPOZYCJĄ.**

WWW.FILTTR.PL

Ciekawostki

Did you know?

szacowany przez DSV Road wzrost cen w przewozach krajowych i międzynarodowych

4-5%

estimated, by DSV Road, increase of national and international costs of transport

łącna flota aut służbowych firm PZWLP, znajdujących się w usługach wynajmu długoterminowego

138 tys.

total number of company fleet cars in Polish Association of Rented and Leased Cars in Full Service Leasing management model

przewidywana przez ASPIRE liczba nowych etatów IT i BPO utworzonych w Krakowie w 2015 roku

~7700

estimated by ASPIRE, number of new IT and BPO jobs created in Krakow within 2015.

tyle drużyn wzięło udział w X Mistrzostwach Polski w programowaniu zespołowym w Poznaniu

140

the number of teams participating the Xth Team Programming Championships of Poland organized in the city of Poznań

Aktualności z Pro Progressio

Branża outsourcingu, usług dla biznesu oraz obszar rozwoju przedsiębiorczości w Polsce nie traci na szybkości rozwoju. Sytuacja ta wymaga zmian w organizacjach, które zajmują się analizą, doradztwem, consultingiem i wsparciem rozwoju przedsiębiorczości. Podobnie jak wiele przedsiębiorstw, tak i Pro Progressio dostosowuje obszar swoich działań do wymogów rynku.

Grupa Pro Progressio

Rok 2016 to rok wielu zmian, które będą sukcesywnie wdrażane zarówno na poziomie Polski, ale także i w obszarach międzynarodowych. Początek roku otwieramy znaczącymi zmianami organizacyjnymi i łączymy działalność kilku podmiotów i obszarów kompetencyjnych, czego efektem jest powstanie Grupy Pro Progressio. Po trzech latach działalności Fundacji Pro Progressio, oraz pięciu latach prowadzenia *OutsourcingPortal* i czterech latach wydawania magazynu *Outsourcing&More*, została podjęta decyzja, aby pod jednym szyldem, jakim jest Grupa Pro Progressio wspólnie kontynuować misję wspierania rozwoju nowoczesnej przedsiębiorczości w Polsce.

Grupa Pro Progressio od stycznia 2016 r. rozwija równoległe kilka działalności, wśród których są:

- usługi consultingowe i doradcze,
- Fundacja Pro Progressio,
- Klub Outsourcing,
- organizacja wydarzeń biznesowych,
- prowadzenie mediów branży outsourcingu – *OutsourcingPortal* oraz magazynu w wersji polsko-angielskiej *Outsourcing&More*,
- administracja i rozwój platformy *Best2Invest.org*

Każdy z w/w obszarów rozwijany jest równoległe i tym samym zwiększona zostaje aktywność promocji branży i wsparcia rozwoju inwestycji krajowych i zagranicznych w sektorze usług dla biznesu.

Pro Progressio zacieśnia także międzynarodowe relacje biznesowe z Partnerami z Niemiec, Ukrainy, Rumunii, Indii oraz Stanów Zjednoczonych w celu promocji a także rozwoju przedsiębiorczości w Polsce oraz mediów sektora outsourcingu. Podczas Gali Outsourcing Stars organizowanej

w dniu 28 stycznia 2016 r. w Warszawie, będzie można spotkać przedstawicieli wszystkich zagranicznych partnerów Pro Progressio.

Polsko-Ukraińskie Forum Shared Services i Outsourcingu

W połowie listopada 2015 r. w Rzeszowie, zostało zorganizowane wyjątkowe wydarzenie. Po raz pierwszy o branży outsourcingowej, mówiono na konferencji o transgranicznym wymiarze. Na Polsko-Ukraińskim Forum Shared Services i Outsourcingu spotkali się eksperci z Polski i Ukrainy. Mieli oni okazję wymienić doświadczenia oraz porozmawiać o problematyce usług dla biznesu obecnych w obu krajach. Fundacja Pro Progressio była Partnerem Merytorycznym, tego wydarzenia. Doradzała ona organizatorom zarówno w obszarze poruszanej problematyki, agendy oraz doboru prelegentów. Wydarzenie cieszyło się ogromnym zainteresowaniem i planowana jest jego kontynuacja, przy coraz większym zaangażowaniu polskich i ukraińskich firm.

One Stop Shop w Best2Invest.org

Początek roku 2016 to także uruchomienie kolejnego modułu platform *Best2Invest.org*. Moduł pod nazwą One Stop Shop ułatwi inwestorom z branży BPO/SSC/IT/R&D wybór lokalizacji na centra operacyjne lokowane w Polsce. System pozwala na znaczące skrócenie drogi wyboru lokalizacji, uwzględniając potrzeby kadrowe, lokalowe, otoczenia konkurencji, kosztowe i wiele innych. Premiera One Stop Shop nastąpi podczas Gali Outsourcing Stars w dniu 28 stycznia 2016 r. w Warszawie. System jest nieodpłatny dla końcowego użytkownika.

Aktualności z Pro Progressio

Nowa strona WWW

Z początkiem grudnia 2015 roku, uwzględniając już planowane zmiany organizacyjne, powstała nowa strona Pro Progressio. Witryna jest dostępna w językach polskim i angielskim, dzięki czemu w pełni można obserwować działalność Pro Progressio. Już pierwsze dni po uruchomieniu nowej strony internetowej spowodowały zwiększenie liczby zapytań kierowanych spoza granic

Polski, w każdym serwisie zarządzanym przez Grupę Pro Progressio.

Rozwój sektora usług dla biznesu swoje najlepsze czasy ma przed sobą. Jako Grupa Pro Progressio, będziemy na bieżąco wspierać ten rozwój i wpływać na kształt rynku i najlepszych praktyk biznesowych nie tylko w Polsce, ale i w innych krajach. ○

Wiktor Doktor
CEO
of Pro Progressio

The development of the outsourcing and modern business services sectors as well as the area of the development of entrepreneurship in Poland continues unabated. This situation requires changes in organisations that are engaged in advising, consulting, and supporting the development of entrepreneurship. Like many businesses, Pro Progressio is also adapting its area of operation to market requirements.

News from Pro Progressio

Pro Progressio Group

2016 is a year of many changes that will be successively implemented in Poland as well as in international areas. We open the beginning of the year with significant organisational changes which, thanks to the combination of abilities and experience, will allow us to implement a project called the "Pro Progressio Group". After three years of the operation of the Pro Progressio Foundation, as well as five years of operating the *OutsourcingPortal* and four years of publishing the *Outsourcing&More* magazine, the decision was made to jointly perform different tasks under a single umbrella, the "Pro Progressio Group" project, as well as to continue the mission which is the development of modern entrepreneurship in Poland.

As part of the "Pro Progressio Group" project, from January 2016, activities that include the following will be developed simultaneously:

- consulting and advisory services,
- the Pro Progressio Foundation,
- the Outsourcing Club,
- the organisation of business events ,
- operating the media of the outsourcing sector *OutsourcingPortal* and the *Outsourcing&More* magazine,
- the administration and expansion of the *Best2Invest.org* platform.

Each of the abovementioned areas is developed simultaneously and thus will result in an increase in activities that promote the sector and support the development of Polish and foreign investments in the business services sector.

Pro Progressio is also intensifying international relations with Partners from Germany, Ukraine, Romania, India, and the United States or the purpose of – on the one hand – supporting the development of entrepreneurship in Poland, and on the other, expanding international cooperation between the outsourcing sector's media. During the Outsourcing Stars Gala organised on 28 January 2016 in Warsaw, it will be possible to meet the representatives of all of the foreign partners of Pro Progressio.

Polish-Ukrainian Shared Services and Outsourcing Forum

An exceptional event was organised in the middle of November 2015 in Rzeszów. For the first time the

outsourcing sector was discussed at a cross-border conference. Experts from Poland and Ukraine met at the Polish-Ukrainian Shared Services and Outsourcing Forum and had the opportunity to share their experiences as well as to discuss the issue of business services for businesses that operate in both countries. Pro Progressio was a Content Partner of this event. The Foundation advised the organisers both in the area of the issues that were discussed, the agenda, as well as the selection of lecturers. The event enjoyed significant interest and its continuation is planned with the increased involvement of Polish and Ukrainian companies.

One Stop Shop on Best2Invest.org

The beginning of 2016 is also the launching of a new *Best2Invest.org* platform module. The module called One Stop Shop will make it easier for BPO/SSC/IT/R&D investors to choose locations for operational centres located in Poland. The system allows for the significant shortening of the location selection path, taking into account staff and facility needs, competition, costs, and many other factors. The premiere of One Stop Shop will take place during the Outsourcing Stars Gala on 28 January 2016 in Warsaw. The system is free of charge to the end user.

New website

At the beginning of December 2015, taking into account the already planned organisational changes, the new Pro Progressio website was created. The site is available in Polish and in English thanks to which one can fully observe the Foundation's activities. Just the first few days since the launch of the new website resulted in an increase in the number of enquiries sent from outside of Poland, in regard to all services that are managed by Pro Progressio.

The development of the business services sector has not yet reached its prime. As part of the "Pro Progressio Group" project, we will continuously support this development and influence the shape of the market and the best business practices not just in Poland, but in other countries as well.○

LUKSUSOWA NISZA WARSZAWSKIEGO RYNKU BIUROWEGO

 Walter Herz

Bartłomiej Zagrodnik, prezes zarządu firmy doradczej Walter Herz

Biura w butikowych budynkach to oferta dla określonej grupy firm

Doskonale zlokalizowane, kameralne biurowce i odrestaurowane kamienice, pełniące funkcję biurową nie rywalizują o najemców z dużymi, nowoczesnymi, warszawskimi obiektami typu Warsaw Spire, czy Q22. To alternatywny segment rynku biurowego, który kieruje swoją ofertą do pewnego rodzaju najemców.

W niedużych, zazwyczaj wybijających się formą architektoniczną i często wyróżniających bogatą historyczną przeszłością budynkach z dobrym serwisem, lokują się firmy, które zainteresowane są mniejszą, ale wysokiej klasy powierzchnią w bezkonkurencyjnej lokalizacji. Firmy, które mają świadomość, że wyjątkowy charakter miejsca i dobry, biznesowy adres pozytywnie wpłyną na budowany przez nie wizerunek i rozpoznawalność na rynku.

Butikowa jakość

Butikowych biurowców nie ma w Warszawie wiele. Analizy wskazują, że tego typu budynków zlokalizowanych w centrum miasta jest ponad 70. Z uwagi na kameralny charakter, dostarczają niewielki odsetek powierzchni biurowej w skali warszawskiego rynku. Obowiązują w nich jednak często wyższe stawki czynszu niż w wysokościowcach, dostarczających powierzchnię biurową na kilkudziesięciu piętrach. Składa się na to prestiżowa lokalizacja budynków i ich ekskluzywny charakter, a nierzadko, także znaczenie związane z położeniem i historią obiektów. Do tej grupy biurowców należą zarówno zrewitalizowane kamienice i pałace oraz inne odrestaurowane obiekty, które powstały na wzór nieistniejących budynków, jak również kameralne, nowoczesne biurowce, wyróżniające się stylem, nad których przebudową czuwa zwykle miejski konserwator zabytków.

Sztandarowymi przykładami odnowionych, warszawskich kamienic, w których oferowana jest powierzchnia biurowa, jest *Dom pod Gryfami* i *Dom Dochodowy o Trzech Frontach* przy placu Trzech Krzyży. O udanej rekonstrukcji historycznej zabudowy możemy mówić również w przypadku np. budynku *Le Palais Offices* przy ulicy Próżnej, *Pałacu Młodziejowskich* przy Miodowej, czy budynku przy Placu Bankowym 1. W te samą biurową niszę wpisują się również obiekty o bardziej modernistycznych bryłach, jak choćby oddany niedawno *Foksal City*, Plac Zamkowy – *Business with Heritage*, czy budynek *Chmielna 25*.

Atrakcyjny produkt inwestycyjny

Właściciele butikowych biurowców należących do warszawskiej czołówki nie mogą skarżyć się na brak zainteresowania, tak ze strony najemców, jak i inwestorów, którzy na ogół nie zwlekają z decyzją o zakupie, kiedy tylko najlepiej zlokalizowane obiekty pojawiają się na rynku. Tego rodzaju budynki to pewny produkt inwestycyjny, bezpieczna lokata kapitału i pewność stabilnego dochodu.

Gwarantują dobrą rentowność, dzięki małej rotacji najemców i obowiązującym w nich stawkom czynszowym, które plasują się w najwyższym przedziale cenowym w Warszawie. Duża lojalność firm, które zwykle mocno identyfikują się z miejscem, nie tylko wpływa na niski poziom pustostanów w budynkach, ale także podnosi atrakcyjność obiektów w oczach potencjalnych najemców.

Najemcy, którzy poszukują powierzchni biurowej w tego typu, kameralnych budynkach w najlepszych lokalizacjach liczą się z adekwatnymi do ich jakości i położenia stawkami czynszowymi. Jeśli jednak miejsce ma wyjątkowy klimat, wybierają je na swoją siedzibę. ○

LUXURIOUS NICHE OF WARSAW OFFICE MARKET

Walter Herz

Bartłomiej
Zagrodnik,
CEO
of Walter Herz
consulting
company

Boutique office buildings are an offer for a specific group of companies

Perfectly located, cozy office buildings and renovated tenements with an office function do not compete for tenants with large, modern Warsaw buildings such as Warsaw Spire or Q22. It's an alternative segment of the office market, which caters to a certain type of tenants.

The companies which are interested in a smaller, but high-grade spaces in an unbeatable location usually settle for small buildings, with an outstanding architectural form, often enriched with historical past and good service. The companies which are aware of the fact that the unique character of the place and good business address have a positive impact on building their image and recognition on the market.

Boutique quality

There are not many boutique office buildings in Warsaw. Analysis indicates that there are over 70 buildings of such type located in the city center. Due to their cozy nature, they provide a small percentage of office space in the scale of Warsaw market. However, they often have higher rents than the high-rise buildings, providing office space on several floors. The reason behind it is prestigious location of the buildings as well as their exclusive character, and often the meaning associated with the location and history of the properties. This group consists of both revitalized office buildings and restored palaces as well as other cozy, modern office buildings with distinctive style, the reconstruction of which is usually supervised by the city restorer.

The leading examples of renovated tenement houses in Warsaw, where office space is offered, are *Dom pod*

Gryfami and *Dom Dochodowy o Trzech Frontach* on Plac Trzech Krzyży square. Great examples of the successful reconstruction of historical buildings are also *Le Palais Offices* on Próżna Street, *Pałac Młodzieżowych* by Miodowa Street as well as the building by *Plac Bankowy 1* square. Buildings with more modern forms, such as the recently rendered for use *Foksal City*, *Plac Zamkowy – Business with Heritage* and *Chmielna 25* also fit well with that particular office niche.

Attractive investment product

The owners of the leading boutique office buildings in Warsaw cannot complain about the lack of interest from both tenants and investors, who generally do not hesitate to make a purchase, when buildings in the best locations appear on the market. These kinds of buildings provide a reliable investment product, a secure investment of a capital and a certainty of a stable income.

They ensure good profitability, due to the low turnover of tenants and rental rates which rank in the highest price range in Warsaw. High loyalty of companies that usually identify with a place, not only affects the low vacancy rate in the buildings, but also increases the attractiveness of the properties in the eyes of potential tenants.

Tenants who are looking for office space in this kind of small buildings in the best locations mind the rent rates which are adequate to the quality and location of the property. However, when the place has a unique atmosphere, they choose it for their headquarters. ○

Outsourcing kadr, płac i księgowości dopasowany do Twoich potrzeb

UCMS Group Poland świadczy usługi outsourcingu od lat 90-tych. Jesteśmy częścią UCMS Group, międzynarodowej organizacji z biurami operacyjnymi na Węgrzech, w Polsce i Rumunii. Posiadamy również sieć partnerów w całym regionie. Mocna struktura finansowo-zarządcza daje naszym Klientom pewność usług świadczonych zgodnie z naszą obietnicą.

www.ucmsgroup.pl

W skład zakresu świadczonych przez nas usług wchodzi: outsourcing finansowo-księgowy, outsourcing płac, administracja kadrowa, outsourcing księgowości i międzynarodowe usługi płacowe. Dodatkowo oferujemy naszym klientom korzystanie z systemu kadrowo-płacowego oraz zarządzanie dokumentami on-line & workflow.

Co wyróżnia UCMS

Większość dostawców BPO ma korzenie związane z IT i nadal jest bardzo skoncentrowanych na przetwarzaniu danych. W przeciwieństwie do nich, my rozpoczęliśmy swoją działalność jako dostawca kompletnych

usług płacowych i księgowych, i DNA naszej firmy to USŁUGI.

Mamy bardzo płaską strukturę organizacyjną, zarówno w Grupie, jak i na poziomie lokalnym. Decyzje podejmujemy szybko, a zarząd Grupy jest w stanie włączyć się w konkretną sprawę klienta w przeciągu kilku godzin.

Lokalne biura UCMS są zarządzane wyłącznie przez lokalnych menedżerów. Oznacza to, że klienci współpracują z ludźmi, którzy znają lokalne realia oraz troszczą się o każdego klienta. Oni naprawdę podejmują ekstra wysiłek zawsze, kiedy klient tego potrzebuje. ○

Outsourcing of HR, payroll and accounting tailored to your needs

UCMS Group Poland has been providing outsourcing services in Poland since the 1990s. We are part of UCMS Group, a multinational organisation with direct operations in Hungary, Poland and Romania and an established network of partners throughout the region. Our financial strength and management structure give our customers assurance that we will deliver on our promises.

The scope of our services includes: finance and accounting shared services, payroll outsourcing, HR administration, accounting outsourcing and international payroll. Additionally, we offer our customers access to Payroll & HR System and document and workflow management.

What makes us strong

Most BPO providers have roots in IT and are still focused on data processing. On the contrary, we started as a provider of fully managed payroll and accounting

services and our DNA is about SERVICE.

We have a very flat organizational structure at both Group and local level. We take decisions fast and we can engage our senior executives into any customer discussion within hours.

Local UCMS offices are run exclusively by local managers. Therefore, you will work with people close to the market who care about each local customer. They really go an extra mile every time you need it. ○

FM Solutions

FACILITY & PROJECT MANAGEMENT

— SPECJALISTYCZNY SERWIS INSTALACJI
— INSPEKCJE I PRZEGLĄDY
— KONSERWACJE I NAPRAWY
— ZARZĄDZANIE INFRASTRUKTURĄ

— ZARZĄDZANIE PROJEKTAMI
— MOBILNY SERWIS TECHNICZNY
— OBSŁUGA RECEPCJI
— UTRZYMANIE CZYSTOŚCI

WWW.FMSOL.PL

WYZWANIA FINANSOWO-KSIĘGOWE W OBSŁUDZE BRANŻY HURTOWEJ

– wywiad z **Markiem Binio**, zastępcą Dyrektora ds. Rachunkowości Spółek Hurtowych i Pozostałych w Business Support Solution SA

BSS
BUSINESS SUPPORT SOLUTION

Mark Binio
Zastępca
Dyrektora ds.
Rachunkowości
i Pozostałych w
Business Support
Solution SA

Branżę hurtową możemy zdefiniować jako obszar działalności gospodarczej stanowiącej pomost pomiędzy działalnością producentów i wytwórców a działalnością placówek detalicznych. Podstawowy przedmiot działalności tej branży stanowi handel hurtowy, polegający na zakupie dużych partii towarów, ich sortowaniu, magazynowaniu, poszukiwaniu odbiorców i odsprzedaży towarów oraz usługi na rzecz dostawców, polegającej m.in. na obsłudze logistycznej. Z uwagi na dużą skalę oraz bardzo dynamiczne procesy biznesowe, branża stanowi niemałe wyzwanie dla obsługi finansowo-księgowej.

O&M: Jak branża hurtowa postrzegana jest w kontekście obsługi finansowo-księgowej?

Mark Binio: Podstawowe cechy branży hurtowej z perspektywy obsługi finansowo-księgowej, to duże wolumeny operacji księgowych, nierzadko przekraczające dziesiątki, a nawet setki tysięcy dokumentów zakupowych, czy też sprzedażowych oraz duża ich powtarzalność. Prowadzenie ewidencji księgowej tak dużych wolumenów nie byłoby możliwe bez wykorzystania zaawansowanych systemów informatycznych, dających możliwość elastycznej integracji systemów biznesowych klienta z systemami finansowo-księgowymi. W tym obszarze następuje dopasowanie

systemów IT podmiotu prowadzącego księgi klienta do jego indywidualnych potrzeb biznesowych, a nie odwrotnie.

Spotykane są również modele współpracy, gdzie obsługa finansowo-księgową realizowaną jest na systemach klienta, co jest szczególnie polecanym rozwiązaniem, gdy klient samodzielnie inwestuje w rozwiązania IT, zapewniając odpowiednią elastyczność w kontekście bardzo szybko zmieniających się jego potrzeb biznesowych. Należy jednocześnie zaznaczyć, że w zdecydowanej większości przypadków, obsługa procesów magazynowo-sprzedażowych realizowana jest przez samego klienta i przy wykorzystaniu jego narzędzi informatycznych.

Kolejnym elementem charakteryzującym obsługę tej branży jest automatyzacja wielu procesów księgowych, np.: procesu rozliczania wyciągów bankowych, faktoringu, zarządzania kredytem kupieckim. Obsługa finansowo-księgową wymaga również uwzględnienia wielu regulacji i wymogów prawnych, np.: związanych z wdrożeniem zasad Dobrej Praktyki Dystrybucyjnej.

O&M: Jakie są oczekiwania branży hurtowej wobec dostawców usług finansowo-księgowych?

MB: Oczekiwania branży hurtowej można podzielić na 2 grupy: standardowe i specyficzne. Oczekiwania standardowe, to m.in. wysoka jakość obsługi finansowo-księgową wyrażająca się uzgodnionym poziomem wskaźników KPI, np. kompletnie i bezbłędnie przeproszowanych dokumentów oraz terminowość mierzona poziomem odchylenia od lead time-u (czasu realizacji procesu). Ponadto, klienci oczekują szybkiego dostępu do przetworzonych danych, ciągłego automatyzowania procesów i obniżania kosztów obsługi, szybkiej implementacji zmian zachodzących w otoczeniu prawnym i gospodarczym i ich przełożenia na obsługę finansowo-księgową.

Drugą grupę oczekiwań stanowią usługi analityczno-doradcze, np.: bieżąca analiza rozliczeń z kontrahentami klienta (w tym sieciami handlowymi), kontrola stanu zobowiązań wobec dostawców, analiza stanu zobowiązań finansowych i dostępności gotówki, analiza utraty wartości handlowej towarów, zarządzanie kapitałem pracującym itp. Oczekiwania te uzupełniają indywidualnie realizowane usługi doradcze z obszaru prawa, finansów i podatków.

O&M: Jak wyzwania i perspektywy dla branży hurtowej wpłyną na usługi finansowo-księgowe?

MB: Przedsiębiorstwa branży hurtowej działają w bardzo konkurencyjnym otoczeniu, wymagającym nieustannego poszukiwania rozwiązań zwiększających

wartość przychodów i marży, przy jednoczesnym obniżaniu kosztów działalności. W związku z powyższym muszą korzystać z bardzo zaawansowanych rozwiązań w zakresie: zarządzania procesem od złożenia zamówienia do realizacji płatności, zarządzania zapasami (w tym: ekonomicznych dostaw, redukcji zapasów magazynowych i strat, redukcji błędów dystrybucyjnych), obniżania kosztów obsługi zleceń, zwiększenia marży zysku w wyniku efektywnej analizy i podejmowania optymalnych decyzji. Wszystkie te procesy wymagają wysokiej jakości i terminowości obsługi finansowo-księgowej.

W czasach szybkiego postępu technologicznego, dużej wymiany informacji i silnej konkurencji przedsiębiorstwa branży hurtowej muszą również stawić czoła nowym wyzwaniom w zakresie oferowanych modeli współpracy biznesowej. Po pierwsze, przedsiębiorcy na nowo muszą zdefiniować i udowodnić producentom i wytwórcom, jaką wartość niosą dla nich usługi realizowane przez branżę hurtową tak, by w rezultacie nie stracić statusu pośrednika. Można tego dokonać poprzez realizację nowych usług takich jak VMI (zarządzania zapasami przez dostawcę), direct distribution, dropshipping (model sprzedaży oparty na przeniesieniu procesu wysyłki towaru z właściciela sklepu na wybranego dostawcę), czy też usługi przepakowania, etykietowania lub prowadzenie składów konsygnacyjnych. Implementacja tych usług do oferty przedsiębiorców powoduje konieczność wprowadzenia odpowiednich zmian w prowadzeniu ewidencji finansowo-księgową tych podmiotów. Zmianie ulega również przestrzeń, w której zawierane są transakcje – w coraz większym stopniu są to transakcje zawierane w internecie z pominięciem tradycyjnych form wystawiania i przesyłania dokumentów finansowych.

Kolejne wyzwania stanowią wielowymiarowe bazy danych tzw. big data, wymagające stałego i kompletnego zasilania wysokiej jakości danymi, pochodzącymi z różnych systemów informatycznych – w tym systemów finansowo-księgowych – w celu identyfikacji ukrytych korzyści skali i potencjału. Wreszcie, przełomowe zmiany w obszarze realizacji procesów logistycznych, takich jak: wykorzystanie dronów i samochodów bez kierowcy, a ostatnio również bezałogowych statków towarowych, mogą stanowić podstawę do przeddefiniowania oferowanych usług.

Branża hurtowa zmierza zatem w kierunku poszerzenia swej oferty o wysoko wyspecjalizowane i zaawansowane technologicznie usługi, co w dużym stopniu zmieni również sposób obsługi finansowo-księgową tych przedsiębiorców. ○

FINANCIAL AND ACCOUNTING CHALLENGES IN THE WHOLESALE SECTOR

– interview with **Marek Binio**,
Deputy Director of Accounting in Business Support Solution SA

BSS
BUSINESS SUPPORT SOLUTION

Marek Binio
Deputy Director of Accounting in Business Support Solution SA

Wholesale sector may be defined as the area of economic activity that constitutes a bridge between the activity of producers and manufacturers and that of retail outlets. This sector is principally focused on wholesale trade which consists in purchasing large quantities of products, sorting and storing them, searching for recipients, products resale, and providing a number of services for suppliers, such as logistics. Due to large scale and very dynamic business processes, this sector poses a significant challenge for financial and accounting services.

O&M: How is the wholesale sector perceived in the context of financial and accounting services?

Marek Binio: Principal characteristics of the wholesale sector from the financial and accounting service perspective are large volumes of accounting operations, oftentimes over dozens or hundreds of thousands of purchase or sale documents and their high repeatability. Accounting records of such large volumes would not be possible without using highly advanced information systems that allow to flexibly integrate clients' business systems with financial and accounting systems. In this area, IT systems of the

subject in charge of keeping clients' records are suited to the clients' business needs, and not the other way round.

We may also encounter cooperation models where financial and accounting services are provided using clients' systems. This is a highly recommended alternative in the situations where clients invest in IT solutions that ensure flexibility in cases where their business needs change rapidly. At the same time, it should be stressed that in the great majority of cases services related to storing and selling processes are carried out by the clients themselves using their own IT tools.

Another characteristic of this sector is the automation of numerous accounting processes, such as bank statements settlement processes, factoring, or trade credit management. Financial and accounting services also involve taking into account numerous regulations and legal requirements, for example, those related to implementation of Good Distribution Practices policies.

O&M: What are the expectations of the wholesale sector towards financial and accounting services providers?

MB: The expectations of the wholesale sector may be divided into 2 groups: standard and specific. Standard expectations include high quality of financial and accounting services expressed through the agreed KPI indicators, such as fully and flawlessly processed documents as well as timeliness measured in terms of lead time (process execution time) standard deviation. Moreover, the clients expect a quick access to the processed data, constant automation of processes and lowering service costs, quick implementation of changes occurring in legal and economic environment and their translation into financial and accounting services.

The second group of expectations are analytical and advisory services, such as analysis of the clients' ongoing settlements with contractors (including retail chains), control over the state of trade creditors, analysis of the state of financial liabilities and liquidity, analysis of loss in the economic value of products, working capital management, etc. Those expectations complement services performed in an individualized manner in the areas of law, finances, and taxes.

O&M: How will challenges and expectations of the wholesale sector impact financial and accounting services?

MB: Wholesale sector corporations operate in a highly competitive environment that requires a constant

pursuit of solutions which increase the value of sales revenue and profit margin while lowering operational costs. Due to the above, they need to use very advanced solutions regarding the following areas: process management starting from placing orders to payment execution, inventory management (including economic deliveries, reduction of inventory and losses, and distribution errors reduction), reduction of order service costs, increasing profit margin through efficient analysis and optimum decision-making. All of the above processes require high quality and timeliness of financial and accounting services.

In the era of quick technological advances, extensive information exchange, and strong competitiveness, wholesale sector enterprises must also face new challenges within the scope of the proposed business cooperation models. First of all, entrepreneurs must redefine and demonstrate to the producers and manufacturers what value services provided by the wholesale sector have for them without it losing its intermediary status as a result. It may be carried out by performing new services, such as VMI (Vendor Managed Inventory), direct distribution, drop shipping (sales model based on transferring products shipping process from a shop owner to a selected vendor), as well as repackaging, labeling, or consignment warehouses management services.

The incorporation of those services into the entrepreneurs' selection of products triggers the need to introduce appropriate changes in keeping financial and accounting records of those clients.

The space where trading takes place also changes as transactions concluded on the Internet, which skip traditional forms of issuing and sending financial documents, are constantly increasing. Another challenge faced by the wholesale sector pose multidimensional databases, so called big data, which require continuous and complete feeding with high quality data from numerous information systems, including financial and accounting systems, in order to identify hidden benefits of scale and potential. Finally, ground-breaking changes in logistic processes area, such as using drones and cars without drivers, and recently also unmanned cargo ships, may lay the grounds for redefining offered services.

Therefore, wholesale sector is headed towards expanding its offer to include highly-specialized and advanced technological services, which will also change the manner in which financial and accounting services are provided to corporations. ○

Więcej zadań, czy więcej pieniędzy?

Czym zachęcić do pracy w SSC/BPO osoby utalentowane? Pieniądze już nie wystarczą. Konieczne są możliwości rozwoju, poszerzania kompetencji, wpływu na funkcjonowanie organizacji i dobra atmosfera. Tylko takie argumenty mogą przekonać osoby z pokolenia Y.

PagePersonnel

Anna Durczak,
Associate Manager
Shared Services
Centres, Page
Personnel

Dynamiczny rozwój organizacji SSC/BPO w Polsce spowodował, że pracodawcy tego sektora zaczęli konkurować ze sobą o pracowników – zarówno tych nowych, którzy dopiero wchodzi na rynek pracy, jak i tych doświadczonych, pracujących w sektorze i zainteresowanych zmianą

pracodawcy. Co więcej, na rynku pracy do głosu doszło pokolenie Y. Pokolenie osób ambitnych, pewnych siebie, świadomych posiadanej wiedzy i umiejętności. Wykazujące się inicjatywą i zainteresowane realnym wpływem na sposób funkcjonowania firmy. Stawiające pracodawcom konkretne wymagania,

ale także nie czujących przywiązania do jednego miejsca pracy.

Wychodząc naprzeciw tym oczekiwaniom, pracodawcy sektora SSC/BPO coraz częściej konkurują ze sobą o najlepszych pracowników, nie tyle wynagrodzeniem, co możliwościami rozwoju. Możliwościami, które są w stanie zaspokoić ambicje młodego pokolenia.

Nowe struktury i procesy

Udział w budowaniu struktur organizacji SSC/BPO w Polsce, a także partycypacja w globalnych projektach migracji procesów do naszego kraju, to dla pokolenia Y bardzo istotna wartość, związana z pracą w danej firmie. Takie doświadczenia zawodowe są nie tylko unikalne, ale także bardzo cenne. Uczą samodzielności w podejmowaniu decyzji, indywidualnej odpowiedzialności za realizację zadania, np. przenoszony proces, umiejętności odnajdywania się w dynamicznie zmieniającym się środowisku oraz komunikacji z osobami z innych kręgów kulturowych – co wynika z częstych wyjazdów za granicę. To co wiąże się z powstawaniem nowych struktur oraz migracją procesów, to także nowe miejsca pracy, a wraz z nimi możliwość szybkiego awansu.

Realizacja pomysłów

Nawet jeżeli dane SSC/BPO, nie tworzy w Polsce nowych struktur, ani nie przenosi do kraju procesów z zagranicy, nadal może oferować swoim pracownikom ciekawe i ambitne projekty rozwojowe. Niektóre organizacje, zamiast tworzyć wąskie grupy ekspertów odpowiadających, np. za optymalizację kosztów, czy podniesienie jakości, angażują w proces cały zespół. Każdy pracownik ma więc szansę przedstawienia swojego pomysłu na usprawnienie działania organizacji oraz udziału w jego realizacji.

Rozwój poziomy

Nieustanny rozwój to dewiza pokolenia Y. Chodzi tu zarówno o możliwości wynikające z awansu pionowego, np. ze stanowiska AP Accountant na stanowisko Team Leadera AP, jak również, a może nawet przede wszystkim, poziomego – wiążącego się z obsługą bardziej zaawansowanych procesów, jak np. GL, analizy, czy controlling. Awans poziomy wymaga od pracownika szerszej wiedzy, która jest niezbędna do poznania i zrozumienia bardziej zaawansowanych procesów. Dlatego coraz więcej SSC/BPO, planujących długofalowy rozwój kadr, również na najniższe stanowiska, rekrutuje wyłącznie osoby

po studiach kierunkowych, a także zapewnia im szkolenia merytoryczne, dzięki którym mogą rozwijać się zawodowo w danej organizacji w dłuższej perspektywie czasu.

Kultura organizacyjna

To, co może zachęcić potencjalnych pracowników do przyjęcia oferty pracy w danym SSC/BPO oraz pozostania na dłużej w szeregach organizacji, to także kultura organizacyjna. Otwarta komunikacja, dobra atmosfera w biurze, bliskie więzi, oparte na relacjach partnerskich styl zarządzania, możliwości rozwoju organicznego, szkolenia – to elementy najbardziej cenione przez współczesnych pracowników. Informacje na temat kultury panującej w danej organizacji kandydaci czerpią głównie od znajomych, dlatego dla pracodawców ważny jest poparty autentycznymi działaniami wewnętrzny employer branding. Wzorem do naśladowania są tu firmy skandynawskie, które słyną ze swojej dbałości o relacje z pracownikami.

Benefity

Dla wielu osób wciąż bardzo istotne pozostają dodatki pozapłacowe. Większość SSC/BPO oferuje swoim pracownikom: opiekę zdrowotną, karnet na zajęcia sportowe oraz ubezpieczenie na życie. Często spotykane są również: dofinansowanie szkoleń językowych oraz, rzadziej, kursów ACCA i CIMA, karty lunchowe, zniżki na produkty danej firmy oraz pokrycie kosztów powrotu do domu w przypadku pracy w godzinach nocnych. Na rynku pojawiają się też nowe rozwiązania, do których w ostatnim czasie dołączyły: opieka dentystyczna lub pakiet stomatologiczny, zakup akcji firmy po preferencyjnych kursach, dofinansowanie do wakacji, zniżki na bilety do kina, teatru i na koncerty, elastyczne godziny pracy, home office, przestrzenne biuro ze strefą socjalną, strefą relaksu lub gabinetem masażu.

W zarządzaniu benefitami pomagają, coraz bardziej popularny system kafeteryjny, który stanowi jednocześnie bank pomysłów i umożliwia indywidualny wybór tych świadczeń, z których dany pracownik chce skorzystać. System kafeteryjny jest korzystny również dla pracodawców, gdyż pozwala na optymalizację kosztów w zakresie świadczeń pozapłacowych. Według raportu ABSL, już 45% centrów usług biznesowych w Polsce stosuje to rozwiązanie.

SSC wygrywają z BPO

Kandydaci często cenią sobie bardziej pracę w organizacjach typu SSC, niż BPO. Na korzyść SSC przemawiają: identyfikacja z konkretną firmą i mniejsze struktury organizacyjne, a co za tym idzie, bliższa więź z pracodawcą i bardziej kameralna oraz rodzinna atmosfera. ○

More work, or more money?

How do you encourage talented individuals to work for SSCs and BPOs? Money is no longer enough – what counts are opportunities for development and the broadening of competences, the chance to make an impact on the functioning of the organisation, as well as a good atmosphere. Only such arguments are able to convince millennials.

PagePersonnel

Anna Durczak,
Associate Manager
Shared Services
Centres, Page
Personnel

Your Business Communication Partner

Citybell Consulting jest jedną z wiodących, wielokrotnie nagradzanych polskich firm zajmujących się strategicznym planowaniem i realizacją działań komunikacyjnych.

- Ponad 150 efektywnych projektów komunikacyjnych
- 35 wielkoformatowych, krajowych i międzynarodowych wydarzeń specjalnych
- Portfel klientów obejmujący ponad 40 podmiotów komercyjnych i instytucjonalnych

Oferujemy profesjonalne usługi doradcze w zakresie:

- Zarządzania komunikacją w procesie zmian
- Wsparcia komunikacyjnego w procesach sprzedaży
- Promocji gospodarczej miast i regionów
- Komunikacji wewnętrznej
- Kreowania i organizacji wydarzeń specjalnych o wysokiej randze

www.citybell.pl

The dynamic development of SSC/BPO organisations in Poland has employers in the sector competing for employees – both new, entering the job market, and experienced, already working in the sector and looking to change jobs. Moreover, Generation Y has appeared on the scene and is gaining in importance on the job market. The millennials are ambitious, confident and conscious of their knowledge and skills. They show initiative and are interested in making a real impact on the functioning of their company. They have specific requirements for their employers, but also don't feel too attached to any one job. To meet their expectations, SSC/BPO employers are competing with one another for the best of them, by offering not only better remuneration, but also the development opportunities to satisfy the ambitions of this younger generation.

New structures and processes

The opportunity to co-build the organisational structure of SSCs and BPOs in Poland, as well as to participate in the global processes of migrating their projects to our country, is perceived by Generation Y as a very important value in working for such companies. This kind of professional experience is not only unique, but also very valuable. It teaches self-reliance in decision-making, individual responsibility for tasks (for example, for transferred process), the ability to find a place in a dynamically changing environment, and to communicate with people from other cultures, from making frequent trips abroad. New jobs and positions, providing for the possibility of rapid promotion are also associated with the formation of new structures and migration of processes.

Implementation of ideas

Even if a particular SSC or BPO doesn't create new structures or processes in Poland, or doesn't transfer any existing processes from its home country, it is still able to offer its employees interesting and ambitious projects with development potential. Some organisations, rather than creating narrow groups of experts responsible for, say, costs optimisation or quality improvements, involve the whole team in the process. Thus, every employee has a chance to present their ideas for improving the organisation and take part in their implementation.

Horizontal development

Continuous development is the millennials' motto, which covers both opportunities arising from vertical advancement, for example a promotion from AP Accountant to AP Team Leader, as well as – perhaps above all – the horizontal career path, associated with more advanced processes such as GL, analysis,

controlling and others. Promotion horizontally requires employees to have broader knowledge that is essential to understanding these more advanced processes. This is why more and more SSCs and BPOs, when planning their human resources over the long-term, recruit only those holding specialist degrees, and train them to develop professionally in the organisation over the long term.

Organisational culture

Organisational culture can also encourage potential employees to accept job offers in certain SSCs/BPOs, and remain there longer. Open communication, a good atmosphere in the office, close interpersonal bonds, a management style based on partner relations, opportunities for organic growth, training – these are the elements of good organisational culture most appreciated by modern employees. The main source of information about the prevalent culture in an organization is word of mouth – particularly the candidates' friends – which is why internal employer branding activities are highly valued. Scandinavian companies, which are well known for their concern for employee relations, are a role model in this regard.

Benefits

Non-wage allowances remain very important to many people. Most SSCs/BPOs offer health care, sports packages and life insurance to their employees. They often also finance language courses and, although more rarely, provide ACMA and CIMA courses, lunch cards, discounts on company products and cover travel costs for night workers. There are also several new kinds of perks being seen. Among the most recent are dental care packages, the possibility of buying company shares at preferential prices, holiday grants, discounts on cinema, theatre and concert tickets, flexible working hours, the possibility of working from home, spacious offices with social areas, relaxation zones and even massage rooms. The 'cafeteria system' of benefits packages, which is gaining in popularity, helps manage the benefits offered and is a bank of ideas that enables the individual employees to choose their own perks. This system is also beneficial to employers, as it allows for optimisation of costs in the area of non-wage allowances. According to an ABSL report, 45% of business service centres in Poland are already using this solution.

SSCs win over BPOs

Candidates often appreciate working for SSCs more than for BPOs. What speaks loudly in favour of the SSCs is employee identification with the company and their smaller organisational structures, which allow for closer relationships with the employer and a more familiar atmosphere. ○

Biurowce klasy A – diabeł tkwi w szczegółach

Klasa A jest dzisiaj najszerzej reprezentowaną w Polsce klasą biurowców. Architektonicznie jest często trudna do odróżnienia od biurowców niższej klasy. Diabeł tkwi bowiem w szczegółach, w tym czego nie widać, czyli w zastosowanych technologiach, inteligentnych systemach zarządzania czy rozwiązaniach energooszczędnych.

Komfort

Budynki najwyższej klasy to generalnie budynki nowe, z dużymi powierzchniami w ramach jednej kondygnacji, wyposażone we wszystkie nowoczesne technologie zapewniające najwyższy poziom komfortu i bezpieczeństwa. O komforcie świadczy między innymi możliwość tworzenia odpowiedniego do potrzeb najemcy mikroklimatu środowiska pracy, czyli temperatury powietrza, siły nawiewu czy wilgotności. W tym obszarze trudno spełnić wymagania wszystkich pracowników, bo różne są indywidualne upodobania i potrzeby, ale nowoczesne systemy pozwalają optymalizować efekty.

W takich sytuacjach dostrzec można właśnie niuanse klasy A. Jeżeli budynek ma najnowocześniejsze systemy kontroli klimatu, to poprzez odpowiednie nastawy i zarządzanie „wycinkami” przestrzeni (umożliwia to m.in. BMS – Building Management System), jesteśmy w stanie stworzyć klimat oczekiwany przez pracowników. Możemy niwelować też różnice wynikające z usytuowania budynku i naturalnych zmian nasłonecznienia w ciągu dnia (od strony północnej większe zacienienie i niższa temperatura w ciągu dnia, a od strony południowej wyższa temperatura i nasłonecznienie). Poprzez odpowiednią ilość i jakość

urządzeń, umiejętne zaprogramowanie instalacji i zarządzanie, możemy klimat w budynku cały czas równoważyć, bez gwałtownych skoków. Jesteśmy w stanie utrzymywać też odpowiednią wilgotność powietrza, co ma duże znaczenie zwłaszcza w okresie zimy. Jednym z parametrów oceny jest również ilość powietrza tłoczonego w ciągu godziny przez urządzenie. Norma wymagana przez prawo to 30m³/osobę/godzinę. Dla przykładu, w Alchemii – niezależnie od otwieranych okien, użytkownicy mają do dyspozycji 50m³/osobę/godzinę. Te liczby mogą niewiele mówić, ale przy dużym zagęszczeniu stanowisk pracy i np. parnym dniu w lecie ma to ogromne znaczenie i jest fizycznie odczuwalne.

Kolejnym elementem jest dostęp światła dziennego. Oczywiście, im bardziej przeszklona fasada budynku, zapewniająca duże i równomierne nasłonecznienie, tym lepiej, ale ważny jest też mentalny dostęp ludzi do świata zewnętrznego. Nie bez znaczenia jest także wysokość. Solidne 3 metry to dodatkowy atut pozwalający zachować poczucie dużej przestrzeni nawet przy większym zagęszczeniu osób w przestrzeniach otwartych czy małych gabinetach. Uzupełnieniem są

TORUS

Maciej Brożek,
Pełnomocnik ds.
Rozwoju w firmie
Torus

elementy służące bezpośrednio pracownikowi, takie jak ilość i szybkość wind czy parkingi dla każdego rodzaju środka transportu, w tym pełna infrastruktura sanitarna dla rowerzystów. Sam budynek musi być też zlokalizowany w miejscu, które jest łatwo dostępne jak największą liczbą środków komunikacji miejskiej, ułatwiając dojazd niezmotywowanym pracownikom.

Bezpieczeństwo i wyróżniki techniczne

Budynek klasy A musi być wyposażony w pełni funkcjonalny BMS, umożliwiający aktywne zarządzanie wszystkimi systemami w budynku, a także szybką reakcją na potrzeby najemców, np. korektę temperatury czy siły nawiewu. Nowoczesne biurowce umożliwiają wykonanie

tego zadania nawet w kilka minut poprzez dokonanie korekt nastaw w BMS. Pracownicy niemalże od razu są w stanie odczuć zmianę. BMS to jednak nie wszystko. Od budynku klasy A wymaga się oczywiście dobrej jakości urządzeń, central wentylacyjnych, chillerów, klimakonwektorów lub belek chłodzących, jak również wszystkiego, co jest związane z oświetleniem, jego natężeniem i barwą. Nie-

bagatelnie znacznie mają także nowoczesne instalacje odpowiadające za IT. W tym zakresie liczy się możliwość zagospodarowania powierzchni dla dowolnej architektury IT, odpowiadającej zarówno podstawowym, jak i bardzo zaawansowanym potrzebom.

Podmioty z branży ICT czy produkujące oprogramowanie są najbardziej wymagające, jeśli chodzi o budowę i rozbudowę systemów infrastruktury telekomunikacyjnej i bezpieczeństwa. Budują skomplikowane serwerownie, posiadają bardzo wysokie poziomy zabezpieczeń wewnętrznych sieci, jak i fizycznego dostępu osób niepowołanych. Do tego dochodzi bezpieczeństwo energetyczne – dwie linie zasilające budynek, co najmniej dwa transformatory, centralne UPSy i generatory prądowórcze. Czasami zdarza się, że szczególnie wymagający najemcy dublują te systemy lub oczekują dostawy systemów tylko im dedykowanych (np. niezależne UPS-y czy generatory dla jednej firmy). Budynek musi zapewniać także fizyczne bezpieczeństwo, czyli kontrolę dostępu osób postronnych. Dzisiaj powszechna jest

już rejestracja wszystkich wchodzących do budynku poprzez rozbudowane systemy CCTV oraz domofony (czasami video-domofony) bezpośrednio przed wejściem do firm, choć jeszcze 5 lat temu decydowały się na to tylko bardzo duże koncerny. Uzupełnieniem są elementy kontroli bezpośrednio na powierzchniach firm, np. rejestracja obrazu czy czytniki biometryczne w punktach krytycznych, np. w miejscach przechowywania ważnych dokumentów czy serwerowniach.

Generacja

Należy także wspomnieć o grupie funkcji związanych bardziej z kategorią, niż z klasą, świadczącej o tzw. generacji budynku biurowego (podobną jak w przypadku galerii handlowych). Budynki wyższej generacji zapewniają szereg usług towarzyszących, a najbardziej pożądane dzisiaj w Polsce są te związane ze sportem (jak basen, siłownia fitness), gastronomią (kantyna/restauracja) czy typowymi, życiowymi usługami (jak pralnia, bank, poczta, przedszkole, nawet szewc, fryzjer czy kosmetyczka). Przykładem może być gdańska Alchemia, w której kompleksowo rozwijana jest oferta usług towarzyszących, począwszy od sportu i gastronomii, przez usługi medyczne, po kolejne, które będą realizowane w III i IV etapie inwestycji. Ludzie pracujący w biurowcach naturalnie dążą do tego, żeby ograniczać liczbę czasu, który tracą na dojazdach, chcą mieć wszystko pod ręką, zarówno jeśli chodzi o potrzeby podstawowe, jak i styl życia.

Elastyczność rozwiązań

W obrębie klasy A istotne jest także projektowanie samych biurowców i możliwości aranżacyjne powierzchni. Duże, otwarte przestrzenie typu open space wykorzystywane są jeszcze w branży BPO/SSC i sektorze bankowym, ale firmy informatyczne odchodzą już od tego. Starają się projektować pomieszczenia na kilka lub kilkanaście osób pracujących w ramach zespołu projektowego, a nie całego działu. Coraz więcej firm wykorzystuje też trend nazwany Activity Based Workplace, tworząc strefy przeznaczone do wykonywania konkretnych zadań. Zwiększa się też ilość przestrzeni pół-otwartych i nastawionych na mikro-komunikację (2-6 osób). Duży nacisk kładziony jest też na strefy związane z dobrym samopoczuciem pracownika, od coffee corner'ów, przez kuchnie i kantyny, po pokoje relaksu i gier. Open-space zamienia się w zone-space.

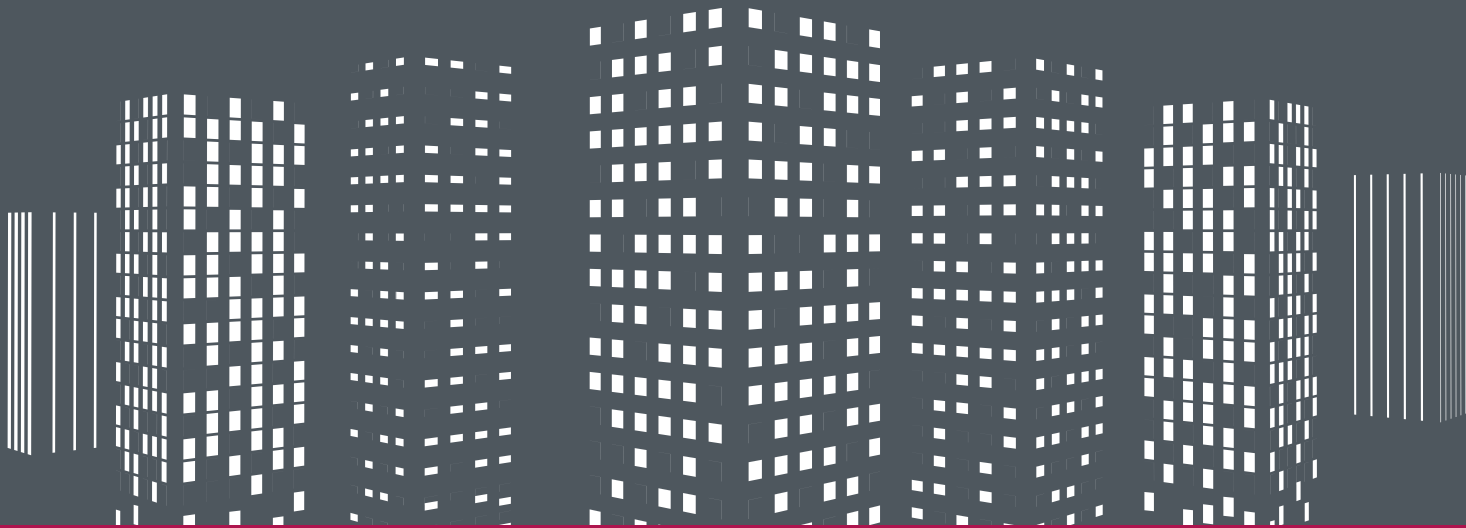
Biurowiec klasy A można obrazowo porównać do samochodu klasy Premium. Musi on bowiem oferować wszystkie nowinki technologiczne, dając jednocześnie możliwość zaprojektowania własnego środowiska, personalizacji przestrzeni. Musi spełniać oczekiwania zarówno niewielkich firm prawniczych, firm z sektora usług biznesowych czy zaawansowanych technologicznie, globalnych firm z branży IT. ○

Alchemia, Gdańsk

A-class office buildings

– the devil is in the details

Today, A-class buildings make up the majority of office buildings in Poland. At first glance, their architectural design does not differ much from the lower-rated buildings. The devil is in the (often unseen) details – amenity installations, intelligent systems and energy-saving solutions.

Maciej Brożek,
Proxy – Business
Development
at Torus

Comfort

Higher-class office buildings are generally new, with large amounts of usable space per floor, and are equipped with the newest technological innovations for safety and comfort. One of the indicators of comfort is the ability to regulate the work environment microclimate, i.e. air temperature, circulation and humidity, and tailor it to the tenant's requirements. It is often hard to please every employee because we all have different needs and preferences, but these systems can be used to deliver the most optimal working conditions. This is where A-class buildings stand out from the rest, with the newest climate control systems able to create and manage multiple 'microclimate regions' catering to the employees' preferences. We are also able to negate light and temperature variations caused by the building's location and the natural changes in sunlight throughout the day, as the north side of the building often has more shade and decreasing daytime temperatures than the south side. With enough quality apparatus and its correct setup and management, we can constantly tweak the climate in the building without experiencing drastic changes.

We are also able to maintain the most appropriate air humidity, which is especially important during winter. One of the performance indicators in this area is the amount of air processed by the machinery per hour, the norm required by the law being 30m³ per person. In Alchemia, this value is 50m³ and it is not dependant on whether the windows are opened or closed. These figures may not look like much, but they make a huge difference in a crowded working space or on a stuffy summer day.

Another key element of work microclimate is the availability of natural light and visual reference to the environment outside. It is obvious that a building's exterior with a high ratio of glass will let through and distribute more sunlight, but, for the employee, being able to see the sun and the outside world is equally important. Also significant is the ceiling height, a solid three metres allows to maintain a feeling of space, even in offices utilising open plans or in smaller rooms. The final touches come from things provided specifically for the employee, such as the quantity

and quality of lifts, parking spaces to accommodate different types of vehicles, as well as bicycle spaces and changing rooms for cyclists. The building must be well-connected to all available means of transport: public roads, cycleways, footpaths and public transport.

Safety and technological differentiators

The A-class office building requires a fully-functioning Building Management System (BMS), allowing for an active control of all subsystems and a fast response to the tenant's needs, e.g. adjusting the air temperature or circulation intensity. Thanks to BMS, modern office buildings can respond to such requests within a couple of minutes. The results can be felt almost instantaneously. Of course, BMS alone will not do the job. An A-class building requires high-quality machinery, air conditioning and refrigerating units, fan coils and cooling beams, as well as everything related to the control of the hue and intensity of light.

Not to be left aside is the IT infrastructure – the building must be able to cater equally to the most basic and the most advanced of IT needs. Tenants engaging in ICT services or those that create software are some of the most demanding customers when it comes to existing and potential future IT and security infrastructure. Such tenants employ complex server rooms and possess very high levels of internal network security and restriction of access from unauthorised persons. In addition, they require energy security – two power lines for the building, at least two transformers, central Uninterrupted Power Supplies (UPS) and power generators. Often the more demanding tenants will install backups for these systems or require the delivery of components manufactured specifically for their needs.

The building must also assure 'people' security, i.e. the control of access in and out of the building. Today, the use of intercoms, video-intercoms, CCTV and the requirement for building entrants to sign-in is widespread; despite that even five years ago only the largest companies implemented such levels of security. These measures can be enhanced with the use of in-office security solutions, for instance, picture recognition or biometric scanners in critical entry areas to server rooms or document archive rooms.

New-generation buildings

Modern office buildings are defined more by their intended function and use rather than class alone. Much like large shopping centres, new-generation, high-class office buildings provide a number of accompanying services. In Poland, the types of services in high demand are: sporting and recreational facilities, e.g. swimming pools and gyms, restaurants and dining spaces and specialty shops,

such as a dry cleaners, bank, post office, daycare centre, or even shoe repair, hair dresser and beauty salon.

The Alchemia complex in Gdańsk features an increasing number of sporting, recreational and dining facilities and will, in subsequent stages, include health-oriented retail services. There is a natural trend for office employees to demand in-house shops and services for all their needs, in exchange for time lost in commuting in and out of work.

Flexibility of space

The A-class building design process also allows for the different arrangement of office space. Large, open space plans are still common in the BPO, SSC and banking sectors, but IT companies are moving away from this model towards allocating separate space to the different project teams, rather than departments. More and more companies are applying the Activity Based Workplace method, which divides the office space into smaller zones depending on the tasks required. There is a trend among modern companies to increase semi-open and micro-communication spaces, usually suited for 2-6 people. There is a large focus on creating employee comfort zones, like 'coffee corners', kitchenettes, canteens and break rooms. Thus open-space becomes zone-space.

The modern A-class office building is like a premium car – it has to provide the latest technological features as well as your own, personalised space. Such buildings must cater to small lawyer firms, business services companies and technologically advanced, global IT corporations alike. ○

Alchemia, Gdańsk, view from the Pomeranian Metropolitan Railway

Twój zaufany Partner w outsourcingu

- ✘ księgowość
- ✘ podatki
- ✘ raportowanie
- ✘ kadry i płace

- Kompleksowe usługi outsourcingowe dla blisko 400 polskich i zagranicznych Klientów
- Gwarancja wysokiej jakości i bezpieczeństwa danych
- Pomoc dla firm zagranicznych w zakładaniu i rozwijaniu biznesu w Polsce
- Obsługa Klientów w 5 językach europejskich
- Nowoczesne narzędzia IT

System wspierający kontrolę kosztów i elektroniczny obieg dokumentów

System automatyzacji procesów administracji kadrowej

Extor S.A.
Al. Jerozolimskie 96
00-807 Warszawa
tel.: +48 22 266 05 00
e-mail: info@extor.pl
www.extor.pl

The Trusted Partner in Accounting & Payroll

- Accounting and tax advisory
- Payroll & HRA
- Reporting & controlling
- Company formation
- Customized IT tools
- Multilingual service

UMOWY TERMINOWE PO NOWELIZACJI KODEKSU PRACY

W dniu 22 lutego 2016 r. wejdzie w życie ustawa z dnia 25 czerwca 2015 r. o zmianie ustawy – Kodeks pracy oraz niektórych innych ustaw (Dz.U. 2015, poz. 1220). Jej celem jest ograniczenie nieuzasadnionego wykorzystywania umów o pracę na czas określony.

Wprowadzenie zmian było konieczne w świetle kolejnych zarzutów o niezgodność przepisów Kodeksu pracy z prawem europejskim., w szczególności dyrektywą Rady 99/70/WE z dnia 28 czerwca 1999 r. dotyczącą Porozumienia ramowego w sprawie pracy na czas określony, zawartego przez Europejską Unię Konfederacji Przemysłowych i Pracodawców (UNICE), Europejskie Centrum Przedsiębiorstw Publicznych (CEEP) oraz Europejską Konfederację Związków Zawodowych (ETUC).

Ograniczony zakres niniejszego opracowania nie pozwala w pełni omówić nowelizacji, niemniej najważniejsze zmiany wprowadzone ustawą to:

1. ograniczenie **katalogu rodzajów umów o pracę** do trzech: umowy na okres próbny, na czas nieokreślony albo na czas określony,

2. wprowadzenie celu oraz dopuszczalności kilkukrotnego nawiązywania **umowy na okres próbny**. Ponowne zawarcie takiej umowy z tym samym pracownikiem będzie dopuszczalne, jeżeli ma być on zatrudniony w celu wykonywania pracy innego rodzaju albo jeżeli pracownik ma być zatrudniony w celu wykonywania tego samego rodzaju pracy, ale po upływie co najmniej 3 lat od dnia rozwiązania lub wygaśnięcia poprzedniej umowy o pracę (w tym przypadku dopuszczalne tylko jednokrotne ponowne zawarcie umowy na okres próbny),

3. wprowadzenie **limitów zawierania umów na czas określony**: okres zatrudnienia na podstawie umowy o pracę na czas określony, a także łączny okres zatrudnienia na podstawie umów o pracę na czas określony, nie może przekraczać 33 miesięcy, zaś łączna liczba tych umów nie może przekraczać

trzech (zasada 33 i 3). Z kodeksu pracy usunięta została przesłanka, aby wliczane do limitu umowy były zawierane na następujące po sobie okresy, tj. aby przerwa między rozwiązaniem jednej umowy a nawiązaniem kolejnej nie przekraczała miesiąca. Jedynym kryterium wliczania umowy terminowej do limitu będzie zawarcie umowy między tymi samymi stronami stosunku pracy. Po przekroczeniu maksymalnego okresu zatrudnienia na czas określony lub limitu takich umów umowa przekształci się automatycznie w umowę na czas nieokreślony,

4. zawieranie umów terminowych w ramach limitów nie będzie wymagało wskazywania przyczyny wyboru tego rodzaju umowy o pracę. Dopiero **zawieranie tych umów ponad limit będzie dopuszczalne**, o ile w umowie wskazane zostanie, że jest zawarta:

1. w celu zastępstwa pracownika w czasie jego usprawiedliwionej nieobecności w pracy,
2. w celu wykonywania pracy o charakterze dorywczym lub sezonowym,
3. w celu wykonywania pracy przez okres kadencji,
4. z obiektywnych przyczyn leżących po stronie pracodawcy, jeżeli zawarcie umowy na czas określony służy zaspokojeniu rzeczywistego okresowego zapotrzebowania i jest niezbędne w tym zakresie w świetle wszystkich okoliczności zawarcia umowy.

W tym ostatnim przypadku pracodawca będzie miał obowiązek zawiadomić inspektora pracy, w formie pisemnej lub elektronicznej, o zawarciu umowy i o tych obiektywnych przyczynach, w terminie 5 dni roboczych od dnia jej zawarcia. Niedopełnienie tego obowiązku stanowić będzie wykroczenie zagrożone karą grzywny.

5. umowa na czas określony (każda) będzie rozwiązywalna w drodze wypowiedzenia z mocy ustawy, zaś **okres wypowiedzenia** będzie analogiczny jak w przypadku umów na czas nieokreślony i zależeć będzie od okresu zatrudnienia u danego pracodawcy.

Obszerna część ustawy poświęcona została **przepisom przejściowym dotyczącym umów trwających w dniu wejścia w życie nowelizacji**. Zastrzegając, że opracowanie niniejsze nie jest pełne w zakresie omówienia tej regulacji, należy wskazać, że:

1. w terminie 3 miesięcy od wejścia w życie nowelizacji strony będą mogły **uzupełnić trwające umowy na czas określony o cel lub obiektywne przyczyny**, co pozwoli na niestosowanie limitów 33 i 3 (w przypadku uzupełnienia o przyczyny, konieczne

będzie zawiadomienie o tym okręgowego inspektora pracy).

2. jeśli umowa o pracę na czas określony została zawarta na okres dłuższy niż 6 miesięcy i zawiera klauzulę wypowiedzenia, przy jej wypowiedzeniu stosować się będzie **nowe okresy wypowiedzenia**. Przy ustalaniu ich długości uwzględniać się będzie **tylko staż pracy od dnia wejścia w życie nowelizacji**. To wyjątek dotyczący tylko umów trwających w dniu 22 lutego 2016 r. W przypadku umów zawieranych od dnia wejścia w życie nowelizacji, przy określaniu długości okresu wypowiedzenia uwzględniany będzie cały staż pracy (także sprzed nowelizacji).

3. **do limitu 33 miesięcy nie będzie uwzględniany okres zatrudnienia** na podstawie umowy na czas określony **przypadający przed nowelizacją**. Jeśli chodzi o ilościowy limit umów, umowy trwające w dniu 22 lutego 2016 r. będą stanowiły pierwszą lub drugą umowę na czas określony – w zależności od tego, którą umowę stanowiły w rozumieniu dotychczasowego brzmienia art. 25¹ k.p. Wyjątek przewidziano dla pracowników podlegających szczególnej ochronie przed wypowiedzeniem lub rozwiązaniem umowy o pracę w okresie od dnia wejścia w życie nowelizacji do upływu 33 miesięcy od tej daty.

4. w przypadku **zawarcia przez strony umowy o pracę na czas określony po wejściu w życie nowelizacji, ale przed upływem 1 miesiąca od dnia rozwiązania drugiej umowy** na czas określony w rozumieniu art. 25¹ k.p. w aktualnym brzmieniu, umowa taka uważana będzie za umowę o pracę zawartą na czas nieokreślony.

Co ważne dla pracodawców korzystających z pracowników tymczasowych:

1. możliwe będzie jedynie zawieranie umów o pracę tymczasową na czas określony,

2. nadal art. 25¹ k.p. nie będzie miał zastosowania do zatrudnienia tymczasowego,

3. zgodnie ze znowelizowanym art. 13 ustawy o zatrudnianiu pracowników tymczasowych, możliwość przedterminowego rozwiązania takiej umowy ma być w niej zastrzeżona,

4. pozostawiono odrębne od kodeksowych okresy wypowiedzenia (nadal 3 dni lub tydzień – w zależności od długości umowy). ○

FINITE EMPLOYMENT CONTRACTS

AFTER LABOR CODE AMENDMENT

On 22nd February 2016, the Act of 25th June 2015 on the amendment of the Labor Code as well as several other acts (The Bill of Laws of 2015, item 1220). Its purpose is to limit the unjustified taking advantage of finite employment contracts.

dr Iwona
Więckiewicz-
Szablowska
legal advisor in the
Law Firm "Chudzik
i Wspólnicy Radcowie
Prawni" sp.p.
www.chudzik.pl

The introduction of the amendments has proved to be necessary in life of the ever-increasing accusations regarding the alleged non-compliance of Labor Code regulations with those of the European law, in particular the Council's directive 99/70/WE of 28th June 1999 on the framework of finite-period employment as concluded by the European Union's Confederation of Employers and Industrialists (UNICE), the European Center for Public Companies (CEEP) as well as the European Confederation for Trade Unions. (ETUC).

The limited scope of this article makes it impossible to discuss the amendments in full nevertheless among the most significant changes introduced by means of the amendment are the following:

1. limiting the **employment contract type catalog** to three: trial period, finite time, indefinite time contract,

2. introducing the purpose for and justification of **trial period contracts** several times. Several instances of concluding such a contract with the same employee will only be acceptable if that employee is going to be performing different types of work or if they are going to be performing the same type of work but no less than 3 years have passed since the expiry or termination of that employee's previous contract (in this case, it is only acceptable to conclude a trial period agreement an additional one time),

3. introducing limitations on concluding **finite period contracts**: the employment period on the basis of a finite-period employment contract as well as the total employment period on the basis of finite-period employment contracts may not exceed 33 months and the total number of such contracts may be no greater than 3 (the 33 and 3 principle). The idea that the employment contracts amounting to the limit discussed above be concluded for time

periods following one another, that is for the break between the termination of one contract and the conclusion of another not to exceed 1 month, has been removed from the Labor Code. The only criterion for a finite-period contract to be considered as amounting to the limit is for the contract to have been concluded by the same parties. After the maximum time period for concluding finite-period contracts or the maximum number of such contracts has expired, such a contract will automatically be transformed into an indefinite-period contract,

4. concluding finite-period contracts amounting to the limits discussed above shall not carry with it the obligation to justify the selection of such a type of contract. **The conclusion of such contracts beyond the acceptable limit shall be allowed** only if the contract in question clearly states that it has been drawn in order for the employee to:

1. temporarily replace another employee during the latter's justified absence at the workplace,
2. perform part-time or seasonal work,
3. perform work for a specified term,
4. perform work for reasons/causes attributable to the employer if the conclusion of a finite-period contract serves to satisfy the employer's actual periodical employment-related needs and is necessary to such an extent in light of the circumstances surrounding the conclusion of that agreement.

In the final example above, the employer shall be required to notify the labor inspector either in writing or via electronic mail on the conclusion of the contract and the objective reasons behind it within 5 business days of its conclusion. Failure to comply with this obligation shall constitute a felony subject to a fine.

5. Every finite-period contract shall be possible to terminate with prior notice under the act discussed above and **the termination notice period** shall be the same as in the case of indefinite-period contracts and dependent on the time of employment with the same employer.

A large part of the act has been devoted to **interim provisions pertaining to employment contracts already in effect on the day of the amendment**. Bearing in mind that this article is not complete in terms of discussing this regulations, it should be pointed out that:

1. Within 3 months of the amendment coming into effect, it will be possible to **amend such finite-period contracts in a manner that justifies their remaining finite-period contracts**, which in turn

makes it possible to omit the 33 and 3 principle (when a justification is added, the local labor inspectorate must be notified).

2. If a finite-period contract has been concluded for longer than 6 months, the **new notice period regulations will apply when it is being terminated**. When determining the notice period length, **only the tenure after the amendment shall be taken into account**. It is an exception applicable only to contracts in effect on 22nd February 2016. In the case of contracts concluded beginning with the day of the amendment's coming into effect, the total tenure (also from before the amendment) shall be taken in account when determining the contract termination notice period.

3. **Finite-period contract tenure from before the amendment** shall not be calculated towards the 33-month limit. As for the quantity of contracts, those in effect on 22nd February 2016 shall be considered the first or second finite-period contract – depending on their classification of the earlier contents of article 25¹ of the Labor Code. An exception to this shall be individuals under special protection against employment termination in the period between the amendment's coming into effect until after the period of 33 months after that day.

4. Whenever a **finite-period contract** has been **concluded after the amendment's coming into effect but before 1 month of the termination of the second finite-period** under article art. 25¹ of the Labor Code in its current form, such an employment contract shall be considered as an indefinite-period employment contract.

Of importance for employers using finite-period contracts is the fact that:

1. it will only be possible to conclude finite-period contracts for such employees,

2. article 25¹ of the Labor Code continues not too apply to temporary employees,

3. under the amended article 13 of the act on temporary employment, the possibility of prematurely terminating an temporary employment contract shall be limited,

4. termination notice period separate from those in the Code have been kept (still either 3 days or a week – depending on the contract duration). ○

RADOM

- miasto nowych możliwości

WHITE STAR
REAL ESTATE

www.whitestar-realestate.com

autorzy:

White Star
Agencja People
Agencja Walter Herz
Miasto Radom

Radom jest jednym z kilkunastu polskich miast rozwijającym się w oparciu o nowoczesne usługi biznesowe. Atrakcyjne powierzchnie biurowe i wykształcona kadra czyni go coraz bardziej interesującym dla inwestorów.

Atrakcyjne koszty najmu

Według analiz zawartych w raporcie *Focus on Radom*, którego współtwórcą była firma Walter Herz, Radom oferuje obecnie ponad 15 tys. m² powierzchni biurowej, zlokalizowanej w 14 obiektach klasy A i B. Nowe inwestycje biurowe, które są w fazie przygotowania do realizacji, przyniosą dodatkowo 25 tys. m² nowych biur. – Radom jest coraz bardziej atrakcyjną lokalizacją dla biznesu, szczególnie dla firm z sektora nowoczesnych usług biznesowych. Obecnie działa już w mieście kilkanaście centrów BPO/SSC. Istotnym czynnikiem, przemawiającym za wyborem tej lokalizacji przez inwestorów, są niewygórowane stawki czynszowe za wynajem powierzchni biurowej. W oddalonej o ok. 100 km Warszawie obowiązują ponad dwukrotnie wyższe ceny. Za wynajęcie powierzchni biurowej w stolicy trzeba zapłacić od 11 do 24 euro/m². W Radomiu koszt wynajmu biura klasy B to 7,5 euro/m², a wynajęcie powierzchni klasy A kosztuje 9 euro/m² – podaje Bartłomiej Zagrodnik, prezes zarządu Walter Herz.

Liczna i wykształcona kadra

W Radomiu, według GUS, studiuje nawet 15 tys. studentów. Głównym ośrodkiem kształcenia wyższego jest Uniwersytet Technologiczno-Humanistyczny im. Kazimierza Pułaskiego. W mieście działa również szereg uczelni niepublicznych oraz wydziały zamiejscowe polskich uczelni publicznych, takich jak: Uniwersytet Warszawski czy Uniwersytet Marii Curie-Skłodowskiej.

Firmy, które decydują się na transfer swoich działań na teren Radomia, mają możliwość zatrudnienia wykształconych absolwentów i studentów. Młodzi ludzie chętnie studiują filologię angielską,

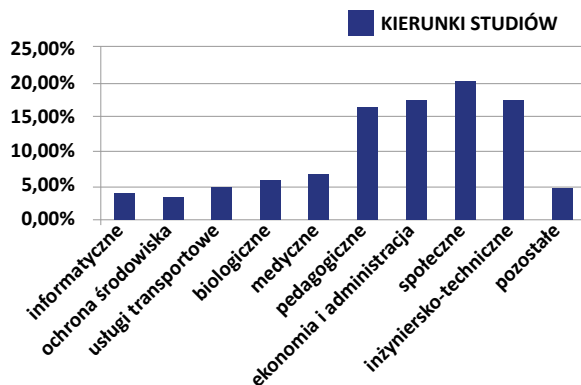
ekonomię i administrację. Nie brakuje też chętnych na kierunku inżyniersko-techniczne.

– Nowo powstające w Radomiu firmy mają dostęp do wykształconej, młodej kadry. Lokalni absolwenci odpowiadają na rosnące potrzeby rekrutacyjne firm, m.in. z dynamicznie rozwijającej się branży metalowej czy sektora nowoczesnych usług biznesowych. Studenci kierunków ekonomicznych i humanistycznych doskonale sprawdzają się na stanowiskach związanych z szeroko pojętą obsługą klienta – mówi Magdalena Zagrodnik, Recruitment Manager SSC/BPO w agencji rekrutacyjnej People.

Inwestorzy poszukiwani przez miasto

Rozwój miasta potwierdzają prezentowane dane pokazujące stopniowy spadek bezrobocia na terenie Radomia. W czerwcu 2015 r. stopa bezrobocia po raz pierwszy spadła poniżej 20%. Na tle kraju jest to jednak nadal bardzo wysoki współczynnik. Stąd też miasto aktywnie wspiera biznes i stara się

Najczęściej wybierane kierunki studiów

przyciągnąć nowych inwestorów. – *W negocjacjach z inwestorami, którzy tworzą miejsca pracy, działamy dwutorowo: z jednej strony przekonujemy podmioty, które szukają lokalizacji w Polsce do wyboru Radomia, a z drugiej pragniemy dbać o tych, którzy w mieście prowadzą już działalność gospodarczą, utrzymują miejsca pracy i chcą się rozwijać – reinwestować – przekonuje Rafał Rajkowski, wiceprezydent Radomia. – Widzimy zainteresowanie Radomiem na dwóch płaszczyznach: to branża nowoczesnych usług biznesowych, która przy postępującym nasyceniu tego rodzaju biznesem wielkich aglomeracji, intensyfikuje swoje zainteresowanie miastami, takimi jak Radom oraz sektor produkcyjny głównie z branży metalowej, spożywczej czy skórzanej. Rozmawiamy zarówno z inwestorami, reprezentującymi kapitał polski, jak i z firmami z Francji, Szwajcarii, Włoch oraz Chin. Korzystne położenie geograficzne, umiarkowane koszty prowadzenia biznesu przy wysokiej jakości zasobów kadrowych, pakietowe wsparcie przedsiębiorców sprawiają, że Radom jest interesującą lokalizacją dla inwestorów – dodaje.*

Atrakcyjne warunki zatrudnienia pracowników

Większość firm działających w Radomiu zatrudnia pracowników na umowę zlecenie, oferując stawki godzinowe wzbogacone premiami lub prowizjami za realizowane wyniki i cele. Natomiast firmy zatrudniające pracowników na podstawie umowy o pracę oferują wynagrodzenie na poziomie 2-3 tys.

zł brutto. Przy takich warunkach zatrudnienia pracodawcy wymagają od pracowników m.in. rocznego doświadczenia powiązanego z wymaganiami stanowiska, ukończenia studiów oraz znajomości m.in. języka angielskiego na poziomie komunikatywnym.

Firmy, które decydują się na centralizowanie i przenoszenie do Radomia części lub całości swojej działalności mają więc możliwość pozyskania pracowników na bardzo korzystnych warunkach w stosunku do innych, dużych ośrodków biznesowych, co pozwala na oszczędności nawet ok. 40%.

– *Dodatkowym atutem przeniesienia procesów czy działalności do Radomia jest niewielka rotacja pracowników, co jest problemem w większych miastach. Kadra z mniejszych miast, to także kandydaci silnie zmotywowani do pracy – mówi Magdalena Zagrodnik.*

Obecnie w Radomiu działa około 12 centrów outsourcingowych, w tym głównie firmy call center. Każde z nich zatrudnia średnio od 50 do 400 osób, a w planach na rok 2016 przewidują dodatkowo zwiększyć liczbę pracowników o kolejne kilkadziesiąt miejsc pracy. ○

Materiał stworzony we współpracy z:

Średnie wynagrodzenie brutto na stanowisku specjalisty w centrach outsourcingowych: Radom vs. aglomeracje:

	Radom	Warszawa	Kraków	Wrocław	Poznań	Trójmiasto
Młodszy Specjalista/ Specjalista	2000-3000	3000-5000	3000-5000	2700-4700	2700-4700	2500-4500

Opinia inwestora:

Radom to bardzo pozytywne doświadczenie. Miasto zainteresowało nas brakiem bezpośredniej konkurencji oraz ogromnym potencjałem rozwoju z doskonale wykształconą kadrą pracowniczą, znającą języki obce i chętnie uczącą się. Dostrzegliśmy w nim także potencjał dla branży BPO/SSC, z uwagi na którą postanowiliśmy wybudować biurowiec klasy A, technicznie przystosowany dla nawet najbardziej zaawansowanych procesów BPO/SSC. Doskonałe połączenie z Warszawą drogą ekspresową S4 zapewnia dojazd samochodem w zaledwie godzinę, tym samym czyniąc Radom głównym miastem satelickim dla Warszawy. Niskie stawki czynszu oraz kompetentni pracownicy sprawiają, że miasto stało się bardzo ciekawą alternatywą dla procesów, które nie wymagają obecności w Warszawie, Krakowie i Wrocławiu. Nie bez znaczenia pozostaje także doskonała współpraca z miastem. Pozytywne doświadczenia z Radomiem sprawiają, że jesteśmy spokojni o nasz biznes w tym mieście i już teraz planujemy kolejne etapy inwestycji – podsumowuje Mirosław Szydelski z Firmy White Star Real Estate.

Radom Office Park

RADOM

– a city of new opportunities

Radom is one of several Polish cities developing based on modern business services. Attractive office space and well-educated staff make it increasingly interesting for investors.

WHITE STAR
REAL ESTATE

www.whitestar-realestate.com

authors:

White Star
Agency People
Agency WalterHerz
City Radom

Twice lower price for leasing

According to the analyses contained in the report *Focus on Radom*, co-created by Walter Herz company, presently Radom offers over 15,000 sq m of office space in 14 A and B class buildings. New office investment projects which are being prepared to be executed will bring additional 25,000 sq m of new offices. – *Radom is an increasingly attractive location for business, especially for companies in the sector of modern business services. Presently, already several BPO/SSC centres operate in the city. Reasonable rates of rent for leasing office space are an important factor for choosing this location by investors. In Warsaw, which is approximately 100 km away, the prices are twice higher. For leasing office space in the capital city you have to pay from 11 to 24 EUR/ sq m. In Radom the cost of leasing a B class office is 7.5 EUR/ sq m and leasing A class space costs 9 EUR/ sq m* – says Bartłomiej Zagrodnik, the President of the Management Board of Walter Herz.

Numerous and well-educated staff

According to GUS (the Central Statistical Office), up to 15,000 students study in Radom. The main centre of higher education is Kazimierz Pulaski University of Technology and Humanities. Furthermore, a number of private higher education institutions and local branches of Polish public higher education institutions, such as University of Warsaw and Maria Curie-Skłodowska University, operate in the city.

The companies which decide to transfer their activities to Radom may employ well-educated graduates and students. Young people are eager to study English philology, economics and administration. Many

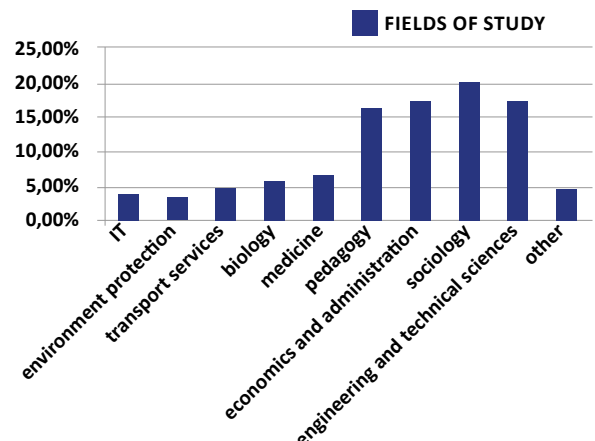
of them are also interested in engineering and technical sciences.

– *The companies emerging in Radom have access to well-educated, young staff. Local graduates meet the growing recruitment needs of companies e.g. in the booming metal industry or the sector of modern business services. Students of economics and humanities are ideal for positions related to broadly understood customer service* – says Magdalena Zagrodnik, SSC/BPO Recruitment Manager in the recruitment agency People.

Investors sought by the city

The city's development is confirmed by the data showing a gradual decline in unemployment in Radom. In June 2015 the unemployment rate for the first time dropped below 20%. Compared to the rest of the country, however, it is still a very high rate. Hence, the city actively supports business and strive to attract

The most frequently chosen fields of study

new investors. – *In negotiations with investors that create new job positions we act in two ways: on the one hand, we convince entities that are looking for locations in Poland to choose Radom, and on the other hand we wish to take care of those that already conduct business activity, provide job positions and want to develop – reinvest – persuades Rafał Rajkowski, Vice-President of Radom. – We see interest in Radom at two levels: the modern business services sector, which due to the progressive saturation of large urban areas with such type of business intensifies its interest in cities like Radom, and the production sector, mainly the metal, food and leather industries. We talk both with investors representing Polish capital and with companies from France, Switzerland, Italy and China. Favourable geographical location, moderate cost of doing business with high quality human resources, and business support packages make Radom an interesting location for investors – he adds.*

Attractive terms of employment

Most companies operating in Radom employ employees under contracts of mandate, offering hourly rates with bonuses or commissions for the results and objectives achieved. The companies employing employees under employment contracts offer a salary of gross PLN 2,000 - 3,000. The employers

offering such terms of employment require employees to have at least annual experience related to the position requirements, graduate from studies and have knowledge of at least English language at the communicative level.

Thus companies that decide to centralise and transfer to Radom a part or all of its activities may recruit employees on very favourable terms compared to other major business centres, which allows for savings of up to approx. 40%.

– *The staff turnover, which is a problem in major cities, is quite low in Radom and it is another advantage in transferring processes or business activities to it. Staff from smaller cities and towns is also more strongly motivated to work – says Magdalena Zagrodnik.*

Presently in Radom there are about 12 outsourcing centres, including mainly call centres. Each of them employs 50 to 400 people on average, and they plan to increase the number of employees by another several dozen in 2016. ○

Article written in collaboration with :

The average gross remuneration for the position of specialist in outsourcing centres: Radom vs. conurbations:

	Radom	Warsaw	Cracow	Wroclaw	Poznan	Tricity
Junior Specialist/ Specialist	2,000-3,000	3,000-5,000	3,000-5,000	2,700-4,700	2,700-4,700	2,500-4,500

Investor's opinion:

Radom is a very positive experience. The city has attracted us with the lack of direct competition and a huge potential for development with well-educated staff, knowing foreign languages and eager to learn. We saw in it potential for BPO/SSC industry, with regard to which we decided to build an A class office building, technically suitable for even the most advanced BPO/SSC processes. A very convenient transport connection to Warsaw by S4 expressway provides access by car in just one hour, thereby making Radom the major satellite city of Warsaw. Low rental rates and competent employees make the city a very interesting alternative for processes that do not require presence in Warsaw, Krakow, and Wroclaw. The excellent cooperation with the city is also significant. Positive experiences with Radom make us confident about our business in this city and already now we are planning next stages of the investment project – sums up Mirosław Szydelski of White Star Real Estate.

Radom Office Park

MULTIJEZYKOWY POTENCJAŁ - NAJWIĘKSZA SIŁA SEKTORA NOWOCZESNYCH USŁUG DLA BIZNESU

Jedną z najszybciej rozwijających się gałęzi polskiej gospodarki jest sektor nowoczesnych usług dla biznesu. Za rozwojem portfolio klientów każdej firmy świadczącej usługi outsourcingowe stoi dynamiczny przyrost liczby pracowników obsługujących projekty realizowane przez firmy działające w sektorze BPO.

Transcom

Magdalena
Szałaj
Specjalista ds.
Employer Brandingu

www.transcom.com

O bencie w Polsce funkcjonuje ponad 500 zagranicznych podmiotów sektora BPO/SSC/ITO. Wg danych ABSL, liczba osób zatrudnionych w sektorze usług outsourcingowych w Polsce pod koniec 2014 r. wynosiła 128 tys. Prognozowana ilość zatrudnienia w branży usług wspólnych na początku 2016 r. wyniesie około 160 tys. pracowników. Przyrost zatrudnienia w tym sektorze wzrósł w 2015 r. o prawie 24%.

Polskie firmy outsourcingowe skutecznie konkurują o nowe projekty z takimi potęgami jak Indie czy Chiny. Już teraz sektor BPO/SSC/ITO w Polsce plasuje się w pierwszej piątce najważniejszych lokalizacji na światowym rynku usług, świadcząc je dla firm m.in. z branż: telekomunikacyjnej, finansowo-ubezpieczeniowej, e-commerce, sprzedaży detalicznej, turystycznej, motoryzacyjnej, sportowej, AGD, modowej i wydawniczej.

Investorzy sektora usług outsourcingowych widzą w Polsce ogromne możliwości, m.in. ze względu na dostępność i potencjał kadr oraz bogatą infrastrukturę. Jak wiadomo, rynek usług wspólnych w naszym kraju jest mocno zróżnicowany. Oprócz wielu podmiotów, które obsługują proste procesy i zatrudniają przy nich mniej wykwalifikowane kadry, na naszym rynku działa również wiele firm zatrudniających wysoko wykwalifikowanych pracowników, którzy obsługują bardzo rozwinięte projekty. Wg danych ABSL, ponad 71% analizowanych podmiotów świadczących usługi dla biznesu pomyślnie uruchomiło wysoko wyspecjalizowane projekty, jednocześnie zachowując jakość świadczonych dotychczas usług.

- Inwestorzy postrzegają Polskę jako eksperta w dziedzinie świadczenia usług outsourcingowych. Coraz więcej

podmiotów działających w naszym obszarze prowadzi w swoich centrach bardzo zaawansowane projekty, w których pracownicy analizują oraz optymalizują procesy wdrożeniowe i rozwojowe obsługiwanych firm Klientów. Wymienione wyżej projekty wymagają wysokiej wiedzy i przygotowania merytorycznego – mówi Marek Szul, Country Manager Transcom Worldwide Poland. – *Możliwość zatrudnienia w branży usług wspólnych i firmach outsourcingowych jest więc bardzo duża. Pracodawcy poszukują pracowników kompetentnych, otwartych na klientów i świadomych dynamiki rozwoju sektora, w jakim poszukują zatrudnienia. W Transcom oprócz szerokiej palety benefitów pozapłacowych, zapewniamy również bogaty system szkoleniowy i pakiety relokacyjne dla pracowników, którzy migrują między naszymi oddziałami w kraju i zagranicą. Ciągła analiza rynku zatrudnienia w sektorze BPO/SSC/ITO pozwoliła nam w Transcom wypracować najlepsze know how umożliwiające stworzenie konkurencyjnej oferty pracowniczej.*

Przez ponad kilkanaście lat rozwoju sektora usług BPO/SSC/ITO w Polsce, liczba pracodawców znacząco wzrosła. Polska jest niekwestionowanym liderem w Europie Środkowo-Wschodniej, zarówno pod względem liczby zatrudnionych pracowników, jak również pod względem ilości centrów usług biznesowych. Dzięki wysokiej konkurencyjności, rynek zatrudnienia w sektorze usług wspólnych dla biznesu bardzo ewoluował. Pracodawcy są coraz bardziej świadomi oczekiwań i wyzwań, z jakimi wiąże się proces skutecznej rekrutacji. Poszerzają ofertę benefitów pozapłacowych, działań employer brandingowych dla obecnych i potencjalnych pracowników, a także skutecznie planują kampanie rekrutacyjne.

Jednym z głównych celów, na jakich koncentrują się pracodawcy, jest dotarcie z merytoryczną, atrakcyjną i zorientowaną na właściwą grupę odbiorców ofertą rekrutacyjną. Im skuteczniejsza kampania, tym większe prawdopodobieństwo osiągnięcia zaplanowanego efektu. Kolejnym jest pozyskanie pracowników o pożądanym cechach – oprócz, oczywiście, ich kwalifikacji i kompetencji, headhunterzy cenią umiejętność kierowania swoim osobistym rozwojem zawodowym.

W związku z dużą liczbą podmiotów działających w branży BPO/SSC/ITO w największych aglomeracjach

Polski (m.in. Kraków, Warszawa, Wrocław, Trójmiasto, Łódź) pracownicy mogą w łatwy sposób zmieniać pracodawcę. W Polsce przeważającą liczbę stanowią centra typu Business Process Outsourcing (BPO), Information Technology Outsourcing (ITO) oraz Shared Service Centres (SSC).

– *Poszukując ciekawego pracodawcy, który oferuje swoim pracownikom atrakcyjne benefity płacowe i pozapłacowe, możliwość rozwoju zawodowego i przejrzystą ścieżkę awansu, należy zwrócić przede wszystkim uwagę na charakter wykonywanej pracy, kulturę firmy i atmosferę panującą wśród pracowników – mówi Joanna Osińska, Country Human Resource Manager w Transcom. – Wymienione wyżej aspekty są największym magnesem przyciągającym kompetentnych i świadomych pracowników, na których najbardziej zależy pracodawcom. Wybierając pracodawcę, warto sprawdzić również prestiżowe tytuły i godła przyznane danemu pracodawcy. Jednym z bardziej popularnych i merytorycznych tytułów jest godło Inwestor w Kapitał Ludzki, przyznawane solidnym i dbającym o jakość Pracodawcom działającym na polskim rynku.*

Następnym wyzwaniem rekrutacyjnym w sektorze usług outsourcingowych jest pozyskiwanie pracowników do startujących projektów obcojęzycznych. Pracodawcy szczegółowo analizują potencjał rynku przed uruchomieniem takiego projektu. Sytuacja geopolityczna, gospodarcza i utrzymujące się bezrobocie w Europie znacząco przyczyniło się do wzrostu migracji zarobkowej, nie tylko między krajami Unii Europejskiej, ale także między kontynentami. Emigranci zarobkowi coraz częściej postrzegają Polskę jako atrakcyjny kraj do mieszkania i pracy.

Szukając pracowników wśród mieszkańców danej aglomeracji, headhunterzy wnikliwie sprawdzają ich umiejętności językowe. Dużym wyzwaniem dla pracodawcy jest pozyskanie native speakerów, którzy spełniają oczekiwania klienta i zabezpieczą obsadę uruchamianego projektu.

Coraz więcej podmiotów z sektora BPO w Polsce, otwiera kolejne centra multijęzyczne świadcząc swoim inwestorom usługi wspólne nawet w kilkunastu językach jednocześnie. Projekty multijęzyczne są atrakcyjne nie tylko dla inwestorów i pracodawców, ale również dla pracowników, którzy dzięki nim stają przed ogromną szansą znacznego rozszerzenia swoich umiejętności językowych. Warto więc uczyć się języków obcych i wykorzystać tendencje rynku, który poszukuje pracowników mówiących biegle w kilku językach. ○

MULTILINGUAL POTENTIAL – THE BIGGEST POWER OF BSS INDUSTRY

Transcom

Magdalena
Szalaj
Employer Branding
Specialist

www.transcom.com

One of the fastest growing branches of the Polish economy is the modern business services sector. Dynamic increase in the number of employees for projects carried out by BPO-oriented companies is critical to client portfolio expansion in these companies.

At present, there are over 500 foreign entities operating in the BPO/SSC/ITO sector in Poland. According to ABSL data, the number of employees in the outsourcing sector in Poland reached 128 thousand by the end of 2014. The employment forecast in the sector for the beginning of 2016 is

around 160 thousand employees. In 2015 the sector recorded a 24% employment increase.

Polish outsourcing companies successfully compete for new projects with major players in the market (e.g. India, China). Already today, the BPO/SSC/ITO sector

in Poland is one of the top five key locations in the global market with services provided to the following sectors: telecommunications, finance and insurance, e-commerce, retail sales, tourism, automotive, sports, household appliances, fashion and publishing.

Investors from the outsourcing services sector see the potential of Poland, given its workforce availability and potential as well as rich infrastructure. The shared services market in Poland is very diverse. Apart from many companies that take on simple processes with the help of unskilled employees, the Polish market hosts a number of companies that employ highly specialised people to cater to very complex projects. According to ABSL data, over 71% of entities that provide business services, successfully launched highly specialised projects, while retaining the quality of services.

– Investors see Poland as an expert in outsourcing services. An increasing number of entities operating in our area take on advanced projects in which employees analyse and streamline implementation and development processes for clients. The above-mentioned projects require considerable knowledge and preparation – says Marek Szul, Country Manager at Transcom Worldwide Poland. – Therefore, employment opportunities in the shared services sector and outsourcing companies are plentiful. Employers are looking for competent employees who are open to customers and aware of the dynamic development of the sector in which they seek employment. At Transcom, apart from a wide range of non-financial benefits, we also have a rich training and relocation programme for employees who migrate between our branches in Poland and abroad. By constantly analysing the labour market in the BPO/SSC/ITO sector, we at Transcom have managed to develop the best know-how, which allows us to deliver a competitive employment offer.

Over the last several years the number of employers in the BPO/SSC/ITO sector in Poland increased significantly due to the growth of the sector. Among CEE countries, Poland is the unquestionable leader in the number of employees and business services centres in this sector. Strong competition has allowed the sector's labour market to flourish. Employers are increasingly more aware of the expectations and challenges in effective recruitment. The main areas of focus include expansion of non-financial benefits, employer branding activities for current and prospective employees as well as effective planning of recruitment campaigns.

One of the main objectives of employers is to deliver an employment offer that is comprehensive, advantageous

and tailored to reach a specific target group. The more effective a campaign, the more likely it is to achieve a desired outcome. The next goal is to secure employees with desired skills. Apart from qualifications and competencies, headhunters value the ability to manage one's professional development.

Given the high number of entities operating in the BPO/SSC/ITO sector in the largest urban agglomerations in Poland (e.g. Krakow, Warszawa, Wroclaw, Tricity, Lodz) it is easy for employees to move between employers. The majority of centres in Poland focus on Business Process Outsourcing (BPO), Information Technology Outsourcing (ITO) and Shared Service Centres (SSC).

– When looking for an appealing employer, who offers good financial and non-financial benefits, professional development opportunities and a clear career path, one has to pay close attention to the nature of the job, organisational culture and workplace atmosphere – says Joanna Osińska, Country Human Resource Manager at Transcom. – The above-mentioned factors are the biggest draw for competent and self-aware employees, who are the most sought after by employers. When choosing an employer, it is also good to check his prestigious titles and emblems. The most popular and substantive is the Investor in Human Capital emblem, given to the most reliable and quality-oriented employers in the Polish market.

Another recruitment challenge in the outsourcing services sector is to find employees for new foreign language projects. Employers analyse the potential of the market in detail prior to launching such a project. The geopolitical situation, state of economy and steady rate of unemployment in Europe led to a considerable increase in economic migration, not only between EU countries but also between continents. Economic migrants start to view Poland as a good place to live and work.

When looking for employees in a given urban agglomeration, headhunters are very meticulous about checking their language skills. To find native speakers who will meet client expectation and project demands is a tremendous challenge for an employer.

More and more BPO-oriented entities in Poland open new multilingual centres and provide investors with shared services in several languages simultaneously. Multilingual projects are appealing to investors and employers, but also to employees, who benefit from the opportunity to refine their language skills. It is in an employee's best interest to learn languages and take advantage of market trends, which gravitate towards multilingual employees. ○

Mija czas rekrutacji – nadchodzi czas optymalizacji

4 RESULTS

Krzysztof Pimpicki, Partner, Członek Zarządu, Współwłaściciel i Współzałożyciel 4 Results

Dominującą strategią w sytuacji wzrostu biznesu w sektorze SSC/BPO jest stawianie na rekrutację pracowników. Więcej pracy – oznacza konieczność zatrudnienia nowych pracowników... Jest jednak na rynku coraz więcej firm, które zmieniają ten paradygmat i stawiają na zaangażowanie pracowników w optymalizację tak, by w rezultacie mniej osób wykonywało więcej pracy.

W czasach, gdy coraz trudniej o pracownika oraz gdy jest coraz większa presja na obniżenie kosztów, stosowanie dotychczasowej strategii przyjętej przez większość firm z sektora staje się coraz bardziej znaczącą barierą dla dalszego wzrostu tych firm.

Catkowity koszt rekrutacji

Wszystko, co robimy w biznesie, wymaga zasobów, w tym najcenniejszych tj. czasu i energii naszych menedżerów i pracowników. Największą częścią składową kosztów rekrutacji nie jest proces pozyskania i selekcji kandydatów lecz ich wdrażania do pracy. Zajmuje on od 3-6 miesięcy i wiąże się ze znacznie obniżoną

efektywnością pracy nowej osoby i wpływa na obniżenie produktywności dotychczasowych pracowników, którzy część swojego czasu poświęcają na wdrożenie nowo zatrudnionych. Cierpią na tym inne zadania.

Zmiana myślenia podstawą zmiany działania

Naturalna rotacja, długookresowe urlopy macierzyńskie oraz wzrost biznesu powodują, że firmy skupiają swoją uwagę na strategii rekrutacji i wdrażania nowych pracowników. Dla firm jest to niedostrzegany wcześniej potencjał i szansa na zmianę. Praktyka pokazuje, że jeśli ten sam czas i energię, które organizacja poświęcała na rekrutację i wdrażanie, zostanie dedykowany do usprawniania pracy – efekty mogą być rewolucyjne. Następuje nie tylko obniżenie kosztów ale także wzrost zaangażowania pracowników, którzy preferują usprawnianie swojej pracy nad ciągłym wdrażaniem nowych osób. Okazuje się, że dzięki poprawie efektywności pracy nie ma potrzeby zatrudniania nowej osoby, jako zastępstwo np. w okresie urlopu macierzyńskiego.

Rezultaty są zaskakujące

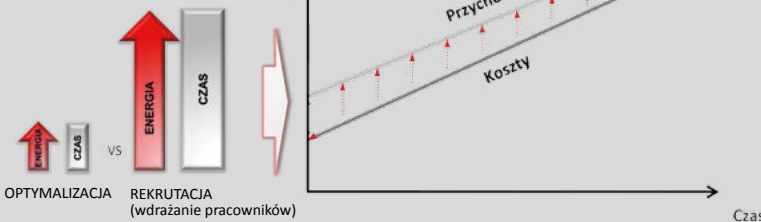
– Od czasu gdy zdecydowaliśmy się postawić na zaangażowanie pracowników w optymalizację, zmieniło się wiele. Wcześniej nie wyrabialiśmy się z pracą, mimo nadgodzin piętrzyły się zaległości. Dzisiaj ponad 10% mniej pracowników wykonuje więcej pracy i ma jeszcze dużo czasu na ciągłe doskonalenie i rozwój umiejętności. Możemy się skoncentrować na potrzebach naszych klientów – Rafał Kozłowski, CFO, Wiceprezes Asseco.

Optimization Opportunity Gap (OOG)

4 Results opracowało metodę liczenia i mierzenia potencjału organizacji, który można uwolnić dzięki zmianie strategii z rekrutacji do optymalizacji. Więcej informacji na temat OOG znajdziecie Państwo na stronie www.outsourcingportal.pl ○

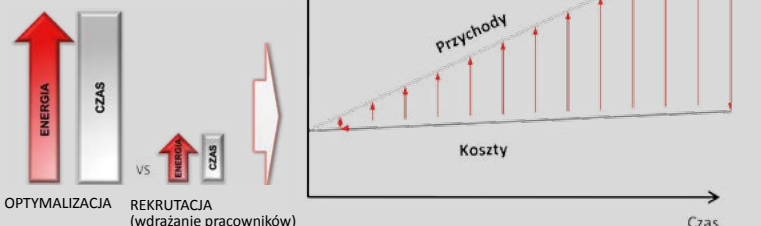
Strategiczna alokacja – podejście szybkiego wzrostu

Podejście polegające na koncentracji czasu i energii na rekrutacji i wdrażaniu nowych pracowników nie pozwala na znaczący wzrost rentowności oraz uzyskanie przewagi konkurencyjnej na rynku

Strategiczna alokacja - podejście trwałego wzrostu

Zmiana polegająca na koncentracji czasu i energii na optymalizację z zaangażowaniem kadry kierowniczej i pracowników pozwala zrealizować potencjał redukcji kosztów – Optimization Opportunity Gap

The time of recruitment is over – it is optimization time

The dominant strategy in the situation of the business growth in the SSC/BPO sector is focusing on the staff recruitment. More work means the necessity to employ new workers... However, there are more and more companies in the market that change that paradigm and focus on involving their employees in the optimization, so that fewer people could do more work.

In the times when it is getting more and more difficult to recruit an employee and the pressure to reduce the costs is growing, using the current strategy adopted by most of the companies in the sector is becoming a growingly significant barrier to the further growth of those companies.

Total cost of recruitment

Everything we do in business requires resources, including the most valuable ones, i.e. the time and energy of our managers and employees. The largest component of the recruitment cost is not the process of obtaining and selecting candidates, but their getting used to their duties at work. It takes approx. 3-6 months, it is associated with a significantly reduced work efficiency of a new person and it reduces the productivity of existing employees who spend some of their working time on making the new employees familiar with their tasks. Other tasks are neglected in such a case.

The change of thinking as the basis for the change of actions

Natural rotation, long-term maternity leaves and business growth make companies focus their attention on the recruitment strategy and training new employees. For companies, it is a previously overlooked potential and an opportunity for a change. Practice proves that if the same amount of time and energy dedicated by an organization to the recruitment and training is dedicated to the improvement of work, the effects can be revolutionary. The company faces not only cost reduction, but also the increase of the involvement of employees who prefer to improve their work to continuous training of new people. It turns out that by improving work efficiency, it is no longer necessary to employ new people, as substitutes e.g. during maternity leaves.

The results are surprising

– Since I decided to focus on the involvement of employees in the optimization, a lot has changed. Previously,

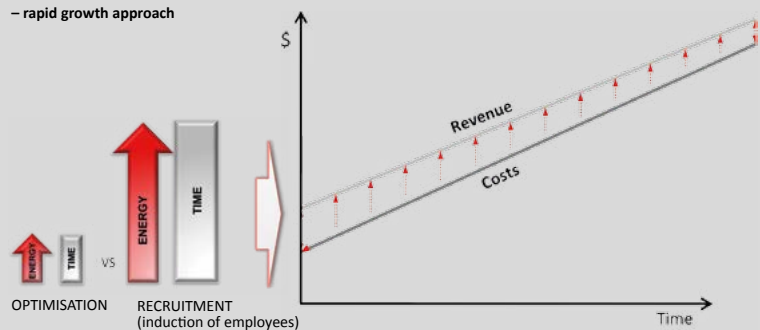
we could not manage the work we had to do; in spite of doing overtime, we were more and more behind in our work. Today, over 10% fewer employees do more work and they still have plenty of time for continuous improvement and skills development. We may focus on the needs of our customers – Rafał Kozłowski, CFO, Vice President of Asseco.

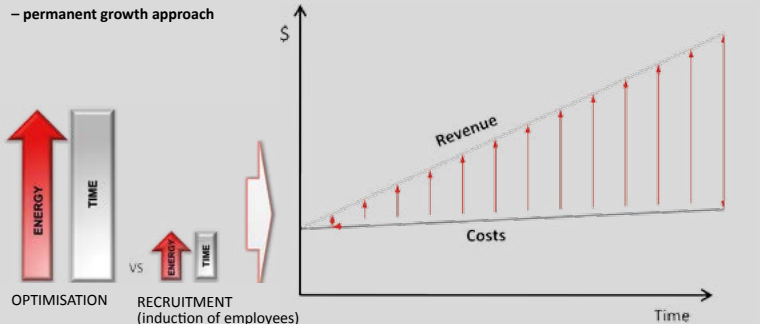
Optimization Opportunity Gap (OOG)

4 Results has developed a method of counting and measuring the potential of an organization, which can be released through a change of the strategy from recruitment to optimization. For more information about OOG, please visit www.outsourcingportal.pl

Strategic resource allocation – rapid growth approach

Strategic resource allocation – permanent growth approach

Stanowisko: Specjalista ds. Kontrolingu

Adecco

better work. better life.

Barbara Echaust,
Permanent
Placement
Consultant
Accountancy
& Finance
w Adecco
Poland

Prezentacja stanowiska:

Do zadań Specjalisty ds. Kontrolingu należy m.in. przygotowywanie rocznego budżetu, planu wieloletniego a także kontrola ich realizacji. Osoba na tym stanowisku odpowiedzialna jest również za analizę rentowności, konsolidację informacji dla celów estymacji budżetu, jak i przygotowanie i opracowanie procedur wewnętrznych. *Specjalista ds. Kontrolingu* raportuje wyniki firmy bezpośrednio do Zarządu. Dostarcza informacje na temat bieżących odchyleń rzeczywistego wykonania budżetu planowanego, monitoruje te odchylenia, a następnie formułuje stosowne wnioski. Dokonuje kalkulacji w arkuszach kalkulacyjnych na potrzeby m.in. działu księgowości. Warto dodać, że utworzony w organizacji i prawidłowo funkcjonujący dział kontrolingu sprzyja rozwojowi nowoczesnego modelu zarządzania przedsiębiorstwem. Specjalista ds. Kontrolingu, poprzez wyznaczanie strategicznych i operacyjnych celów, przyczynia się do polepszenia przepływu informacji, obniżenia kosztów, a także może mieć wpływ na lepsze planowanie w organizacji.

Perspektywy rozwoju:

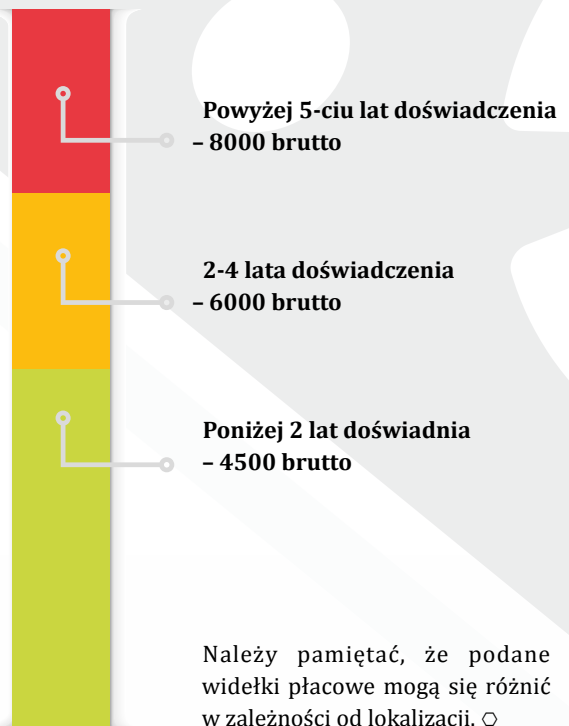
W wielu przypadkach funkcja Specjalisty ds. Kontrolingu wynika z wcześniejszego doświadczenia w pracy na stanowisku młodszego analityka lub specjalisty ds. rachunkowości zarządczej, gdzie można nabyć podstawowe kompetencje z zakresu budżetowania, planowania i analizy finansowej. Dalsza ścieżka kariery Specjalisty ds. Kontrolingu może zmierzać w kierunku stanowiska Kontrolera Finansowego. Jedną z alternatyw może być też rozwój w audycie wewnętrznym lub zewnętrznym. Często Specjaliści ds. Kontrolingu korzystają z możliwości pracy na stanowisku Samodzielnego Księgowego, aby później objąć funkcje Głównego Księgowego.

Kwalifikacje:

Osoby zainteresowane podjęciem zatrudnienia w roli Specjalisty ds. Kontrolingu, oprócz podstawowych umiejętności analitycznych, powinny również zadbać o międzynarodowe kwalifikacje. Rozpoczynając

kariere jako Specjalista ds. Kontrolingu, warto zainteresować się takimi certyfikatami jak: ACCA, CIMA, CIA. Warunkiem koniecznym jest wykształcenie wyższe ekonomiczne oraz wiedza praktyczna z zakresu arkuszy kalkulacyjnych czy pracy na określonych bazach danych. Osoba starająca się o pracę na tym stanowisku w organizacjach międzynarodowych powinna zadbać o znajomość oprogramowania SAP FI (moduł finansowy). Ważnym aspektem w karierze międzynarodowej jest również biegła znajomość języka angielskiego. Coraz częściej pracodawcy zwracają uwagę na znajomość dodatkowych języków europejskich. Dużym powodzeniem cieszy się przede wszystkim język niemiecki.

Miesięczne (średnie) wynagrodzenie Specjalisty ds. Kontrolingu jest uzależnione od doświadczenia zawodowego i kształtuje się następująco:

Position: Controlling Specialist

Presentation of position:

The tasks of Controlling Specialist will include preparation of the annual budget, long-term plan, and control of accomplishment of those plans. The person working on this position is also responsible for profitability analyses, consolidation of information for budget estimation purposes, as well as preparation and development of internal procedures. Controlling Specialist reports the company's results directly to the Management Board. This employee provides information on the current differences between the actual accomplishment and the plan of the budget, monitors these differences and formulates relevant conclusions. This specialist makes calculations, in spreadsheet, for various company units, including accounting. It is worth noting that a properly functioning controlling unit created within an organisation promotes development of a modern company management model. Through setting of strategic and operational goals Controlling Specialist contributes to improved information flow, cost reduction and may also influence better planning within the organisation.

Perspectives of Development:

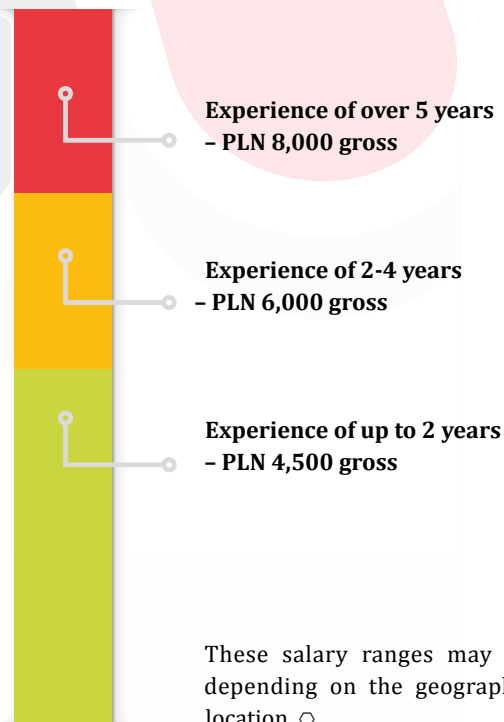
In many cases the role of Controlling Specialist arises from their past experiences of working as junior analyst or management accounting specialist, where they may learn basic competence in budgeting, financial planning and analyses. Further career of Controlling Specialist may progress towards the position of Financial Controller. An alternative to that may also be development in internal or external audit. Frequently, Controlling Specialists take the opportunity to work on the position of Independent Accountant to later become Chief Accountant.

Qualifications:

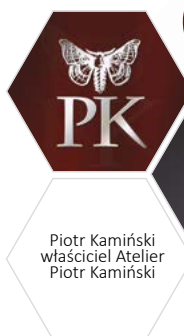
Anyone interested in taking up the role of Controlling Specialist, in addition to basic analytical skills, should also care to gain international qualifications. When starting a career of Controlling Specialist one should become interested in certificates like ACCA,

CIMA, CIA. A prerequisite is a higher economic education degree and practical knowledge of spreadsheets or working with databases. Anyone trying to start working on this position in international organisations should learn SAP FI software (financial module). An important aspect in the international career is also fluent knowledge of English. Employers more and more often prefer knowledge of other European languages. German, in particular, has become greatly popular.

Monthly (average) salary of Controlling Specialist depends on professional experience and is shaped as follows:

ZIMOWA, BIZNESOWA ELEGANCJA

Piotr Kamiński
właściciel Atelier
Piotr Kamiński

Świetny gust łatwo zaprezentować za pomocą dobrej klasy szala, kapelusza i rękawiczek. Dzięki nim można polubić nawet długą i mroźną zimę.

W okresie chłódów nikt nie powinien rezygnować z szalika. Ten element garderoby, oprócz tego, że grzeje, to jeszcze nas zdobi w chłodnych porach roku! Szal może być dla płaszcza tym, czym krawat jest dla garnituru – żywym akcentem umieszczonym w centrum stonowanego stroju.

Szaliki, podobnie jak krawaty, mogą mieć różny stopień formalności. Dawniej do ubiorów wieczorowych zalecano noszenie długich szalów z białego jedwabiu. Dzisiaj nie jest to już rygorystycznie przestrzegane (wyjątek stanowi smoking), ale na balu czy kolacji mężczyzna w ciemnym garniturze wizytowym, dyplomacie i białym szaliku będzie miał na pewno świetne wejście w starym stylu.

Za dnia biały szalik lepiej zastąpić innym. Na oficjalne sytuacje w okresie przejściowym polecam drukowane jedwabie. Na gładkiej, błyszczącej tkaninie kontrastowe wzory (np. niebiesko-bordowe) wyglądają wyjątkowo efektownie. Zimą natomiast wybierajmy spośród jednobarwnych szalików kaszmirowych albo z wełny merynosowej. Taki materiał swoje kosztuje, ale za to dobrze grzeje, nie gryzie i doskonale się prezentuje. Poza sytuacjami biznesowymi warto korzystać z grubych szalików wełnianych, np. w szkockie kraty. Akryl odpada – kiepsko grzeje, mechaci się, szybko szarzeje.

A co z nakryciami głowy? W stylu smart casual dopuszczalne są zwykłe czapki wełniane. Dbajmy jednak, żeby były jednokolorowe i w jak najprostszym fasonie (skrzatki i pompony to kontrowersyjny pomysł). Dopóki nie ma siarczystego mrozu, lepiej założyć tweedowy kaszkiet. Pasuje i do swobodnego swetra, i do niefor-

malnego garnituru. Coraz więcej mężczyzn się do kaszkietów przekonuje i bardzo słusznie. Mamy w Polsce trochę rzemieślników, którzy za rozsądną cenę oferują ładne fasony wykonane z prawdziwej wełny.

Z zestawem biznesowym kaszkiet raczej nie współgra. Tweedowe nakrycie głowy noszone z delikatnym garniturem z cienkiej wełny to estetyczna pomyłka. Trzeba się przekonać do kapelusza, nie ma innego wyjścia. Najbezpieczniejszym fasonem jest legendarna fedora. Ale kapelusze trzeba kupować z głową. Rondo nie może być w stosunku do twarzy zbyt wąskie, bo koledy nas wyśmieją. Zbyt szeroki kapelusz też jest problematyczny. Wzorec stanowi Humphrey Bogart. Indiana Jones to krok za daleko, chyba że szukasz zaginionej Arki.

Rękawiczki, tak samo jak ładny szal, są nieodłączną częścią formalnego zestawu zimowego. Tradycjonałiści twierdzą, że strój jest niepełny bez rękawiczek wykonanych z cielęcej lub jeleniej skóry. To oczywiście materiały z wyższej półki. Najważniejsze, żeby eleganckie rękawiczki były zrobione z delikatnej skóry o lekkim połysku. Podszewka z kaszmiru lub miękkiej wełny i tak nas ogrzeje. Unikajmy eksponowanych szwów, guzików, zamków błyskawicznych itd.

Takie akcenty są jak najbardziej w porządku w przypadku nieformalnej pary rękawiczek. Mogą one być, dla odmiany, wykonane z zamszu albo ze skóry licowej z naturalnym deseniem. Zarówno w przypadku rękawiczek garniturowych, jak i tych noszonych z nieformalną kurtką, należy pamiętać, aby wszystkie skórzane elementy naszego ubioru były w zbliżonym kolorze. To pozwoli uniknąć estetycznego bałaganu. ○

WINTER BUSINESS ELEGANCE

The excellent taste is easy to present using a first-class scarf, hat and gloves. Thanks to them you can grow to like even a long and frosty winter.

In the cold period, no one should give up a scarf. This element of your wardrobe, besides giving us warmth, is a decorative element during those chilly seasons of the year! A scarf may be the same for a coat as a tie is for a suit – a vivid accent placed in the centre of subdued apparel.

Scarves, just like ties, may have different degrees of formality. In the past, wearing long white silk scarf was recommended with evening wear. Today this rule is no longer rigorously enforced (the only exception being a dinner jacket), but at a ball or dinner any man in a dark formal suit, overcoat and white scarf will definitely have an excellent entrance in a retro style.

During the day, it is best replacing a white scarf with a different one. I recommend printed silks for official situations during the transitional period. Contrasting patterns (for example, in blue and burgundy) look extremely very striking on smooth, shiny fabric. In winter, however, choose from plain cashmere or merino-wool scarves. Such material is costly, but it is very warm, is not itchy and looks great outside of business situations, it is worth wearing thick woollen scarves, for example with tartan patterns. Acrylic is a no-no – it is not very warm, it pills and goes grey quickly.

And what about headgear? In the smart casual style ordinary woolly hats are permitted. Make sure, however, that they are plain and as simple as possible (pointy hats and pompoms are a controversial idea). As long as the weather is not extremely frosty, it is better to wear a tweed flat-topped peaked cap. It goes well both with a casual sweater and with an informal

suit. More and more men come round to such caps and they are right to do so. We have some artisans in Poland who offer very nice shapes of caps made from real wool.

A peaked cap will not go well with a business set. A tweed head covering worn with a delicate suit made of thin woollen fabric is an aesthetic mistake. You have to come round to wearing a hat, there is no other way. The safest choice of shape is the legendary fedora. But when buying hat, you must use your head. The brim must not be too thin in relation to the face because you colleagues will laugh at you. Too wide a brim is also problematic. You should model yourself on Humphrey Bogart. Indiana Jones is one step too far, unless you are looking for the Lost Ark.

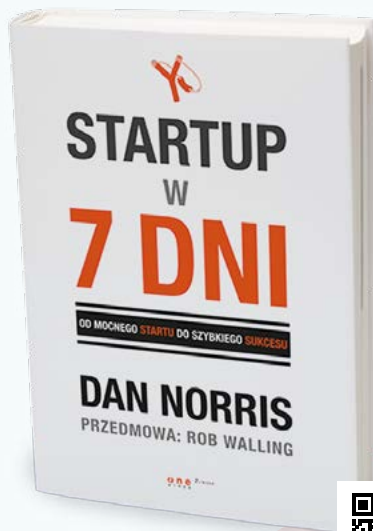
Gloves, just like a nice scarf, are an inevitable part of a formal winter set. Traditionalists claim that no set of clothes is complete without gloves made from calf or deer leather. This is of course a higher-end material. The most important thing is that elegant gloves are made of delicate leather with a slight sheen. Cashmere or soft wool lining will still keep us warm. Avoid obvious stitching, buttons, zips, etc.

Such accents are quite appropriate in the case of an informal pair of gloves. These, for a change, may be made of suede or grain-side leather with a natural pattern. Both in the case of gloves worn with a suit and those worn with an informal coat you should remember to have all leather elements of the apparel in a similar colour. This help you avoid an aesthetic confusion. ○

Pracownia Sterkowski

STARTUP W 7 DNI. Od mocnego startu do szybkiego sukcesu

Autor: Dan Norris,
Wydawnictwo: Onepress
Objętość: 208 s.
Rok: 2015
ISBN: 978-83-283-0881-7

Startup – czas start! Wykorzystaj swoją wiedzę, by zacząć dobrze zarabiać!

Założenie działającej, zarabiającej firmy w tydzień? Czy to w ogóle możliwe? Ten autor na pewno przesądza! Tak właśnie myślisz, prawda? Błąd! To nie jest oczywiście standardowy czas, w którym startup może zacząć wychodzić na swoje, ale jeśli masz nóż na gardle albo ogromny apetyt na sukces, Dan Norris pokaże Ci, jak zrealizować taki szalony plan.

Dan Norris – to nie byle kto – to niezwykle uparty przedsiębiorca, który założył niejedną firmę i... poniósł niejedną porażkę, zanim zrozumiał, jak powinien się do tego zabrać. Teraz chce się podzielić swoją wiedzą, opowiedzieć, co warto, a czego nie warto robić przy zakładaniu firmy. Od czego zacząć, jak testować produkty i jak błyskawicznie znaleźć klientów gotowych kupić to, co sprzedajesz. Jeśli go posłuchasz, sukces będzie Twój!

„Ludziom, którzy uważają, że z porażek nie płynie żadna nauka, najwyraźniej brakuje całościowego spojrzenia. Dan miał dosłownie dwa tygodnie – później mógł się stać niewypłacalny i musiałby szukać zatrudnienia z ośmiogodzinnym dniem pracy. Tymczasem dokonał niezwykłego, a zarazem prostego odkrycia: wcale nie potrzeba długich miesięcy na założenie (dochodowej) firmy”.

Mike Taber, Startups for the Rest of Us

one
press

Myślą przewodnią tej książki jest przekonanie, że podstawowym zadaniem coachingu on the job jest pomoc podopiecznemu w zrealizowaniu celu, który sam sobie wyznaczył. Głęboko wierzymy, że nasi pracownicy mają lepszą od nas, szefów, intuicję co do tego, co powinni w sobie zmienić i nad czym pracować. Rolą coacha jest zatem jedynie motywowanie podopiecznych do podjęcia tej zmiany i dyskretnie ukierunkowanie ku odkrywaniu w sobie rozwiązania. Tak rozumiany coaching stanie się w najbliższych latach, jak sądzimy, kluczową umiejętnością wymaganą od każdego odpowiedzialnego menedżera.

Robert Zych – absolwent Wydziału Prawa i Administracji Uniwersytetu Warszawskiego. Zasad sprzedaży uczył się w firmie Warszawa Coca-Cola Bottlers. Od 1997 roku prowadzi firmę szkoleniową Kontrakt OSH razem ze swoimi mentorami i nauczycielami Jerzym Gutem i Wojciechem Hamanem. Jest autorem książek Gen sprzedawcy oraz Lider sprzedawcy. Od ponad 20 lat pracuje jako trener sprzedaży. Szkolił w Polsce firmy z listy 100 największych. Więcej o autorze na www.kontraktosh.pl.

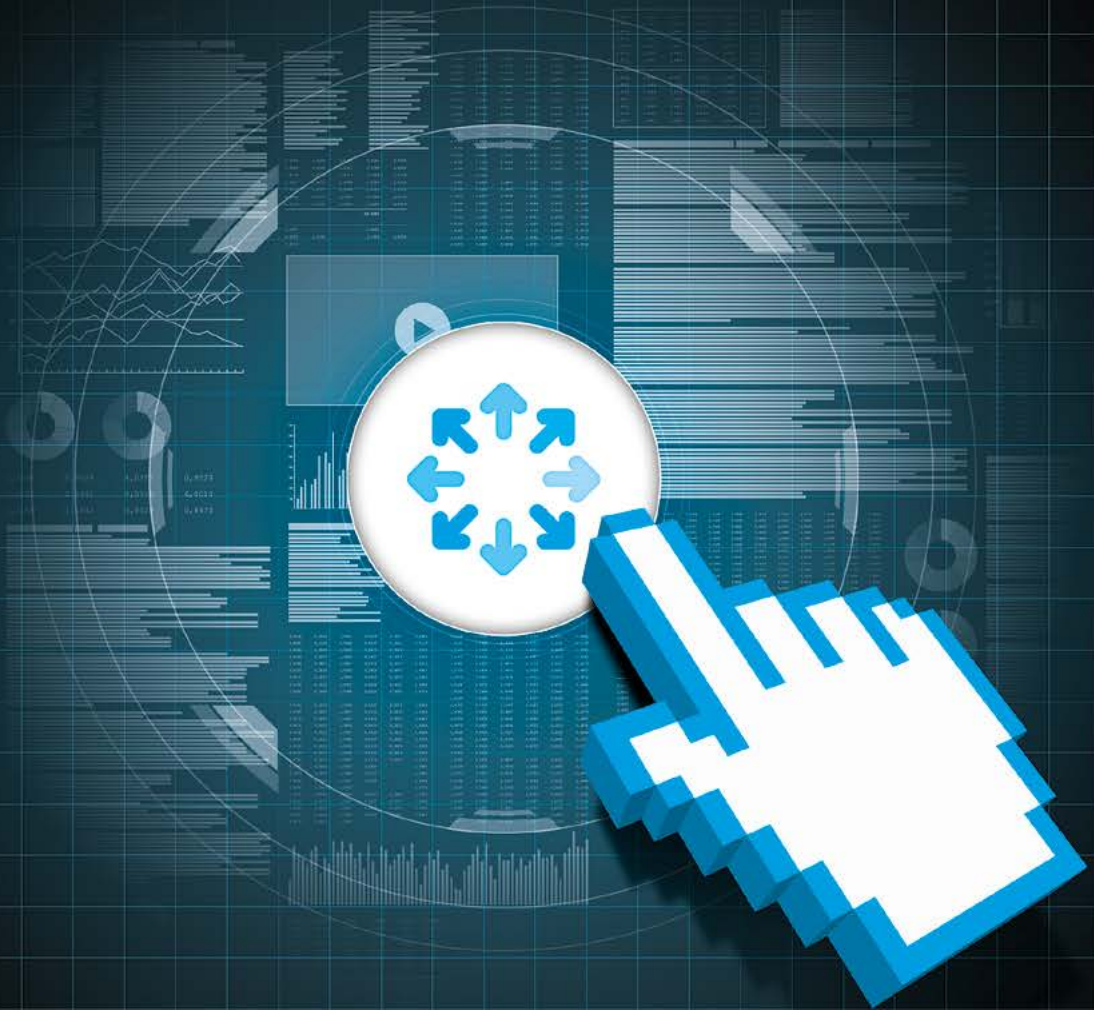
Wojciech Badura – urodzony w 1967 trener, coach niezrzeszony i okazjonalnie wykładowca na wyższej uczelni. Prywatnie wielki pasjonat gór, narciarstwa pozatrzasowego i biegów ultramaratońskich. Swoją przygodę z coachingiem rozpoczął na początku lat dziewięćdziesiątych ubiegłego wieku. Pracując w zagranicznej korporacji, próbował pionierskimi metodami przeszczepić na grunt polski założenia tej metody pracy z ludźmi. Działania te nie zawsze spotykały się z aprobatą jego podopiecznych, choć niewątpliwie przyczyniły się do pogłębionej analizy coachingu jako zjawiska praktycznego i możliwego do zastosowania w każdej organizacji.

SZEF W ROLI COACHA Jak coaching on the job pomaga pracownikom w samodzielnym znajdowaniu rozwiązań

Autorzy: Robert Zych, Wojciech Badura
Wydawnictwo: Onepress
Objętość: 256 s.
Rok: 2015
ISBN: 978-83-283-1262-3

Wszystko o Outsourcingu

w jednym miejscu

Dowiedz się więcej
Aprender más
En savoir plus

Find out more
Erfahre mehr
Узнай более

www.best2invest.org

Best2Invest

Dodatek inwestycyjno-gospodarczy do Outsourcing&More
Outsourcing&More's appendix about economics and investments

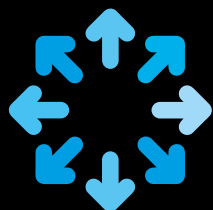
2016

**CZYNNIKI KSZTAŁTUJĄCE SEKTOR BSS
W WYBRANYCH LOKALIZACJACH POLSKI**
**FACTORS INFLUENCING BUSINESS SERVICES SECTOR
IN SELECTED POLISH LOCATIONS**

2015 – rokiem niespodzianek
2015 – a year of surprises

**Przed nami rekordowy
sezon podwyżek wynagrodzeń**
A season of unprecedented salary increases ahead

Newsletter

outsourcing
portal

Najświeższe informacje
o Outsourcingu
w Twojej skrzynce pocztowej
www.outsourcingportal.pl

Dymitr Doktor
Redaktor Naczelny
Chief Editor

Best2Invest

Szanowni Czytelnicy,

Na przestrzeni dekad obserwujemy rozwój oraz zmiany w wiodących gałęziach przemysłu, które są obecne na terenach polskich miast i województw. Obserwujemy regionalne specjalizacje, ale także czerpanie z dobrych przykładów między miastami i tym samym rozwój niektórych branż w innych ośrodkach miejskich.

Bardzo dobrym przykładem takiego rozwoju są sektory motoryzacyjny, drzewny i w ostatnich latach BPO, IT czy badawczo-rozwojowy. Od wschodu do zachodu i z południa na północ, można zaobserwować coraz większą aktywność władz polskich miast w obszarze identyfikacji kluczowych gałęzi przemysłu i usług, które wspierają rozwój polskich aglomeracji. W tworzonych specjalnych strefach ekonomicznych, parkach technologicznych nowi przedsiębiorcy mogą korzystać z szeregu programów wsparcia rozwoju

przedsiębiorczości, zarządzanych i nadzorowanych przez agencje rozwoju regionalnego, centra obsługi inwestora i inne organizacje sektora publicznego.

W bieżącym wydaniu *Best2Invest* znajdziecie Państwo opis kluczowych branż, które wpływają na rozwój kilkunastu polskich miast. W opisach tych znajdziecie też Państwo informacje o kluczowych inwestorach, dzięki którym w tych aglomeracjach tworzone są tysiące miejsc pracy.

W części raportów przedstawiamy podsumowanie roku 2015 na rynku nieruchomości, autorstwa Joanny Mroczek z CBRE. Drugim raportem poświęconym tematyce HR, jest publikacja autorstwa Katarzyny Gurszyńskiej z Randstad, która przewiduje że rok 2016 będzie rokiem podwyżek wynagrodzeń. ■

Dear Readers,

Over the last few decades, we have observed development as well as changes in the leading branches of industry that are present in Polish cities and voivodeships. We are also observing regional specialisations as well as the development of certain sectors in many different cities.

Very good examples of such development are the automotive, wood, and more recently, the BPO, IT, and Research and Development sectors. From east to west and north to south, we can see increased activities carried out by the government authorities of Polish cities in regard to identifying key branches of industry and services that support the development of Polish urban areas. In the special economic zones or technological parks that are created, new businesses can take advantage of a range of entrepreneurship development support

programmes that are managed and supervised by the regional development agency, investor services centres, and other public sector institutions.

In the current edition of *Best2Invest*, you will find a description of the key sectors that influence the development of a dozen or so Polish cities. In these descriptions you will also find information regarding key investors thanks to whom thousands of jobs are created in these urban areas.

In the "reports" section, we present a summary of 2015 on the real estate market written by Joanna Mroczek from CBRE. The second report, regarding HR, was written by Katarzyna Gurszyńska from Randstad, who predicts that 2016 will be a year of pay increases. ■

PARTNERZY / PARTNERS

Czynniki kształtujące sektor BSS w wybranych lokalizacjach Polski ____	6
Factors influencing Business Services Sector in selected Polish locations	
2015 – rokiem niespodzianek _____	10
2015 – a year of surprises	
Przed nami rekordowy sezon podwyżek wynagrodzeń _____	16
A season of unprecedented salary increases ahead	
Polska otwarta na każdy biznes _____	22
Poland open to all kinds of business	
Gospodarcze trendy w Częstochowie _____	26
Economic trends in Częstochowa	
Sektory priorytetowe dla Miasta Poznania _____	30
The priority sectors for the City of Poznan	
Strategia dla Łodzi _____	34
Strategy for Lodz	
Rzućmy światło na Piłę! _____	38
Let's highlight Piła!	
Inteligentna specjalizacja miasta Lublin _____	42
Lublin and its intelligent specialisation	
Bydgoszcz na torach rozwoju _____	46
Bydgoszcz on the path of development	
Olsztyn – Naukowy? Innowacyjny? Rozwojowy? – Po prostu nowoczesny! _____	50
Olsztyn – Scientific? Innovative? Developing? Simply modern!	
Energetyka, inżynieria mechaniczna i geoinformatyka w Elblągu Północna Polska – brama do biznesu _____	54
Utilities, Mechanical Engineering and Geo-informatics in Elbląg Poland's North – Business Gate	
Radom otwarty na biznes _____	58
Radom open to business	
Opole – inwestuj bez granic _____	62
Opole – invest without limits	
Szczecin – miasto przyjazne inwestorom _____	66
Szczecin – an investor-friendly city	
Ciekawostki _____	70
Did you know?	

INTERNATIONAL B2B STRATEGIC NETWORKING MEET

| Reduce IT development cost | Find new IT products
| Seek new solutions

**500+ IT BUYERS FROM OVER 70 COUNTRIES TO
EXPLORE BUSINESS WITH 150 INDIAN IT COMPANIES**

DISPLAY BY INDIAN IT COMPANIES – FOCUS AREAS:

Software Product Development, Mobile Apps Development, BPO, KPO, LPO, SAAS, Embedded Technology, ERP, Software for Finance, Healthcare, e-Governance, IT Education, Big Data Management, SAP, Cloud Computing, Logistics Supply Management, Information Security, M2M, IOT, etc.

16TH EDITION
INDIASOFT
2016

The India Show
Land of limitless opportunities

3rd & 4th MARCH 2016

RENAISSANCE CONVENTION CENTRE HOTEL MUMBAI, INDIA

Return economy class airfare for the selected global buyers.

AN AVENUE TO SOURCE INNOVATIVE IT PRODUCTS & SERVICES

INTERNATIONAL BUYERS VISITING FROM: USA, Canada, Argentina, Brazil, Mexico, Ecuador, Costa Rica, UK, Slovenia, Croatia, Poland, Holland, France, Germany, Denmark, Sweden, Belgium, Spain, Ghana, Nigeria, Tanzania, Mauritius, Uganda, Zimbabwe, Zambia, South Africa, Armenia, Uzbekistan, Russia, Kyrgyzstan, Kazakhstan, UAE, Oman, Bangladesh, Sri Lanka, Japan, China, Hong Kong, Mongolia, Nepal, Malaysia, Australia, Indonesia, Singapore, Thailand, Vietnam, Myanmar, Philippines, etc.

SALIENT FEATURES

- Largest presence of innovative 150 plus small, medium, large Indian IT companies.
- Cost effective products & solutions at display.
- Opportunities to forge business and witness tailor-made solutions for win-win synergy
- A platform where several innovative IT products will be launched...

SPONSORED BY

Department of Commerce
Ministry of Commerce & Industry
Government of India

ORGANISED BY

Electronics and Computer Software
Export Promotion Council

ASSOCIATE PARTNER

CO-ORGANISER

For more queries, please visit
www.indiasoft.org

THE GLOBAL IT BUSINESS STARTS HERE...

CZYNNIKI KSZTAŁTUJĄCE SEKTOR BSS W WYBRANYCH LOKALIZACJACH POLSKI

W globalnej gospodarce, coraz silniej zakorzenionej w usługach i wiedzy, to miasta i ich obszary metropolitarne w znakomitej mierze stanowią o potencjale rozwojowym danych regionów i państw. Tam skoncentrowana jest aktywność gospodarcza – przede wszystkim o charakterze usługowym (średnia zatrudnienia w sektorze usług dla 10 największych polskich miast w 2014 r. wyniosła 78%), w mniejszym stopniu produkcyjnym i w minimalnym w wymiarze rolnictwa.

Ośrodki akademickie, właściwie bez wyjątku, zlokalizowane są w największych miastach, co z kolei owocuje koncentracją potencjału innowacyjnego, w tym infrastruktury wspierającej działalność badawczo-rozwojową, i rozwojem sektorów z obszarów nowoczesnych technologii. Na gospodarczo-ekonomiczną charakterystykę miast wpływają tak rozmaite czynniki jak uwarunkowania historyczne, geograficzne, czy nawet

klimatyczne. Z kolei branże już istniejące, często od lat zakorzenione w danej lokalizacji, formują nie tylko jego teraźniejszość, ale też wpływają na przyszłość, kreując przy okazji trendy rozwojowe. Ciekawym punktem odniesienia jest wzrost na przestrzeni ostatnich 10 lat sektora BSS (Business Services Sector, sektor nowoczesnych usług biznesowych) w polskich miastach. Jedną z najmłodszych branż w gospodarce, choć już coraz bardziej zróżnicowaną,

formuje się w zależności od danego miasta, jego potencjału i specyfiki. Proponujemy zatem przyrzeć się trzem dość różnym, a jednak istotnym z perspektywy sektora BSS lokalizacjom w Polsce.

Warszawa, ze względu na swój rozmiar, status stolicy oraz liczbę zagranicznych firm mających tu siedzibę, jest innym przypadkiem niż pozostałe polskie miasta. W stolicy aż 87% ogółu zatrudnionych pracuje w sektorze usług, podczas gdy dla pozostałych polskich miast wartość ta waha się w granicach 70%. Te czynniki znajdują odzwierciedlenie w znacząco wyższym średnim wynagrodzeniu, a co za tym idzie najwyższym saldzie migracji, która w przeciwieństwie do większości polskich miast nie obejmuje jedynie najbliższej położonych aglomeracji, ale w zasadzie cały kraj. Odpowiedzią na zapotrzebowanie pracodawców jest wysoki odsetek studentów na takich kierunkach jak finanse i księgowość, zarządzanie i administracja oraz ekonomia (odpowiednio 14 tys., 28 tys. i 6,5 tys. studentów w 2014 roku). Warto zaznaczyć, że większość studiuje na czołowych uczelniach w kraju (UW, SGH, Akademia Leona Koźmińskiego). Potencjalnymi pracodawcami dla absolwentów mogą być takie centra BSS jak Citi, Royal Bank of Scotland czy Moneygram, łącznie zatrudniające około 5 tys. specjalistów. Natomiast patrząc na rynek nieruchomości, znaczny popyt spowodował dynamiczny przyrost inwestycji budowlanych. Całkowita powierzchnia biurowa przekroczyła w Warszawie 4,5 miliona m², a w samym roku 2015 przybyło ponad 350 tys. m². Wzrost współczynnika pustostanów (*vacancy rate*) do rekordowych 14%, pozwolił z kolei na ostre wyhamowanie cen najmu do poziomu niższego o około 10% niż w 2008 r.

Kraków w ciągu ostatnich dziesięciu lat wyrósł na krajowego lidera pod względem liczby zatrudnionych w sektorze BSS, co również znacząco wpłynęło na rozwój i postrzeganie metropolii. Będąc drugim największym miastem pod względem liczby mieszkańców w Polsce i szeroko rozpoznawalnym na świecie, Kraków w procesie pozyskiwania zagranicznych inwestorów, startował z uprzywilejowanej pozycji. Nie mając przypiętej łatki wysokokosztowej stolicy, przyciągał inwestorów poszukujących oszczędności, zainteresowanych głównie procesami z obszaru obsługi klienta oraz podstawowej obsługi finansowo-księgowej. Jednak rosnącemu napływowi inwestycji towarzyszył wzrost liczby studentów na kierunkach technicznych i informatycznych, których udział w ogólnej liczbie studentów osiągnął poziom najwyższy

w Polsce (wzrost z ok. 22% w 2007 r. do 32% w 2014 r.). W efekcie doprowadziło to, jako jeden z czynników, do decyzji o lokowaniu bardziej zaawansowanych procesów. Dzięki powyższym w krakowskim sektorze BSS pracuje już ponad 30 tys. pracowników, w tym liczna rzesza osób z wieloletnim doświadczeniem.

Z kolei liczący niecałe 200 tys. mieszkańców **Rzeszów** stanowi wręcz modelowy przykład wpływu, jaki może wywrzeć wiodąca branża na rozwój całego miasta. Mowa tutaj o przemyśle lotniczym, który dał załazek do rozwoju nowoczesnych usług biznesowych w Rzeszowie. Według danych GUS, spośród 85 tys. zatrudnionych mieszkańców, około 23 tys. pracuje w przemyśle (głównie lotniczym) i budownictwie. Przystosowanie systemu edukacji do potrzeb biznesu było niezbędnym elementem sukcesu. Dopuszanie szkół i szkolenia dla nauczycieli prowadzone przez firmy z branży lotniczej spowodowały ponadprzeciętne zainteresowanie naukami technicznymi i informatycznymi wśród młodzieży. Dodatkowo ścisła współpraca z Politechniką Rzeszowską, która zaopatruje firmy z branży w wykwalifikowanych inżynierów zaowocowała drugim najwyższym (na poziomie 26%) w Polsce odsetkiem studentów na kierunkach inżynierskich. Obecnie Rzeszów wkracza w proces na kształt transformacji gospodarczej w kierunku nowoczesnych technologii. Pomagają w tym płynące szerokim strumieniem fundusze unijne, które w nowej perspektywie finansowej 2014-2020 powinny znacząco wspomóc obszar B+R, zwłaszcza w silnie zakorzenionym sektorze lotniczym, którego przedstawiciele już rozwijają tu swoje centra badań (przykładowo Pratt&Whitney i Hamilton Sundstrand).

Choć ciągle mówimy o bardzo młodej gałęzi gospodarki, sektor nowoczesnych usług silnie odcisnął się na gospodarczym krajobrazie polskich metropolii. Nie tylko w wymiarze wzrostu, lub zmiany struktury zatrudnienia, czy też przychodu z płaconych podatków do lokalnego budżetu, ale także wizerunku, a czasem wręcz dosłownie – pod postacią nowoczesnych powierzchni biurowych, rewitalizacji obszarów przemysłowych, usprawnienia komunikacji miejskiej. Mając na uwadze prognozy dla sektora – utworzenie nawet 100 tysięcy nowych miejsc pracy i ewolucję procesów w kierunku coraz bardziej zaawansowanych usług – możemy pokusić się o stwierdzenie, że kolejne przeobrażenia przed nami. ■

Więcej informacji:

Polska Agencja
Informacji i Inwestycji
Zagranicznych S.A.

ul. Bagatela 12,

00-585 Warszawa

tel. 22 334 98 75,
invest@paiz.gov.pl

FACTORS INFLUENCING BUSINESS SERVICES SECTOR IN SELECTED POLISH LOCATIONS

In global economy, increasingly depended on services and knowledge, the cities and their metropolitan areas greatly determine the development power of regions and countries. The economic activity of metro areas is primarily services oriented (the average employment in services sector for the 10 largest Polish cities in 2014 stood at 78%), less on manufacturing and in a minimum degree on agriculture.

Academic centers, practically without exceptions, are located in major cities, that in turn results in concentration of innovation potential, including infrastructure supporting research

and development activities, and finally evolution of modern technologies sectors. City's economic features are affected by a variation of factors, such as: historical, geographical, even climate, whilst

industries already established, often for years present in a particular location, influence not only the present but also creates the future and development trends. Business Services Sector (BSS) blossoming over the last 10 years in Polish main cities is a quite remarkable benchmark. One of the newest sectors of the economy, though diversified in terms of location, depends on local potential and specifics. Therefore we have decided to take a look at three relatively different, yet important from the perspective of the BSS locations.

Warsaw, due to its size, status of a capital city and number of foreign companies having located their operations here, differs from the other Polish cities. In the capital, as many as 87% of the employed work in the services sector, whereas in the other cities this number oscillates around 70%. All the given factors combined result in a higher average wage, and consequently significant migration rate, which unlike in other cities is not limited to the neighboring regions but rather encompasses the whole country. Responding to the employers' needs, great percentage of tertiary students is enrolled to programs such like: finance and accounting, management and administration and economics (respectively 14,000, 28,000, 6,5000 of students in the academic year 2014). Noteworthy, majority of them study at the top universities (University of Warsaw, Warsaw School of Economics, Kozminski University). The potential employers for the graduates include BSS centers of global brands such as: Citi, Royal Bank of Scotland or Moneygram, which combined employ over 5,000 professionals. Regarding the real estate market, a significant demand for office spaces has resulted in a dynamic growth of investments. With over 350,000 sq. m delivered in the single 2015 year, the total stock of office space in Warsaw exceeded 4 500,000 sq. m. The growth of vacancy rate reached 14%, resulting in declining of rents to a level 10% lower than in a year 2008.

Nonetheless, in the past ten years it was **Krakow** to rise as a leader with regards to the BSS employees count, a factor of a huge impact on development of the metropolis. Being the second most populous city in Poland and well recognized abroad, Krakow was on a favored position in the process of attracting foreign investors. Thanks to its non-capital status Krakow managed to attract investors seeking cost-effectiveness, who initially were interested in the simple customer support

and basic F&A processes. However the growing investment inflow was followed by a rise number of engineering and IT students, whose share in the total number of students reached the highest level in Poland (growth from 22% in 2007 to 32% in 2014). As a result increasingly advanced processes were assigned to Krakow's centers. All the given factors led to employment in the Business Services Sector strongly exceeding 30,000, including significant number of experienced experts.

Rzeszow with its population close to 200,000 is a showcase example of lead industry's influence on the city's economic development. The aerospace industry, has paved the way for the development of the Business Services Sector. According to the data provided by the Central Statistical Office of Poland, among 85,000 employed over 23,000 work in the production industry (mainly aviation) and construction business. Adjustment of the educational system to the needs of the industry was a key factor to the success. Equipment of schools combined with trainings for teachers conducted by local aerospace companies have resulted in an increased interest in technical and IT sciences among young people. In addition to that a close cooperation with the Rzeszow University of Technology, which supplies companies with highly qualified engineers, has resulted in a second highest share of engineering students (26%) in Poland. Currently Rzeszow is at the beginning of a process of economic transformation towards location for modern technologies. It is significantly supported by the European Funds, which in the new financial perspective of 2014-2020 are aimed at the development of the R&D, especially in the deep-rooted aviation sector, with its representatives already developing their research facilities (e.g. Pratt&Whitney and Hamilton Sundstrand).

Although this is still a rising industry, modern service sector strongly imprinted on the economic landscape of Polish cities. Not only in the economic growth, fluctuations in the structure of employment or income taxes incurred to the local budget, but also cities image, and sometimes literally – in the form of modern office spaces – revitalizing industrial areas and improving quality of public transport. Bearing in mind BSS perspectives in Poland – creation of around 100,000 new jobs in next 5 years and evolution from basic to more advanced and sophisticated services – we can dare to say that the subsequent transformations are ahead of us. ■

More information:

The Polish Information and Foreign Investment Agency

ul. Bagatela 12, 00-585 Warszawa,

tel. 22 334 98 75, invest@paiz.gov.pl

2015

- ROKIEM NIESPODZIANEK

2016 MOŻE BYĆ ROKIEM BURZLIWYM, CHOĆ BURZA MOŻE BYĆ MNIEJ GWAŁTOWNA NIŻ ZAPOWIADAŁY DOTYCHCZASOWE PROGNOZY

Pomimo umiarkowanych prognoz, rok 2015 okazał się być bardzo pozytywny dla wszystkich sektorów, głównie ze względu na nieustającą aktywność wszystkich graczy na rynku. Oczekiwania w stosunku do 2016 roku są jednak mniej optymistyczne i wielu przygotowuje się na nieznaczne pogorszenie sytuacji.

Polska gospodarka jest jednak najdynamiczniej rozwijającą się gospodarką w regionie CEE, co potwierdzają rosnące wskaźniki ekonomiczne dla naszego kraju, w związku z czym w dłuższej perspektywie czasowej przewidywany jest dalszy rozwój każdego z sektorów, zwłaszcza w obszarach tworzenia przestrzeni dopasowanych do końcowego użytkownika.

RYNEK BIUROWY

Duża aktywność dotyczy zarówno najemców jak i deweloperów. Przyrost powierzchni biurowej w całej Polsce wynosi około 7-8% rocznie. Całkowite zasoby nowoczesnej powierzchni biurowej stolicy przekroczą na koniec roku 4,7 mln m². W całej Polsce łącznie będzie to ponad 8 mln m². Obecnie w budowie znajduje się blisko 50 obiektów biurowych o łącznej powierzchni ponad 670 tys. m² w Warszawie i 70 budynków w miastach regionalnych – 570 000 m². Działalność deweloperska wynika nie tylko z wysokiego popytu, ale także z dostępu do działek czy poza bankowych sposobów finansowania. Im lep-

sza koniunktura na świecie i więcej kapitału do inwestowania, tym większa aktywność deweloperska. Stąd rok 2015 upłynął pod hasłem nowych inwestycji, poszukiwania dalszych możliwości budowania obiektów biurowych, badania potrzeb najemców.

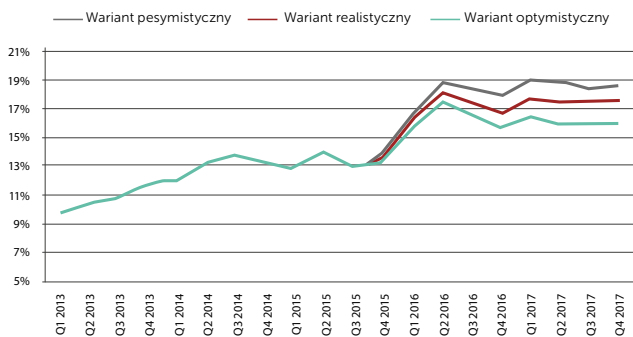
Z drugiej strony, rynek zarejestrował rosnącą aktywność najemców, wielu z nich rozwija się powiększając zespoły i tym samym biura. Dużym impulsem do zmiany siedziby są też konsolidacje i przejęcia w wielu branżach – np. w bankowej i finansowej, czy wreszcie rozwój sektora outsourcingu (BPO/SSC) nie tylko w regionach ale też w Warszawie. Dostęp do nowoczesnych powierzchni za stosunkowo niskie stawki czynszowe zwiększył też popyt firm dotychczas wynajmujących obiekty klasy C, mniejsze lokalne firmy czy sektor publiczny. Istotne znaczenie ma gwałtowny rozwój sektora IT czy HIGH-TECH. Nowoczesne biuro stało się istotnym elementem strategii pozyskiwania i utrzymywania pracowników w działalności korporacji, mniejszych firm, a nawet urzędów.

Joanna Mroczek
Dyrektor Działu Badań
Rynku i Marketingu
CBRE

Wykres 1. Poziom pustostanów w budynkach biurowych w Warszawie – prognoza

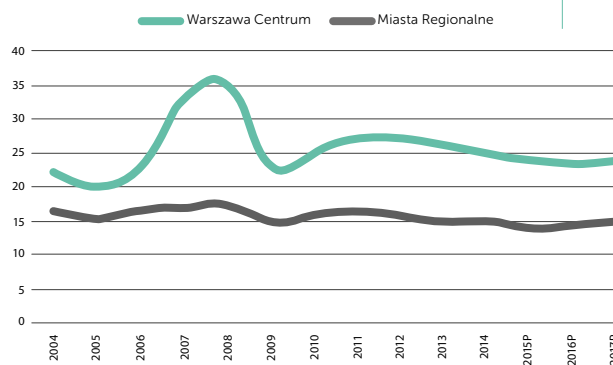
Źródło: CBRE

Rok 2015 będzie rekordowy pod względem ilości wynajętej powierzchni biurowej. W Warszawie popyt osiągnie ponad 700 000 m², poza Warszawą powinien przekroczyć 450 000 m². Trudno powiedzieć, czy w latach następnych ten poziom się utrzyma. Wydaje się jednak, że w wielu przypadkach rozwój pewnych branż dopiero się zaczyna i w połączeniu z pozytywnymi prognozami ekonomicznymi, nie widać powodów do jego zahamowania. Dodatkowo, coraz więcej firm decyduje się dopiero na wejście na polski rynek. Wysoki wskaźnik najmu ma zatem szansę być kontynuowany w kolejnych kwartałach.

Mimo wysokiego popytu, ze względu na rosnącą ilość nowych projektów, czynsze bazowe dla obiektów klasy odnotowują spadki. Najlepsze obiekty w centrum

Warszawy można wynająć na poziomie 23,5-24,5 EUR/ m²/mies., a poza centrum i w pozostałych miastach – na poziomie 12,0-15,0 EUR/ m²/mies.

Wykres 2. Czynsze transakcyjne w najlepszych budynkach biurowych w Polsce (EUR/m²/miesiąc)

Źródło: CBRE, P – prognoza

Silną konkurencję na rynku pomiędzy deweloperami odzwierciedlają czynsze efektywne, które mogą być niższe od bazowych o ok. 20%. Typowe zachęty dla najemców obejmują okresowe zwolnienia z płatności czynszu (zazwyczaj miesięczna na jeden rok najmu) oraz pokrycie kosztów wykończenia powierzchni. Wzrost pustostanów oraz rosnąca liczba ukończonych, niewynajętych budynków w Centrum będą przyczyniać się do dalszego spadku poziomu czynszów transak-

cyjnych co najmniej do początku 2017 r., zanim nie nastąpi absorpcja wybudowanej nowej powierzchni.

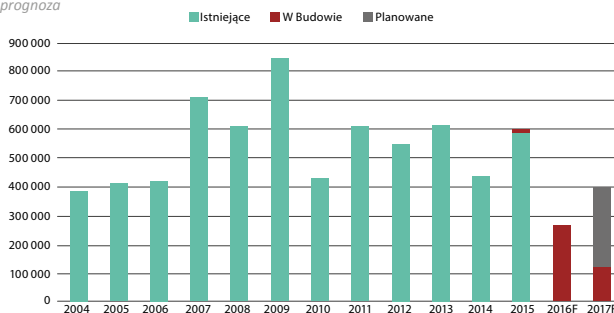
RYNEK HANDLOWY

Wśród powierzchni handlowych mamy do czynienia z powrotem nowych inwestycji do dużych miast oraz powstawaniem kompleksowych obiektów handlowych. Na rynku powierzchni handlowych zauważalne jest ponowne zainteresowanie deweloperów inwestycjami w dużych miastach, w których średnie nasycenie powierzchnią handlową wciąż pozostawia możliwości budowy nowych obiektów. Inwestycje rozpoczęte w 2015 r. zlokalizowane są głównie w dużych miastach i będą pełnić rolę wielofunkcyjnych centrów handlowych. Wśród największych obiektów w tym roku warto wymienić Zielone Arkady (47 000 m²) w Bydgoszczy oraz Secesję (46 500 m²) zlokalizowaną w Łodzi. W przyszłym roku otwarte zostaną takie obiekty jak Galeria Poznania w Poznaniu (98 000 m²) czy Galeria Metropolia w Gdańsku (34 000 m²). Coraz większą część podaży centrów handlowych stanowią rozbudowy istniejących centrów handlowych. W roku 2015 było to niemal 40% powierzchni. Świadczy to o chęci nadążania właścicieli istniejących centrów handlowych za powstającymi wielofunkcyjnymi centrami, które odpowiadać będą na potrzeby konsumentów.

Innym wyraźnym trendem jest rozwój ulic handlowych i poszukiwanie przez sieci handlowe lokali w najbardziej ruchliwych punktach miasta. W Warszawie w budowie lub planach jest prawie 12 000 m² w kilku obiektach biurowo-handlowych przy ul. Marszałkowskiej, Al. Jerozolimskich, Placu Trzech Krzyży. W 2016 r. te nowe powierzchnie powinny zainteresować wiele sieci, które jeszcze nie weszły do Polski. Dlatego oczekujemy dużych zmian na rynku warszawskim.

Wykres 3. Podaż centrów handlowych w Polsce (m²)

Źródło: CBRE, P – prognoza

RYNEK LOGISTYCZNY

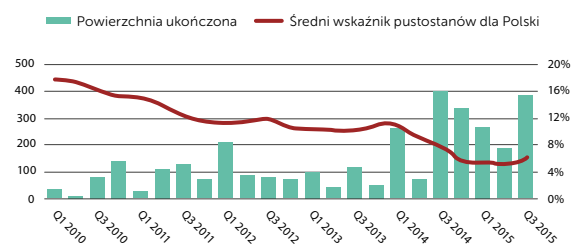
Od kilku kwartałów obserwujemy dynamiczny rozwój rynku powierzchni magazynowych

i przemysłowych. Rynek charakteryzuje się wysoką aktywnością najemców. W 2015 r. całkowity popyt może przekroczyć rekordowy wynik 3 mln m² powierzchni magazynowej i przemysłowej. Rozwój handlu tradycyjnego i online, jak również wiele inwestycji przemysłowych, są obecnie siłą napędową popyt na nowoczesne powierzchnie.

Odpowiedzią na dużą aktywność najemców są prowadzone spekulacyjne inwestycje magazynowe. Obecnie w budowie znajduje się prawie 600 tys. m². Do końca roku zasoby magazynowe w Polsce powinny osiągnąć 10 mln m². Znaczący wzrost aktywności deweloperskiej zaobserwowano w regionie warszawskim, który pozostawał relatywnie bierny w ostatnim czasie. Obecnie w budowie znajduje się ponad 100 000 m² nowej powierzchni zlokalizowanej w pobliżu Warszawy (m.in. Grodzisk Mazowiecki, Pruszków, Janki). Niezależnie rozwijają się również nowe rynki magazynowe. Nowe projekty wystartowały w Gdańsku, Rzeszowie, Szczecinie. Dwa duże parki logistyczne są planowane w okolicy Bydgoszczy – regionie, który dotychczas był niemal zupełnie pomijany przez największych deweloperów.

W roku 2015, po raz pierwszy od wielu kwartałów, odnotowano nieznaczny wzrost średniego wskaźnika pustostanów dla Polski. Obecnie wynosi 6% i szacuje się, że będzie stopniowo rósł w 2016 r., ze względu na wysoką aktywność deweloperską i znaczny udział projektów spekulacyjnych.

Wykres 4. Powierzchnia ukończona (tys. m²) i średni wskaźnik pustostanów dla Polski (%)

Źródło: CBRE

Jednocześnie dzięki dużemu zainteresowaniu najemców oraz wysokiej liczbie projektów w budowie na rynku powierzchni magazynowych mamy do czynienia ze stabilnymi czynszami, które nie powinny się zmienić w nadchodzących kwartałach. Czynsze umowne pozostają na stabilnym poziomie 4,00-5,50 EUR/m²/mies. w Warszawie oraz 2,50-3,90 EUR/m²/mies. w głównych regionach przemysłowo-logistycznych. Deweloperzy oferują atrakcyjne zachęty, powiększa się różnica między stawkami czynszów umownych a efektywnych. ■

2015 – A YEAR OF SURPRISES

2016 COULD BE A TURBULENT YEAR, BUT IT SEEMS THE STORM MAY NOT BE AS VIOLENT AS ORIGINALLY PREDICTED

Despite the moderate forecasts, 2015 proved to be a very positive year across all sectors, which was primarily due to the unceasing activity of all the market players. Expectations as regards 2016 are however less optimistic and many are now preparing for a slight deterioration of the prevailing situation.

Nevertheless the Polish economy continues to be the most dynamically growing one in the CEE region, as confirmed by the improving economic indicators for our country, and thus in the long-term horizon we can expect further growth within each of the sectors, in particular with regard to design and creation of tailor-made space.

OFFICE MARKET

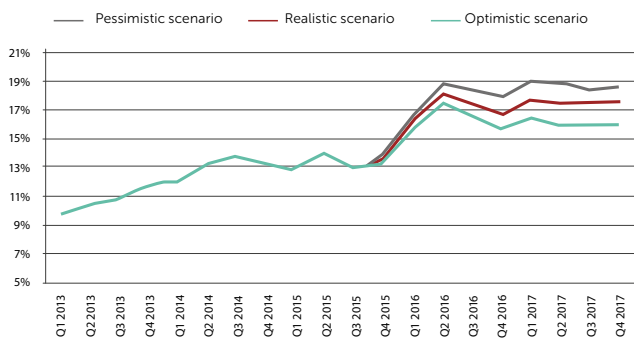
High level of activity goes for both tenants and developers. The increase in stock of office space

across Poland amounts to 7% – 8% per annum. Total stock of modern office space in the capital city as at the end of the year exceeds 4.7 million sq m, while for Poland in general this value amounts to more than 8 million sq m. At the moment there are nearly 50 office buildings with the total area of more than 670,000 sq m under construction in Warsaw and 70 buildings in the regions – 570,000 sq m. This developer activity is the result of not only high demand, but also availability of land and non-bank financing. The more positive the global outlook

and the more capital available for investment, the greater the developer activity. Therefore, 2015 has passed under the banner of new investment, seeking further opportunities for office building construction and analysing tenants' needs.

At the same time increased tenant activity has been noted, as many tenants are growing, adding to their teams and are thus in need of larger offices. Another great catalyst for relocation comes in the form of consolidations and takeovers within numerous industries, e.g. within the banking and finance industry, as well as the growth of the outsourcing sector (BPO/SSC), which is taking place both in the regions and Warsaw. Availability of modern space at relatively low rents has additionally contributed to demand from business that would up until now rent C class premises, smaller local business and the public sector. Furthermore, growth within the IT and HIGH-TECH industries is also of significance. All in all, a modern office has now become a key element in the strategy for attracting and retaining staff by corporations, smaller businesses and the authorities.

Graph 1. Vacancy rates for office buildings in Warsaw – forecast

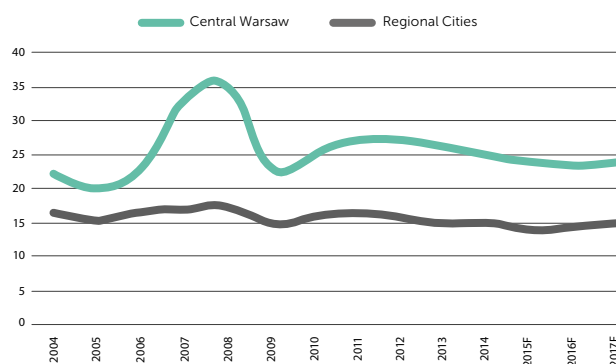

Source: CBRE

2015 is going to be a record year in terms of leased office space. Demand in Warsaw is going to reach a level of more than 700,000 sq m, while outside of Warsaw it should exceed 450,000 sq m. It is difficult to determine whether this trend will continue over the next few years. However, it seems that in many cases the growth process within certain sectors is just getting underway and, combined with the positive economic forecast, there are no discernible reasons for it to become suppressed. Additionally, a large number of businesses are only now making the decision to enter the Polish market, and therefore there is a chance that the high take-up rate will be sustained over the coming quarters.

Despite high demand, base rents for A class buildings are falling due to the growing number of new deliveries. Prime locations in the centre of Warsaw can be rented for 23.50 – 24.50 EUR/sq m/month, while outside of the centre and in the regions these rents are at a level of 12.00 – 15.00 EUR/sq m/month.

Graph 2. Rents in respect of completed transactions for prime office buildings in Poland (EUR/sq m/month)

Source: CBRE, F – forecast

The strong market competition between developers is reflected in effective rents that can be lower than base rents by approx. 20%. Standard tenant incentives include rent-free periods (usually one month per one year of the lease term) and covering of the fit-out costs. Increasing vacancy rates and the growing number of completed, vacant buildings in the centre of Warsaw will result in further decrease of rents in respect of completed transactions, which trends is set to continue at least up until the beginning of 2017, i.e. up until the moment of absorption of the newly constructed space.

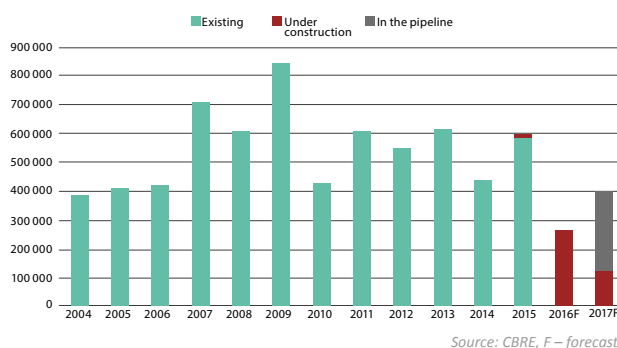
RETAIL MARKET

As regards retail space, we are dealing with the return of new investment to big cities and creation of comprehensive and versatile retail facilities. There is renewed developer interest in terms of investment in large cities, where average retail saturation continues to present opportunities for construction of new facilities. Schemes whose construction commenced in 2015 are located primarily in large cities and they will play the role of multi-purpose shopping centres. The largest facilities of the year worth a mention include Zielone Arkady (47,000 sq m) in Bydgoszcz and Secesja (46,500 sq m) in Łódź. Next year will see the launch of schemes such as Galeria Posnania in Poznań (98,000 sq m) and Galeria Metropolia in Gdańsk (34,000 sq m). Existing shopping centre extensions constitute an ever growing part

of shopping centre supply, and in 2015 they amounted to nearly 40% of total shopping centre supply. This means owners of existing shopping centres are striving to follow in the footsteps of the newly constructed multi-purpose facilities that will be able to meet consumer needs and requirements.

Another significant trend is the growth of high streets and the retail chain search for premises in the busiest spots in the city. In Warsaw there are nearly 12,000 sq m under construction and in the pipeline covering several office and retail buildings at ulica Marszałkowska, Aleje Jerozolimskie and Plac Trzech Krzyży. In 2016 this new space should attract the interest of numerous retail chains without a presence in Poland yet, and therefore substantial changes are to be expected on the Warsaw market.

Graph 3. Shopping centre supply in Poland (sq m)

Source: CBRE, F – forecast

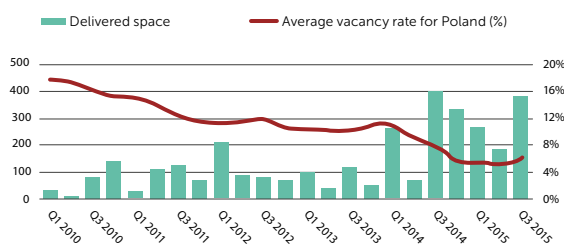
LOGISTICS MARKET

We have been witness to a dynamic growth within the warehouse and industrial market for the past few quarters now. The market is characterised by high tenant activity. It is expected that in 2015 total demand may exceed the record result of 3 million sq m of warehouse and industrial space. Growth within the traditional and online retail sector as well as numerous industrial investments are currently driving demand for modern space.

The response to high tenant activity are the currently ongoing warehouse investments. At the moment

there are nearly 600,000 sq m of space under construction. By the end of the year total warehouse stock should reach a level of 10 million sq m. There has been a considerable increase in developer activity in the Warsaw region which had previously been relatively passive. There are currently nearly 100,000 sq m of new space under construction in the vicinity of Warsaw (including Grodzisk Mazowiecki, Pruszków, Janki). Additionally, there is the independent growth of new warehouse markets with new schemes launched in Gdańsk,

Graph 4. Delivered space (in thousands of sq m) and average vacancy rate for Poland (%)

Source: CBRE

Rzeszów and Szczecin. There are two large logistics parks planned around Bydgoszcz, a region so far almost entirely overlooked by the largest developers.

2015 saw the first in many quarters slight increase in respect of the average vacancy rate for Poland. At the moment it amounts to 6% and it is estimated that it will be increasing gradually throughout 2016 due to high developer activity and significant share of speculative schemes.

At the same time, due to high tenant interest and large number of schemes under construction, the warehouse market is recording stable rents that should not change over the coming quarters. Headline rents remain at a stable level of 4.00 – 5.50 EUR/sq m/month in Warsaw and 2.50 – 3.90 EUR/sq m/month in the main warehouse and logistics regions. Developers are offering attractive tenant incentives and the gap between headline and effective rents continues to grow. ■

Joanna Mroczek
Director of Research
and Marketing, CBRE

PRZED NAMI REKORDOWY SEZON PODWYŻEK WYNAGRODZEŃ

Rekordowa grupa, bo aż 35% przedsiębiorstw chce w najbliższym półroczu podwyższyć wynagrodzenia swoim pracownikom – wynika z najnowszej edycji badania Randstad „Plany pracodawców”. Na bardzo wysokim poziomie utrzymują się również plany zwiększania zatrudnienia w firmach. Przy dobrej ocenie sytuacji finansowej przedsiębiorstw, słabnie jednak optymizm polskiego biznesu wobec najbliższej przyszłości gospodarki.

PODWYŻKI WYNAGRODZEŃ DLA WSZYSTKICH?

Najnowsze wyniki badania „Plany Pracodawców” firmy doradztwa personalnego i pracy tymczasowej Randstad pokazują, że tradycyjny okres podwyżek wynagrodzeń obejmujący pierwszy kwartał roku, będzie w 2016 r. wyjątkowo gorący. Aż 35% badanych firm przyznało, że w tym czasie planuje zwiększenie pensji swoim pracownikom. Jest to o 10 punktów procentowych więcej niż przed rokiem, co oznacza jednocześnie najwyższy poziom deklaracji w tym obszarze w prawie siedmioletniej historii badania.

Poprawy wynagrodzenia najczęściej mogą się spodziewać osoby zatrudnione w przemyśle (40%), usługach (39%) oraz sektorze transportowym, magazynowym i logistyce (38%). Jedynie w sektorze budownictwa plany zwiększenia wynagrodzeń są wyraźnie mniej popularne i dotyczą tylko co piątej firmy (20%).

W ujęciu regionalnym podwyżki pensji będą miały miejsce w całym kraju, przy czym nieco częściej na zachodzie i północy (odpowiednio 41% i 40%). Co ważne, obejmą zarówno duże miasta, jak i oddalone od aglomeracji wsie.

Dwie trzecie przedsiębiorstw planujących przyznanie podwyżek swoim pracownikom deklaruje, że będą one na poziomie poniżej 7%. Natomiast 14% firm zamierza przekroczyć ten poziom. Co ciekawe, aż co piąta firma jeszcze nie potrafi ocenić wysokości przyszłych podwyżek, co może sugerować, że nastawiają się na działania reaktywne, odpowiadające na konkretne przypadki negocjacji z pracownikami.

Prawie dwie trzecie badanych firm deklaruje, że podwyżki zostaną przyznane większości pracowników. Natomiast nieco ponad jedna trzecia obejmie podwyżkami mniejsze grupy, stanowiące do 50% całej załogi – w tych przedsiębiorstwach, głównymi kryteriami ich przyznawania są indywidualne osiągnięcia pracowników, takie jak wyniki finansowe czy ocena ich pracy.

MIMO ZIMY ZATRUDNIENIE NADAL SZYBUJE

Jak zaznacza Agnieszka Bulik, dyrektor ds. prawnych i public affairs Randstad, polski rynek pracy jest sezonowy i zima zwykle jest okresem, w którym obserwowane są spadki zatrudnienia. Tymczasem odpowiedzi badanych w Planach Pracodawców firm wskazują, że skala zwiększenia zatrudnienia w kolejnym półroczu pozostaje na bardzo wysokim poziomie.

 randstad

Katarzyna Gurszyńska

Dyrektor Instytutu
Badawczego Randstad-
Menedżer ds. komunikacji
Randstad
Randstad Polska Sp. z o.o.

Zdaniem ekspertki to bardzo ważny znak ilustrujący obecne nastawienie przedsiębiorstw na intensywny rozwój.

Tworzenie nowych etatów, na przełomie roku, planuje 31% firm, co oznacza spadek o 2 p.p. wobec poprzedniego kwartału. Jest to jednak o 5 p.p. więcej niż przed rokiem i o 12 p.p. więcej niż w 2013 r.

W perspektywie regionalnej największą dynamikę rozwoju zatrudnienia deklarują firmy województw pomorskiego i zachodniopomorskiego (37%). Obszary centrum, wschodu i zachodu kraju pozostają na wysokim poziomie dynamiki przyrostu miejsc pracy przekraczającym 30%. Tylko w regionach dolnośląskim, górnośląskim i w Małopolsce – dynamika ta będzie wyraźnie mniejsza (26%).

Branżowymi liderami zwiększania zatrudnienia będą handel i naprawy oraz logistyka, transport i gospodarka magazynowa (po 35%). Podobnie jak w poprzednich kwartałach silne wzrosty planuje również sektor przemysłowy (33%). Najmniejszą otwartość do tworzenia obecnie miejsc pracy deklarują firmy usługowe (16%).

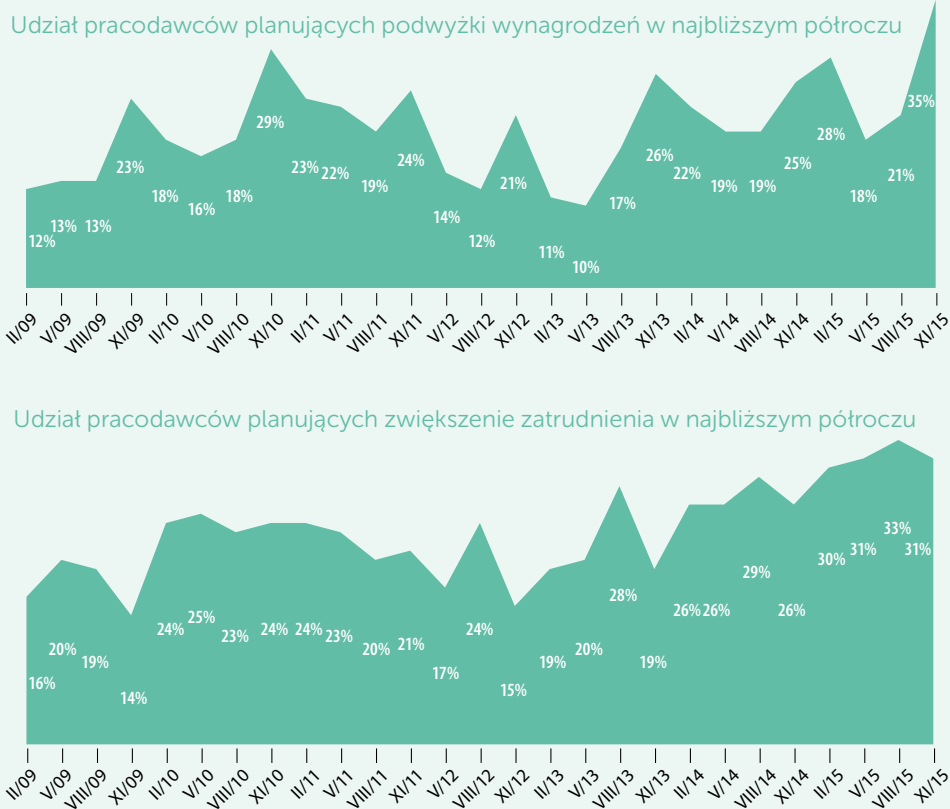
KONDYCJA FIRM NADAL MOCNA, JEDNAK MNIEJ WIARY DLA GOSPODARKI

Bardzo korzystne perspektywy dla rozwoju przedsiębiorstw niewątpliwie są mocno związane z ich kondycją finansową. Dwie trzecie badanych firm, zdaniem ich przedstawicieli, znajduje się w dobrej lub bardzo dobrej sytuacji materialnej (67%). I choć należą do nich częściej przedsiębiorstwa o kapitale zagranicznym i mieszanym (odpowiednio 83% i 82%) oraz firmy duże, zatrudniające powyżej 250 pracowników (75%) – czyli tradycyjnie najmocniejsze podmioty gospodarcze, to ze złą lub bardzo złą kondycją finansową boryka się jedynie 5% przedsiębiorstw. Stanowi to niemal o połowę mniejszą grupę, niż miało to miejsce na początku roku 2014 (9%, II/2014).

Pomimo wysokich ocen dla sytuacji samych firm, już drugi kwartał z rzędu spada optymizm biznesu w odniesieniu do perspektyw dla gospodarki.

Obecnie tylko 23% badanych spodziewa się wzrostu gospodarczego w kolejnym półroczu, podczas gdy jeszcze w maju tego roku odsetek ten sięgał 32%.

Zdaniem Agnieszki Bulik wzrost niepewności przedsiębiorców co do przyszłej koniunktury jest zabarwiony zmieniającym się otoczeniem politycznym i oczekiwaniem na decyzje nowych władz. Ekspertka wskazuje też, że wpływ na wystudzenie optymizmu biznesu ma też coraz bardziej zaostrzająca się sytuacja międzynarodowa. ■

INFORMACJE O BADANIU:

Plany Pracodawców to sondaż Instytutu Badawczego Randstad, w którym respondentami są pracodawcy wyrażający opinie w najważniejszych obszarach ich działalności. Pytania kierowane są bezpośrednio do osób odpowiedzialnych za politykę kadrową (w małych przedsiębiorstwach jest to zarząd lub właściciel firmy).

Wywiady bieżącej, 28. edycji badania, zostały zrealizowane w okresie od 7 października do 10 listopada 2015 r.

Badanie realizowane przez ekspertów TNS metodą CATI (indywidualne wywiady kwestionariuszowe wspomagane komputerowo) i odbywa się w cyklu kwartalnym. Od 20. edycji badanie jest przeprowadzane na reprezentatywnej ze względu na region i wielkość firmy próbie **1000 firm**. Z próby wykluczono firmy zatrudniające poniżej 10 osób, firmy doradztwa personalnego oraz firmy, dla których agencje pracy tymczasowej nie świadczą usług.

A SEASON OF UNPRECEDENTED

S A L A R Y

INCREASES AHEAD

According to the latest “Employers’ Plans” survey conducted by Randstad, a record share of over 35% employers intend to offer salary increases in the next 6 months. Also, hiring prospects remain high. However, despite positive perception of companies’ financial situation, Polish business people are less optimistic about future economic prospects.

SALARY INCREASES FOR EVERYONE?

Findings of the most recent “Employer’s Plans” survey conducted by Randstad, a personnel consulting and temporary staffing agency, reveal that the traditional salary increase period, which is usually the first quarter of each year, will be particularly busy in 2016. As many as 35% of the companies surveyed admitted planning to increase their employees’ pay in the said period. This is 10 percentage points more than the year before, which makes it the highest level declared in the whole 7 years’ history of the survey.

Salary increases are expected mostly in the industry sector (40%), services (39%), as well as in transportation, warehousing and logistics (38%). The construction industry is the only sector where salary increase plans are considerably less popular, as they only concern one in five companies (20%).

From a regional perspective, salary increases may be seen as a country-wide trend, which is slightly stronger in Western and Northern Poland (41% and 40%, respectively). What is more important,

the trend is present both in large cities and in rural areas.

Two-thirds of companies planning to increase their employees’ compensation declare that the rise will be less than 7%, with only 14% of companies intending to exceed this level. Interestingly, as many as one in five companies are still not able to specify the amount of the future increase, which may suggest that they may be considering reactive strategies, including case-by-case negotiations with employees.

Almost two-thirds of all companies surveyed state that they intend to grant salary increases to most company employees, while just over one-third of businesses are going to give a pay rise to smaller groups of up to 50% company staff. Such companies use eligibility criteria based mainly on individual merit, such as financial results or performance review.

HOT LABOR MARKET DESPITE THE WINTER SEASON

According to Agnieszka Bulik, Director of Legal and Public Affairs at Randstad, Polish labour market

 randstad

Katarzyna Gurszyńska

Randstad Research
Institute Director
Communications Manager
Randstad

Randstad Polska Sp. z o.o.

Miejsce, gdzie **nowoczesność**
spotyka **tradycję.**

Pomerania
Office Park

ZEFIR

ATOL

 **UNIMOR
DEVELOPMENT**
GRUPA MARS

Adres inwestycji:
ul. Żabi Kruk 16, 80-822 Gdańsk
tel. 58 762 35 35, fax 58 762 35 30
www.unimor.com.pl, komercjalizacja@unimor.com.pl

is seasonal, with employment rates usually lower in the winter months. However, our survey results suggest that the employment growth rate will remain very high in the next 6 months. In expert's opinion it's an important sign indicating that companies are anticipating a period of rapid growth.

31% of companies expect to create new jobs at the turn of 2015 and 2016, which is 2 pp less as compared to the previous quarter but 5 pp more than a year ago and 12 pp more than in 2013.

At a regional level, the highest rates of employment growth are reported by companies from the Pomeranian and West Pomeranian Voivodeships (37%). Job creation rates are also high in Central, Eastern and Western Poland, where they exceed

30%. Only in the Lower Silesian, Silesian and Lesser Poland Voivodeships they tend to be considerably lower at 26%.

The majority of new positions are created in the trade and repair sectors, as well in logistics, transportation and warehousing (with growth rates of 35% each). As was the case in the previous quarters, also the industry sector is expected to increase employment rates (33%). At present, the service sector is the most reluctant to create new jobs, with only a 16% employment growth rate.

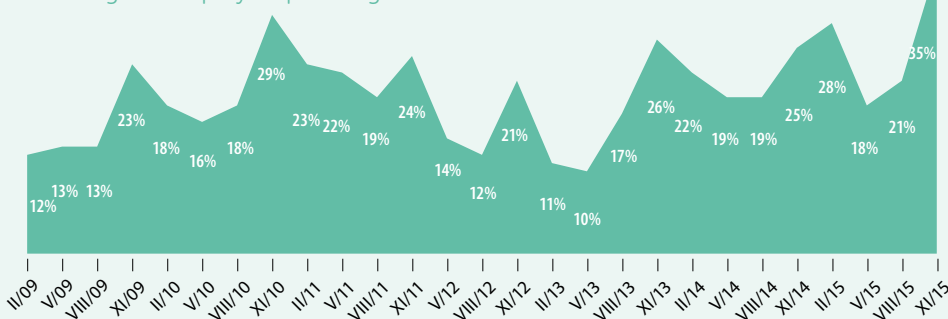
STRONG COMPANIES WITH LITTLE TRUST IN ECONOMY

Very good business development prospects are undoubtedly the result of strong financial performance of companies. According to their representatives, two-thirds (67%) of the businesses surveyed are in good to very good financial condition. Although these are mainly companies with foreign or mixed capital (83% and 82%, respectively) and large entities with over 250 employees (75%), which are traditionally the strongest market players, poor financial situation was reported by as few as 5% of all respondents. This is almost twice less than at the beginning of 2014 (9%, Q2/2014).

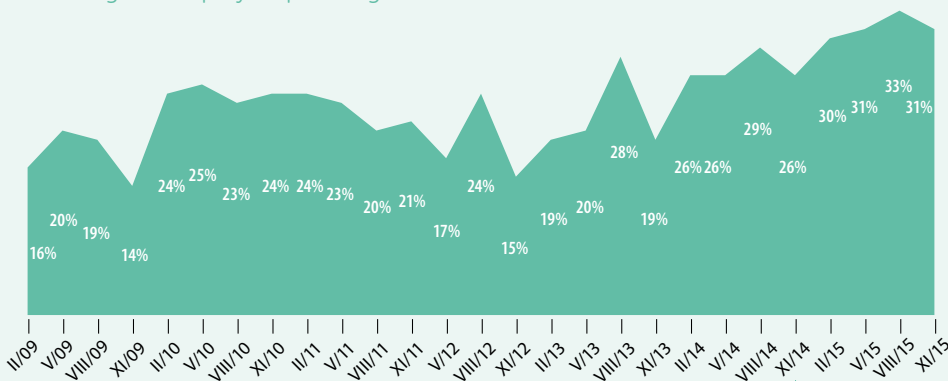
Despite positive perception of companies' financial status, this is already the second consecutive quarter witnessing a decline in the economic outlook. Currently, only 23% of the companies surveyed expect economic growth to continue in the next 6 months, as compared to 32% in May this year.

According to Agnieszka Bulik increasing uncertainty about the future economic situation is undoubtedly a result of changing political environment, as entrepreneurs are waiting for the new government decisions. The recent lack of optimism is also largely related to the increasingly tense international situation. ■

Percentage of employers planning to increase salaries in the next 6 months

Percentage of employers planning to increase headcount in the next 6 months

ABOUT THE SURVEY:

The **Employers' Plans** is a survey conducted among employers by the **Randstad Research Institute** in order to check their opinions on key areas of their business. The questions are addressed directly to the HR representatives (in small companies: management board members or company owners). The survey is carried out by **TNS** experts on a representative sample of **1000** companies in view of their size and location. Interviews for the current, 28th edition were held between 7 October and 10 November 2015.

OPG
Property Professionals

Real Estate consulting

Property management

Project management

Tenant representation

We add value
to your property

www.opg.com.pl

OPG Property Professionals
ul. Piotrkowska 138/140 w Łodzi
tel. +48 42 272 30 72, biuro@opg.com.pl

POLSKA OTWARTA NA KAŻDY BIZNES

Teoretycznie w czasopiśmie, którego główną tematyką jest branża outsourcingu, wydawać by się mogło, że powinniśmy pisać głównie o takich sektorach gospodarki, jakimi są BPO, Call Contact Center, Windykacja, Zarządzanie Flotami Samochodowymi, czy np. outsourcing sił sprzedaży.

Autor:

Wiktor Doktor
prezes Pro Progressio

To tyle teorii. Jak praktyka pokazuje, polskie miasta to wręcz kuźnia dla wielu różnych dziedzin gospodarki. Z jednej strony są to sektory strategiczne i kluczowe, od lat rozwijane w Polsce i od lat przeżywające swoje wznoszenia i upadki, takie jak np. górnictwo, a z drugiej napędzające gospodarkę, takie jak np. motoryzacja, czy przemysł lotniczy. Między tymi dwoma grupami, można znaleźć całą listę innych branż, które w szybki i dynamiczny sposób rozwijają swoją działalność operacyjną w Polsce, tworzą nowe miejsca pracy i wpływają na rozwój szeregu innych działalności, które dzięki potrzebom zakładów pracy wyrastają jak grzyby po deszczu.

Jeśli spojrzymy na mapę Polski, to możemy zobaczyć kilka branż, które są obecne na terenie całego kraju, ale mamy także i regionalne specjalizacje. Zobaczmy więc, jakie są główne branże w wybranych polskich miastach.

Zaczynamy od **Szczecina**. Stolica województwa zachodniopomorskiego to dominująca rola takich sektorów jak przemysł morski, logistyka i sektor nowoczesnych usług dla biznesu. Bliska odległość od morza oraz granicy z Niemcami, powoduje, że miasto jest często wybierane przez tych przedsiębiorców, którzy swój biznes opierają na współpracy z rynkiem niemieckim i skandynawskim. Nawet sektor BPO i SSC jest tu reprezentowany przez firmy z kapitałem niemieckim lub obsługujące rynek za zachodnią granicą.

Kierując się na południe trafiamy do **Piły**, gdzie wiodące gałęzie gospodarki to elektronika, elektryka, poligrafia i usługi dla biznesu. To w Pile znajduje się jeden z największych zakładów Philipsa i to tu produkowane są dekoracje bożonarodzeniowe, które trafiają na rynki całego świata. Największe miasto północnej Wielkopolski w ostatnich latach skupia wokół siebie także centra operacyjne wspie-

rające działalność dużych korporacji, takich jak m.in. PZU czy Polkomtel.

Z Piły, mamy już niedaleko do **Poznania**. Tu najmocniej trzymają się sektory zaawansowanej technologicznie produkcji, działalność kongresowo-wystawiennicza, ale także działalność badawczo-rozwojowa i nowoczesnych usług dla biznesu. Znane na całą Europę Targi Poznańskie, są miejscem często wybieranym przez wiele różnych branż, w tym także na konferencje sektora usług. Wspomniany przemysł zaawansowany technologicznie jest tu głównie reprezentowany przez farmację, kosmetykę, medycynę, ale także i przemysł chemiczny.

W sąsiednim województwie kujawsko-pomorskim, a konkretnie w **Bydgoszczy**, na czele branż wpływających na rozwój przedsiębiorczości są: branża elektromaszynowa, telekomunikacyjna, przetwórstwa tworzyw sztucznych i chemiczna. Sektor BPO nie daje o sobie zapomnieć zarówno w kwestiach obsługi klienta, finansów i przede wszystkim IT. To w Bydgoszczy produkowane są szybkie pociągi w zakładach PESA i to tu od lat powstawały najnowocześniejsze rozwiązania technologiczne w zakładach Alcatela oraz globalne informatyczne wsparcie realizowane przez Atos.

Spójrzmy dalej na mapę i zajrzyjmy do **Elbląga**. Tuż nad morzem, u wrót województwa pomorskiego, w drugim co do wielkości mieście Warmii i Mazur, prężnie rozwijają się sektory: meblarski, metalowy oraz branża budowlana i energetyczna. Na tym jednak nie koniec, mocny wpływ na rozwój przedsiębiorczości mają tu także branże inżynierii mechanicznej i geoinformatyki. Będąc w województwie warmińsko-mazurskim, nie możemy pominąć **Olsztyna**. W samym sercu Mazur, największym mieście regionu, swój rozwój stabilnie realizują branże IT oraz żywności wysokiej jakości. Stolica Warmii i Mazur to także siedziba dla rozwijającej się branży BPO/SSC. To tu swoje pierwsze centrum operacyjne otwierał, m.in. Transcom.

W samym sercu Polski, w **Łodzi**, główne branże wpływające na rozwój miasta, to logistyka, transport, produkcja AGD, ale też bardzo mocna obecność sektora IT i BPO. Łódź i województwo łódzkie, leżące na skrzyżowaniu dwóch głównych szlaków tranzytowych w Polsce jest doskonałą lokalizacją dla wielu firm logistycznych, które stale rozwijają swoją działalność. Branża logistyczna rozwija także centra finansowe, obsługi klienta oraz wpływa na szybko postępujące pozytywne zmiany w infrastrukturze kolejowej i drogowej.

W **Opolu**, które coraz mocniej zabiega o sektor usług dla biznesu, na chwilę obecną wyróżniają się branże: spożywcza, motoryzacyjna, metalowa i maszynowa. Władze Opola rozszerzają ofertę miasta zarówno wewnątrz granic administracyjnych, ale także zachęcają ościenne gminy do włączenia w obszar miasta, co pozwoliłoby na dalszy rozwój aglomeracji i poszerzenie oferty inwestycyjnej regionu.

W niedalekiej odległości, w **Częstochowie**, motoryzacja także ma swój solidny akcent. Towarzyszą jej sektory tworzyw sztucznych oraz branża metalowa. Wszystkie trzy sektory doskonale się uzupełniają, a sam sektor automotive jest wspierany przez centra badawczo-rozwojowe i centra usług wspólnych.

Kierując się dalej na ścianę wschodnią, warto zajrzeć do **Rzeszowa** – stolicy branży lotniczej, ale to także siedziba wielu firm z sektora IT i branży chemicznej. Lotnictwo, dało skrzydła do rozwoju Podkarpacia, odkryło drzemiący w mieście potencjał i pozwoliło na rozwój miasta w wielu różnych kierunkach. Ostatnie Polsko-Ukraińskie Forum BPO i SSC pokazało także, że Rzeszów może być dobrą lokalizacją dla sektora usług dla biznesu.

Po sąsiedzku mamy lubelską wyżynę IT i miasto **Lublin**. To tu sektor IT dynamicznie wpływa na rozwój miasta. Branży informatycznej towarzyszą przemysł motoryzacyjny, maszynowy i telekomunikacyjny. Miasto obecnie przeżywa mocny rozwój infrastruktury biurowej, więc możemy się spodziewać kolejnych wzrostów w obszarze usług dla biznesu, a są tu już obecni tacy gracze jak np. Genpact, czy Convergys.

Naszą podróż po Polsce, skończymy na Mazowszu, a konkretnie w **Radomiu**. To tu przemysł rozwija się w obszarze obróbki metalu, w branży skórzaney, czy np. w sektorze narzędziowym i maszynowym.

W każdym ze wspomnianych miast są obecne strefy ekonomiczne, a w niektórych z nich nawet więcej niż jedna, co w przypadku wielu gałęzi przemysłu, działa mocno wspierająco na rozwój przedsiębiorczości. W większości aglomeracji znajdują się także Parki Technologiczne lub Naukowe, a to daje możliwości dla rozwoju działalności badawczo-rozwojowej.

Jak widać, mamy w Polsce coś co łączy i coś co różni poszczególne miasta pod względem atrakcyjności inwestycyjnej i działalności gospodarczej. Już niebawem informacje o wielu branżach będą pokazane na platformie *Best2Invest.org*, a o sektorze BPO można je już wyszukać w chwili obecnej. ■

POLAND OPEN TO ALL KINDS OF BUSINESS

It would seem that in a periodical whose primary subject is the outsourcing sector, we should mainly write about such sectors of the economy as BPO, Call Contact Centre, Debt Collection, Car Fleet Management, or, for example, sales force outsourcing.

Author:

Wiktor Doktor
Pro Progressio, CEO

So much for theory. In practice, Polish cities are open to different areas of the economy. On one hand these are traditional key strategic sectors that have been developing in Poland for many years and that went through highs and lows such as mining, on the other hand, these are areas that drive the economy such as, for example, the automotive or aircraft industries. Between these two groups, one can find a wide range of other sectors that quickly and dynamically develop their operating activities in Poland, create new jobs, and influence the development of a range of other activities that spring up like mushrooms after rain.

If we look at the map of Poland, we can see several sectors that are present throughout the entire country, but we also have regional specialisations. Let us take a look at what the primary sectors in select Polish cities are.

We'll start with **Szczecin**. The capital of the West Pomeranian Voivodeship is dominated by such sectors as the maritime industry, logistics, and the modern business services sector. The proximity

of the sea and the border with Germany means that the city is often chosen by those businesses whose business is based on cooperation with the German and Scandinavian markets. Even the BPO and SSC sector here is represented by companies with German capital or companies that provide services to the market beyond Poland's western border.

Moving south, we reach **Pila**, where the leading branches of the economy include electronics, electrical power, printing, and business services. One of the biggest facilities of Philips is located in Pila and it is here that Christmas decorations that are then shipped off to the world's markets are produced. The biggest city in the north of the Greater Poland Voivodeship has also recently become host to operational centres that support the activities of large corporations such as, among others, PZU or Polkomtel.

From Pila, it is a short trip to **Poznan**. Here, high-tech production, convention and exhibition activities, as well as research and development and modern

business services are strongest. The Poznan Trade Fair which is well known throughout Europe is a location that is often chosen by many different sectors, which also include conferences related to the service sector. The aforementioned high-tech industry is mainly represented by pharmaceuticals, cosmetics, medicine, and the chemical industry.

In the neighbouring Kuyavian-Pomeranian Voivodeship, specifically, in **Bydgoszcz**, the primary sectors that affect the development of entrepreneurship are the electric machinery, telecommunications, plastics processing, and chemical sectors. The BPO sector cannot be forgotten both in regard to customer service, finance, as well as, most importantly, IT. It is in Bydgoszcz, in PESA's facilities, that high speed trains are built and it is here that for many years, the most modern technological solutions were created in Alcatel's facilities, as well as global IT support was provided by Atos.

Let's visit **Elblag**. Near the sea and at the gates of the Pomeranian Voivodeship, in the second largest city in Warmia and Masuria, the furniture, metals, and construction and energy sectors are developing rapidly. However, that is not all, the mechanical engineering and geoinformation technologies sectors also have a significant effect on the development of entrepreneurship.

While in the Warmian-Masurian Voivodeship, we cannot miss **Olsztyn**. In the very heart of Warmia, the biggest city in the region is characterised by the stable development of the IT and high quality food sectors. The capital of Warmia and Masuria is also the seat of BPO/SSC companies. It is here, that the first operational centre was opened by, among others, Transcom.

In the very heart of Poland, in Lodz, the main sectors that affect the development of the city are logistics, transport, the production of home appliances, as well as the very strong presence of the IT and BPO sectors. Lodz and the Lodz Voivodeship lie at the intersection of the two main transit routes in Poland and is an excellent location for many logistics companies that continue to expand their business. The logistics sector is also developing its financial and customer service centres and is influencing the rapidly progressing positive changes related to rail and road infrastructure.

In **Opole**, which is increasingly striving for the business services sector, the food, automotive, metal, and machinery sectors can be distinguished.

The government authorities of Opole are expanding the city's offer both within the city's administrative borders and are also encouraging neighbouring municipalities to join the city area which will allow for the further development of the urban area and the expansion of the region's investment offer.

Nearby, in **Czestochowa**, the automotive industry has a strong position. It is accompanied by the plastics and metal sectors. All three sectors complement each other perfectly, and the automotive sector is supported by research and development and shared services centres.

Moving further east, it is worth visiting **Rzeszow** – the capital of the aircraft industry. It is also the seat of many companies from the IT and chemical sectors. The aircraft industry gave wings to the development of Subcarpathia, unveiled the potential that was hidden in the city, and helped it develop in different directions. The last Polish-Ukrainian BPO and SSC Forum also showed that Rzeszow can be an excellent location for the business services sector.

Next door we have the "Lublin IT Upland" and the city of **Lublin**. Here, the IT sector is dynamically influencing the development of the city. The IT sector is accompanied by the automotive, machinery, and telecommunications sectors. The city is currently undergoing a very rapid development of office infrastructure, so we can expect further growth in the area of business services, and such players as, for example, Genpact or Convergys are already here.

We finish our trip through Poland in Mazovia, specifically, in **Radom**, in which industry is mainly developing in the areas of metalworking, leather goods, and, for example, tools and machinery.

Economic zones are present in each of the aforementioned cities – sometimes more than one. In the case of many branches of industry, this acts in a manner that supports entrepreneurship. There are also Technological or Research Parks in most urban areas which, in turn, provides opportunities for the development of research and development activities.

As you can see, in Poland we have something that joins together and something that distinguishes individual cities in regard to their investment and business attractiveness. Soon, information regarding many sectors will be shown on the *Best2Invest.org* platform, and information regarding the BPO sector can already be found. ■

GOSPODARCZE TRENDY W CZĘSTOCHOWIE

Dostępność terenów inwestycyjnych, przygotowany kapitał ludzki, umiejętności pracowników – wynikające zarówno z lokalnych tradycji, jak i odpowiedniej edukacji, możliwości transferu nowych technologii i skorzystania z ulg podatkowych – to czynniki, na które zwracają uwagę firmy zorientowane na rozwój. Główną siłą lokalnej gospodarki w Częstochowie pozostają małe i średnie przedsiębiorstwa, na których profil działalności wpływają z jednej strony dobre historyczne tradycje, z drugiej – nowe rynkowe trendy.

Branżą wiodącą w Częstochowie jest **automotive**. Sektor motoryzacyjny reprezentowany jest w mieście przez firmy takie jak TRW, Brembo, Linex, CSF Poland Sp. z o.o., Enckel i CGR. Większość z tych firm dostała pozwolenie na działalność lub już działa w Specjalnych Strefach Ekonomicznych. Są to firmy dające zatrudnienie ponad 7 tysiącom pracowników, nie licząc podwykonawców i kooperantów.

Silnie osadzona w tradycji miasta jest **branża metalurgiczna**. Duże zakłady produkcyjne tej branży powstawały w Częstochowie pod koniec XIX wieku. Część z nich działa do dziś, jak np. odlewnia żeliwa Wulkan albo stało się podstawą do funkcjonowania innych firm w tym miejscu. Przykładem może być ISD Huta Częstochowa, która jest następczynią Huty Częstochowa. Wyroby ISD Huty są rozpoznawalne na całym świecie, wystarczy nadmienić, że to tu powstał warszawski Most Świętokrzyski oraz elementy Gazociągu Jamalskiego.

Bardzo istotną rolę w rozwoju gospodarczym miasta odgrywa również **hutnictwo szkła**. Mamy tu dwóch największych producentów – Stolze i Guardian – obie te nowoczesne huty prowadzą działalność na terenach Katowickiej Specjalnej Strefy Ekonomicznej i można powiedzieć, że w tej kwestii były pionierami jeżeli chodzi o Częstochowę.

Swoją silną pozycję w mieście ma także **branża spożywcza**. Wysoka jakość przetwórstwa, zastosowanie unikatowych receptur wynikających w części z lokalnych tradycji, poszukiwanie niezagospodarowanych nisz rynkowych, powodują, że ta specjalizacja przynosi liczne sukcesy przedsiębiorcom. Zwiększa się rozpoznawalność częstochowskich wyrobów na świecie, jak np. firmy Jawo, która m.in. współpracuje z japońskim koncernem spożywczym – Ajinomoto Frozen Foods i produkuje na rynek europejski japońskie pierogi typu gyoza. Podobny profil działalności związany z wyrobami garmażeryjnymi i pierogami mają także firmy Alex-Pol czy Almonte. Wymienić trzeba także: przetwórstwo warzyw (Rarytas), produkcję makaronów (Goliard), a zwłaszcza piekarnictwo (Jędryka, Musiorski, Dziewior) i cukiernictwo (Michaś, Consonni, Delic-pol). Sukcesy wymienionych firm rodzą naśladownictwo, stąd przetwórstwo spożywcze staje się silną specjalizacją lokalną.

Widoczny jest także rozwój branż stawiających na wysoką jakość **wzornictwa przemysłowego**. Rynkowe sukcesy odnoszą producenci wózków dziecięcych (Deltim, ARO, Tako, Babydesign), wytwórcy zabawek (Mario Inex, „Kaja”), opakowań (Garmond, Viperprint), oświetlenia (Nowodworski, Emo Neon), przedmiotów ozdobnych (Justyś, Neo-Spiro). Częstochowskie wyroby tych firm prezentowane są

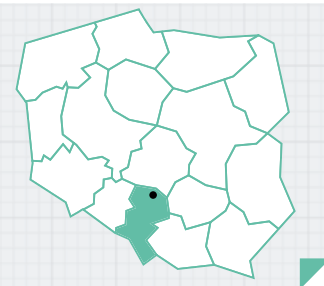
STOPA BEZROBOCIA: 8,5%

POWIERZCHNIA: 160 km²

LUDNOŚĆ: 230 123

KLUCZOWE BRANŻE: motoryzacyjna, tworzyw sztucznych, metalowa

GŁÓWNY KAPITAŁ ZAGRANICZNY: USA, Włochy, Niemcy/Austria

z sukcesami na prestiżowych targach i sprzedawane w Niemczech, Francji, Chinach, Stanach Zjednoczonych czy Rosji.

Usługi wspólne to branża młoda, jednak zarówno w naszym kraju, jak i na świecie bardzo szybko się rozwija. Miasto jest nastawione na pozyskiwanie firm z tej branży, a ma im do zaoferowania atrakcyjne grunty, stąd wprowadzenie specjalnych ulg w podatku od nieruchomości czy powstawanie nowych specjalizacji na uczelniach. W przypadku tych inwestorów bardzo istotne jest zapewnienie im dostępu do zasobów ludzkich, co wymaga stałej współpracy pomiędzy uczelniami, pracodawcami a samorządem.

Analiza lokalnej gospodarki pozwala zaobserwować **związek zaplecza naukowego i oferty edukacyjnej lokalnych wyższych uczelni z rozwojem specjalizacji przedsiębiorstw rynkowych**. Politechnika Częstochowska na pewno wpływała i oddziałuje nadal na jakość rozwoju przemysłu w mieście, w zakresie:

- metalurgii i przetwórstwa metali: huta stali ISD Częstochowa, Wulkan, Wkręt-Met (największy w Polsce wytwórca śrubek i wkrętów);
- inżynierii środowiska: wdrażanie nowoczesnych technologii grzewczych Fortum, Wilga, komunalne i zakładowe oczyszczalnie ścieków, przetwarzanie odpadów;
- automatyki i sterowania urządzeniami elektrycznymi (Pozyton, El-Q) czy krajowy lider branży wentylacyjnej – Dospel;
- budownictwa – kilkadziesiąt średniej wielkości firm budownictwa przemysłowego, drogowego i mieszkaniowego.

Kultura techniczna ma także odzwierciedlenie w rozwoju branży samochodowej, przetwórstwa szkła i włókienniczej (np. Centrum Badawczo-Rozwojowe TRW, Centrum Obsługi Finansowej i zakłady produkcyjne TRW, produkcja układów

hamulcowych Gomma, huty szkła Guardian i Stolze czy zakład „Polontex”).

Miasto stawia na młodych – uruchomione zostały programy promujące i uczące przedsiębiorczości młodych ludzi z gimnazjów i szkół ponadgimnazjalnych. Takie projekty jak m.in. „Akademia Młodego Przedsiębiorcy” czy „Młodzi – Kreatywni” – dają podstawy przedsiębiorcze, a także uświadamiają, że właściwy wybór szkoły zawodowej lub kierunku studiów, zgodny z kierunkiem gospodarczym w mieście, daje gwarancję zatrudnienia i umożliwi rozwój zawodowy.

CZĘSTOCHOWSKIE FIRMY W STATYSTYCE

Na koniec 2014 r. zarejestrowanych na terenie Częstochowy było ogółem 26 667 podmiotów gospodarczych; w sektorze publicznym 579, a w sektorze prywatnym 26 085 (w tym 19 725 osób fizycznych prowadzących działalność gosp.). Działało 2844 spółek prawa handlowego, w tym 468 spółek z udziałem kapitału zagranicznego. Wśród zarejestrowanych największą liczbę stanowiły małe przedsiębiorstwa zatrudniające do 9 osób – 25 297; podmiotów zatrudniających od 10 do 49 osób było 1112; od 50 do 249 pracowników – 220; od 250 do 999 osób – 33 oraz 5 podmiotów zatrudniających ponad 1000 osób.

W klasyfikacji GUS, dotyczącej rodzaju prowadzonej działalności gospodarczej, w połowie roku 2015 np. w sektorze przemysłu było 2775 podmiotów, w przetwórstwie przemysłowym 2717, w budownictwie 1707, w sektorze handlu i napraw samochodów 6260, w transporcie i gospodarce magazynowej 1302, w zakwaterowaniu i gastronomii 462, działalności finansowej i ubezpieczeniowej 842, w obsłudze rynku nieruchomości 296, w działalności profesjonalnej, naukowej i technicznej – 2139, a w działalności związanej z kulturą, rozrywką i rekreacją – 209. Z danych centralnej bazy ewidencji gospodarczej, dotyczących przede wszystkim małych podmiotów wynikało, że w tym zakresie dominuje działalność handlowa oraz budowlana. ■

jasno, że
CZĘSTOCHOWA
it's clear

Więcej informacji

Centrum Obsługi
Inwestora

Wydział Funduszy
Europejskich
i Rozwoju

Urząd Miasta
Częstochowy

ul. Śląska 11/13
42-217 Częstochowa

tel. +48 34 3707 212

coi@czestochowa.
um.gov.pl

info@czestochowa.
um.gov.pl

www.czestochowa.pl

ECONOMIC TRENDS IN CZĘSTOCHOWA

Learn the basics and build your

Availability of investment territories, well prepared human capital, employee skills – resulting both from the local traditions and proper education, new technologies transfer and tax relief opportunities – are the factors that draw attention of development-oriented companies. The main power of the local economy in Częstochowa rests on small and medium-sized enterprises, whose business profiles are influenced by good historical traditions on the one hand and new market trends, on the other.

The leading business line in Częstochowa is the **automotive industry**. The automotive sector is represented in the city by such companies as TRW, Brembo, Linex, CSF Poland Sp. z o.o., Enckel and CGR. A majority of those companies received a permit to operate or have already been operating in the Special Economic Zones. These are companies that employ more than 7 thousand employees, excluding subcontractors and cooperators.

The business line that is strongly rooted in the city's tradition is the **metallurgical industry**. At the end of the 19th century large manufacturing plants operating in this industry were established in Częstochowa. Some of them, as such as the iron foundry Wulkan, operate to this day or have established the basis for functioning of other companies in this area. An example could be ISD Huta Częstochowa, which is the successor of Huta Częstochowa. ISD Huta products are recognized around the world, it was here that the Warsaw Świętokrzyski Bridge and elements of the Yamal Pipeline were constructed.

A very important role in the city's economic development is also played by the **glass industry**. We have two biggest glass manufacturers here – Stolze i Guardian – both of these modern glassworks operate in the Katowice Special Economic Zone

and in this respect they have undoubtedly become pioneers in Częstochowa.

Also the **food industry** enjoys a strong position in Częstochowa. High quality of food processing, use of unique recipes partially resulting from the local traditions and searching for undeveloped market niches bring numerous successes to entrepreneurs in this area. It increases the recognition of Częstochowa products across the world, such as those from Jawo company, which cooperates with a Japanese food company – Ajinomoto Frozen Foods and produces Japanese gyoza dumplings for the European market. A similar company profile with ready-to-cook products and dumplings is held by Alex-Pol and Almonte. Other worth mentioning industries and companies are: vegetable processing (Rarytas), pasta production (Goliard), and in particular, bakery (Jędryka, Musiorski, Dziewior) and confectionery (Michaś, Consonni, Delic-pol). Successes of the above-mentioned companies are eagerly followed, thus, making food processing a strong local specialization.

There is also visible development of branches of industry that emphasize high quality of **industrial design**. Here, successful companies include baby stroller manufacturers (Deltim, ARO, Tako, Babydesign), toy manufacturers (Mario Inex, "Kaja"),

More information

Investor Service
Center Department
of European Funds
and Development
City Hall
of Częstochowa

ul. Śląska 11/13
42-217 Częstochowa

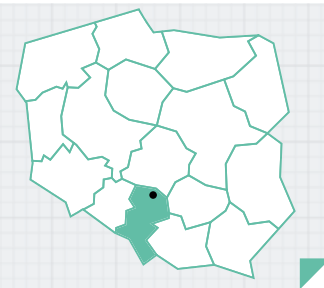
tel. +48 34 3707 212

coi@czestochowa.
um.gov.pl

info@czestochowa.
um.gov.pl

www.czestochowa.pl

UNEMPLOYMENT RATE: 8.5%
 AREA: 160 km²
 POPULATION: 230,123
 LEADING INDUSTRIES: automotive, plastic and chemical processing
 hardware industry
 MAIN FOREIGN CAPITAL: US, Italy, Germany/Austria

packaging manufacturers (Garmond, Viperprint), lighting manufacturers (Nowodworski, Emo Neon) and decorative objects manufacturers (Justyś, Neo-Spiro). Products of those companies made in Częstochowa are successfully presented on prestigious trade fairs and sold in Germany, France, China, the USA or Russia.

Shared services is a young business line, fast developing both in our country and across the world. The city is oriented towards acquiring new companies from this industry, in return it can offer them attractive land. Thus, special real estate tax reliefs have been introduced and new specialization programs have been opened at universities. In the case of those investors it is very important to provide them with access to human resources, which requires continuous cooperation among universities, employers and self-government.

The analysis of the local economy allows to observe **the connection of scientific potential and the educational offer of local universities with the development of specialized market undertakings**. The Częstochowa University of Technology surely influenced and still influences the quality of industry development in the city, in the scope of:

- metallurgy and metal processing: ISD Częstochowa steelworks, Wulkan, Wkręt-Met (the biggest bolts and screws manufacturer in Poland);
- environmental engineering: implementation of state-of-the-art heating technologies Fortum, Wilga, municipal and on-site sewage treatment plants, waste treatment;
- automatics and control of electric equipment (Pozyton, El-Q) as well as the national leader of the ventilation industry – Dospel;
- construction – including a few dozens of medium-sized industrial, road and residential construction companies.

The technical culture is also reflected in the development of the automotive industry, glass and

textile processing (e.g. the Research and Development Center TRW, TRW Financial Services Center and manufacturing plants, Gomma brake systems production, Guardian and Stolzle glassworks as well as “Polonex”).

The city relies on young people – new entrepreneurship promoting and educational programs for junior high school and high school students have been initiated. Such projects as “Akademia Młodego Przedsiębiorcy” [YoungEntrepreneur Academy] or “Młodzi – Kreatywni” [Young and Creative] offer basic knowledge of entrepreneurship as well as make people realize that a good choice of a vocational school or a study program that is in line with the economic development of the city is a guarantee of employment and enables professional development.

CZĘSTOCHOWA COMPANIES IN STATISTICS

At the end of 2014 there were in total 26,667 economic operators registered in Częstochowa; 579 in the public sector, and 26,085 in the private sector (including 19,725 natural persons operating business). 2,844 commercial law enterprises were operating, including 468 companies with foreign capital. The most numerous group among the registered entities were small enterprises, employing up to 9 people – 25,297; entities employing from 10 to 49 people – 1,112; from 50 to 249 employees – 220; from 250 to 999 people – 33 and 5 entities employing more than 1000 people.

According to the business type classification prepared by the Polish Central Statistical Office (GUS) in the middle of 2015, e.g. in the industrial sector, there were 2,775 entities, in industrial processing – 2,717, in construction – 1,707, in the car trade and repair sector – 6,260, in transport and warehousing – 1,302, in lodging and food industry – 462, financial and insurance business – 842, science and technology – 2,139, in real estate market services – 2,139, while in the cultural, entertainment and recreational business – 209. The central business activity data base concerning mainly small entities shows that the dominating activity in this area was trade and construction. ■

SEKTORY PRIORYTETOWE DLA MIASTA POZNAŃ

Poznań należy do najsilniejszych gospodarczo miast Polski. Gospodarka Poznania jest zróżnicowana strukturalnie i dobrze rozwinięta gałęziowo. Dominuje w niej sektor usług, który tworzy 71% wartości dodanej brutto (WDB) oraz jest miejscem pracy dla ponad 75% ogółu pracujących w Poznaniu.

W gospodarce dominują: handel, usługi finansowe, edukacja i rynek nieruchomości. Dobry rozwój gospodarczy w Poznaniu potwierdza jedna z najwyższych w Polsce (po Warszawie i Krakowie) wartość produktu krajowego brutto (PKB) wynosząca 82,3 tys. złotych na mieszkańca w 2012 r. (druga po Warszawie). Udział WDB wytworzonej w Poznaniu przeliczonej na pracującego stanowi 120,8% WDB Polski oraz 126,7% WDB województwa wielkopolskiego.

Poznań charakteryzuje się bardzo wysokim poziomem przedsiębiorczości oraz zróżnicowaną strukturą branżową, własnościową i wielkości przedsiębiorstw. Liczba zarejestrowanych podmiotów gospodarki narodowej stale wzrasta, a w roku 2013 sięgała już ponad 105 tys. Największa liczba zarejestrowanych podmiotów występowała w sekcji handel, naprawa pojazdów samochodowych oraz działalność profesjonalna, naukowa i techniczna. Wzrost liczby podmiotów wystąpił w sekcji administrowanie i działalność wspierająca oraz działalność finansowa i ubezpieczeniowa, a zmniejszenie w sekcjach przetwórstwo przemysłowe i budownictwo.

Nieprzerwanie wzrasta też w Poznaniu liczba podmiotów działu badania naukowe i prace rozwojowe. Udział tego działu w ogólnej liczbie podmiotów miasta jest jednak niewielki – w 2012 r. stanowiły one 0,19% liczby tych podmiotów. Pod tym względem

Poznań zajmuje dopiero trzecie miejsce po Krakowie i Warszawie, ale przed Wrocławiem, Gdańskiem i Łodzią. Największa dynamika wzrostu liczby podmiotów działu badania naukowe i prace rozwojowe w latach 2009-2012 wystąpiła we Wrocławiu, gdzie w ciągu czterech lat ich liczba wzrosła aż o 65%, podczas gdy w Poznaniu o 43%. Słabsza niż w Poznaniu dynamika przyrostu podmiotów tego działu wystąpiła w Gdańsku, Krakowie i Warszawie.

Dla rozwoju Poznania decydujące znaczenie mają firmy rodzime, które stanowią najważniejszy endogeniczny kapitał wzrostu gospodarczego. Wykorzystanie tego kapitału wymaga jednak usieciowienia gospodarki, ułatwienia nawiązywania kontaktów między przedsiębiorstwami różnej wielkości oraz tworzenia warunków do nawiązywania przez przedsiębiorstwa kontaktów z otoczeniem zewnętrznym, w tym także otoczeniem międzynarodowym oraz przedsiębiorstwami z kapitałem zagranicznym działającymi w przestrzeni miasta.

Aktualny stan gospodarki Poznania odzwierciedla w dużej mierze jego atrakcyjność dla inwestorów. Z uwagi na dużą dywersyfikację branż, na których opiera się gospodarka Poznania oraz ogólny dobry jej stan, mierzony w szczególności niskim poziomem bezrobocia, trudno jest jednoznacznie wytypować branże priorytetowe, które znajdują potencjał i sprzyjające warunki do rozwoju na terenie Miasta.

POZnań*

Więcej informacji

Miasto Poznań, Biuro
Obsługi Inwestorów

Plac Kolegiacki 17
61-841 Poznań

fax: +48 61 878 55 00,
tel: +48 61 878 54 28

inwestor@um.poznan.pl

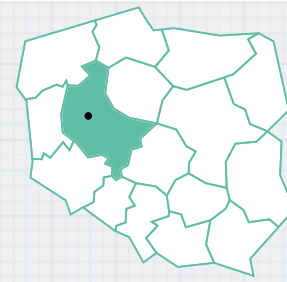
STOPA BEZROBOCIA: 2,9% (czerwiec 2015)

POWIERZCHNIA: 261,8 km²

LUDNOŚĆ: 552 393

KLUCZOWE BRANŻE: sektor nowoczesnych usług, badania i rozwój oraz produkcja zaawansowana technologicznie

GŁÓWNY KAPITAŁ ZAGRANICZNY: Niemcy, Wielka Brytania, Francja i USA

Tym niemniej, na podstawie analizy SWOT, a w szczególności diagnozy istotnych czynników kształtujących decyzje potencjalnych inwestorów, wyznaczono główne kierunki dla zdefiniowania branż priorytetowych dla Miasta.

Zgodnie z założeniami i celami Strategii Pozykiwania Inwestorów dla Miasta Poznania priorytetowym kryterium w rozwoju gospodarczym Miasta oraz pozyskiwaniu i wspieraniu działań inwestycyjnych powinno być wykorzystanie i promowanie zaawansowanych technologii.

Przemysł zaawansowany technologicznie

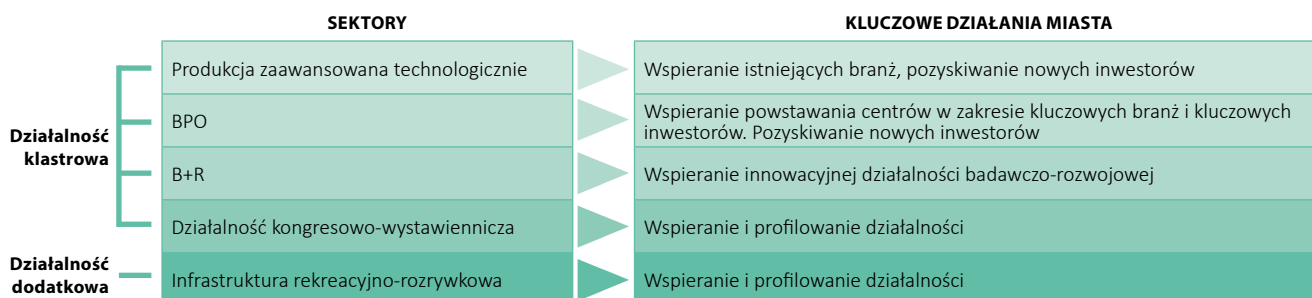
to w szczególności farmaceutyka, kosmetyka, przemysł chemiczny, medyczny, technologie informacyjne i komunikacyjne (ICT), ale także nowoczesny przemysł motoryzacyjny, elektroniczny, elektromaszynowy i maszynowy. Zadaniem Miasta jest wspieranie istniejących przedsiębiorców strategicznych branż i pozyskiwanie nowych inwestorów w tych branżach w zgodzie z celami strategii.

Prężnie rozwijającym się sektorem gospodarki europejskiej jest działalność z zakresu obsługi zaplecza biznesowego (BPO). Wykorzystanie usług BPO jest jednym z istotnych elementów zwiększania efektywności i zyskowności firm poprzez m.in. ograniczenie kosztów, zmniejszenie ryzyka prowadzenia działalności, podwyższenie jakości. Rozwój sektora BPO jest zarówno uwarunkowany wzrostem jak i przyczynia się do dalszego wzrostu innowacyjności oraz wykorzystania nowych technologii w biznesie. Rolą Miasta jest wspierać powstawanie centrów w zakresie kluczowych branż i kluczowych inwestorów, ale również zabiegać o pozyskanie nowych inwestorów w tej branży.

Nieodłącznym elementem wspierającym rozwój innowacji i zaawansowanych technologii jest **działalność badawczo-rozwojowa**. Sfera „B+R” obejmuje instytucje i organizacje zajmujące działalnością naukowo-badawczą oraz przedsiębiorstwa prowadzące badania i prace rozwojowe (niezależnie od tego czy na użytek wewnętrzny czy też na zewnętrzny). Jednostki zaliczane do sfery B+R osiągają wymierne efekty takie jak: innowacje w sferze produktów, zastosowanie w sferze praktycznej nowych technologii, usług i rozwiązań. Rolą Miasta jest więc udzielenie wsparcia dla prowadzenia i podejmowania działalności innowacyjnej, badawczej i rozwojowej na wszystkich płaszczyznach, w szczególności w zakresie edukacji.

Działalność kongresowo-wystawiennicza jest niewątpliwym atutem Poznania i stanowi ważny element jego atrakcyjności inwestycyjnej. Koncentruje się na renomie, organizacji i infrastrukturze Międzynarodowych Targów Poznańskich. Wokół pewnego rodzaju wizytówki, jaką jest MTP, organizacja i obsługa targów, kongresów i wystaw jest przedmiotem działalności wielu innych instytucji i przedsiębiorstw branży. Zadaniem Miasta jest głównie profilowanie działalności targowo-wystawienniczej w kierunku wspierania branż priorytetowych i aktywne wykorzystanie przedsięwzięć dla celów promocji, w tym promocji inwestycyjnej Miasta.

Działalność w sferze infrastruktury **rekreacyjno-rozrywkowej** (usługi hotelowe, restauracyjne, obiekty sportowo-rozrywkowe) jest branżą dodatkową, towarzyszącą względem pozostałych sektorów, tworzącą zaplecze dla biznesu. ■

THE PRIORITY SECTORS FOR THE CITY OF POZNAŃ

Poznań belongs to the strongest cities in Poland in terms of economy. Poznań economy is structurally diverse and has well-developed branches. It is dominated by the sector of services creating 71% of gross value added (GVA), and it is a workplace for more than 75% of all employees in Poznań.

The dominating areas of economy are: trade, financial services, education and real estate market. Good economic development in Poznań is confirmed by one of the highest gross domestic product (GDP) values in Poland (after Warsaw and Krakow) amounting to 82.3 thousand PLN per capita in 2012 (second after Warsaw). The share of GVA generated in Poznań per employee is 120.8% of GVA of Poland and 126.7% of GVA of the Wielkopolskie Province.

Poznań is characterised by very high level of entrepreneurship and diverse structure related to trade, ownership and enterprise size. Number of registered national business entities is constantly growing, and in 2013 it reached more than 105 thousand. The highest number of registered entities was present in the sections of trade, repair of automotive vehicles and professional, scientific and technical activities. Increase in the number of entities occurred in the sections of administration and supporting activities, as well as financial and insurance activities, while a reduction was observed in sections of manufacturing and construction.

Also, the number of entities from the scientific research and development works division is constantly growing in Poznań. The share of this division in the overall number of entities of the city is, however, low – in 2012 they constituted

0.19% of the number of these entities. In this respect, Poznań comes third behind Krakow and Warsaw, but higher than Wrocław, Gdansk and Lodz. The highest dynamics of growth in the number of entities from the scientific research and development works division in the years 2009-2012 occurred in Wrocław where, within four years, their number increased by as much as 65%, whereas in Poznań it increased by 43%. Weaker dynamics of growth of entities of this division than in Poznań occurred in Gdańsk, Krakow and Warsaw.

For the development of Poznań, the crucial importance is attributed to native companies, which constitute the most important endogenous capital for economic growth. Use of this capital requires, however, networking of the economy, facilitation of establishing contacts between enterprises of different sizes as well as creating conditions for the enterprises to establish contacts with the external environment, including international environment as well as enterprises with foreign capital, operating in the city space.

The current condition of Poznań economy reflects, to a large extent, its attractiveness for investors. Due to high diversification of trades on which the Poznań economy is based, as well as the general good condition of this economy, measured in particular by a low level of unemployment, it is difficult to clearly select priority trades that will

POZnań*

More information

City of Poznań, Investor Relations Department

Plac Kolegiacki 17
61-841 Poznań

fax: +48 61 878 55 00,
tel: +48 61 878 54 28

inwestor@um.poznan.pl

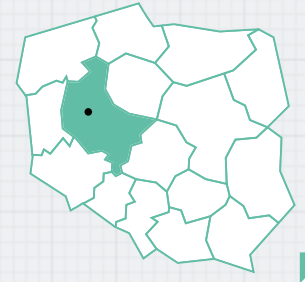
UNEMPLOYMENT RATE: 2.9% (June 2015)

AREA: 261.8 km²

POPULATION: 552,393

LEADING INDUSTRIES: modern business service sector, R&D, technologically advanced production

MAIN FOREIGN CAPITAL: Germany, Great Britain, France and US

find potential and favourable conditions for the development within the City. Nevertheless, on the basis of the SWOT analysis, in particular diagnosis of important factors determining decisions of potential investors, main directions were determined to define priority trades for the City.

According to the assumptions and goals of the Strategy of Investors Acquisition for the City of Poznan, a priority criterion in economic development of the City, as well as acquiring and support for investment activities should be use and promotion of advanced technologies.

Technologically advanced industry includes, in particular, pharmaceuticals, cosmetics, chemical industry, medical industry, information and communication technologies (ICT), but also the modern automotive, electronic, electromechanical and machine industry. The task of the city is to support the existing entrepreneurs of strategic trades and acquire new investors in these trades in accordance with goals of the strategy.

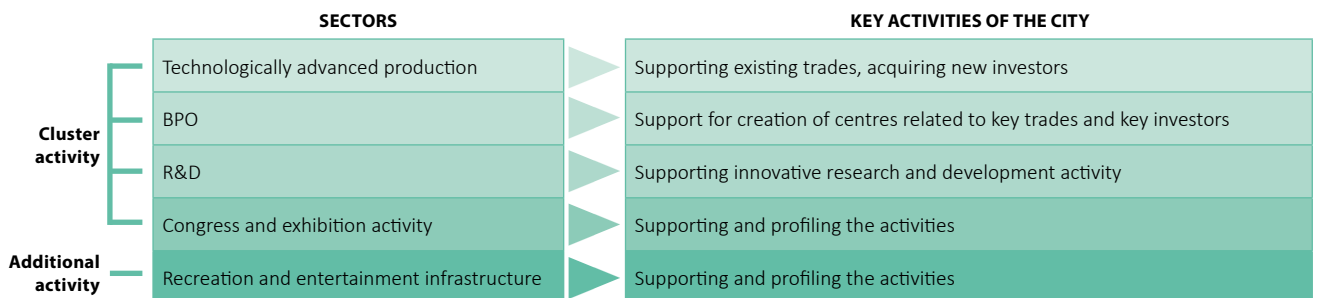
A dynamically developing sector of the European economy is the activity related to back office services (**BPO**). Use of BPO services is one of significant elements for increasing effectiveness and profitability of companies, among others, reduction in costs, decreasing risk of running business, increasing quality. The development of the BPO sector is both determined by the increase and contributes to further increase in innovation as well as use of new technologies in business. The role of the City is to support formation of centres in the scope of key trades and key investors, but

also to cater to acquisition of new investors in this industry.

An inseparable element supporting development of innovation and advanced technologies is **research and development activity**. The “R&D” sphere includes institutions and organizations dealing with scientific and research activities, as well as enterprises conducting research and development works (for internal or external use). Units included in the R&D sphere achieve measurable effects, such as: innovations in the sphere of products, practical application of new technologies, services and solutions. The role of the City is thus to support conducting and undertaking innovative research and development activities on all planes, in particular in the scope of education.

Congress and exhibition activity is an undoubted asset of Poznan and an important element of its investment attractiveness. It focuses on reputation, organization and infrastructure of International Fairs in Poznan. Around a particular showcase, being MTP, organization and service of fairs, congresses and exhibitions is the subject of activities of many other institutions and companies. The task of the city is mainly profiling fair and exhibition activities towards the support for priority trades and active use of projects for the purposes of promotion, including investment promotion of the City.

Activity in the sphere of **recreational and entertainment infrastructure** (hotel services, restaurant, sports and entertainment facilities) is an additional trade, accompanying in respect of other sectors, creating a back-up for business. ■

Strategia dla Łodzi

Łódź - dynamiczne i nowoczesne, a także otwarte na zmiany i ulegające przeobrażeniom miasto - niegdyś centrum produkcji przemysłowej, a obecnie znajdujący się w pierwszej piątce ośrodek outsourcingu w Polsce. Jednym z czynników, które wpływają na ukierunkowanie rozwoju miasta i jego przemian, które można zaobserwować na przestrzeni ostatnich lat, jest wyznaczenie w Strategii Zintegrowanego Rozwoju Łodzi 2020+ priorytetowych branż, przyciągających do Łodzi inwestorów.

Oprócz **logistyki i transportu**, które są naturalnym kierunkiem rozwoju dla Łodzi ze względu na centralne położenie w kraju, należą do nich także sektory **BPO, AGD, IT**, a także działalność **targowo-wystawiennicza i turystyka**. Miasto dostrzega również perspektywy rynkowe w tradycyjnych gałęziach przemysłu, w szczególności uwzględniając nowoczesne **włókiennictwo**.

Dokładne określenie priorytetowych dla miasta branż skutkuje rozwojem firm prowadzących działalność właśnie w tych sektorach. Łódź to jedno z największych centrów outsourcingu w Polsce, o czym świadczy fakt wyboru lokalizacji przez firmy, takie jak m.in. Infosys BPO Poland, Philips, Fujitsu Technology Solutions - który niedawno ogłosił zwiększenie zatrudnienia o kolejne 500 osób, Sii,

Hewlett-Packard, czy Nordea Operations Centre - który również planuje powiększenie swojego zespołu o 200 pracowników.

Atuty Łodzi sprawiły, że na prowadzenie produkcji zdecydowały się tutaj również wiodące firmy z sektora AGD: Indesit oraz B/S/H, a także Gillette - potentat na rynku akcesoriów do golenia.

Potencjał akademicki Łodzi oraz jej centralne położenie w Polsce, na skrzyżowaniu autostrad i dróg ekspresowych, zdecydowały o rozwoju sektora logistyki, który jest m.in. jedną z form działalności firmy Rossmann w regionie, a także przyciągnęły do miasta inwestycje firm, takich jak np. DB Schenker, Dachser, czy firm kurierskich - TNT Express Worldwide oraz DHL Express Poland.

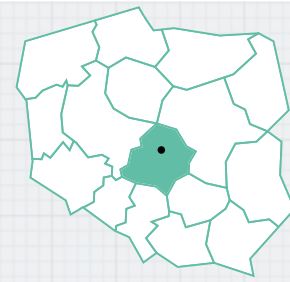
STOPA BEZROBOCIA: 10,2% (GUS-10.2015)

POWIERZCHNIA: 293,2 km²

LUDNOŚĆ: 706 004 (GUS-12.2014)

KLUCZOWE BRANŻE: BPO/SSC i IT, Logistyka/transport, prod. AGD

GŁÓWNY KAPITAŁ ZAGRANICZNY: USA, Niemcy, Francja

Łódź akademicka należy do najprężniej rozwijających się ośrodków naukowych w kraju, w którym ulokowane są 23 uczelnie – 6 państwowych i kilkanaście prywatnych. Trzy największe uczelnie państwowe w Łodzi to Uniwersytet Łódzki, Politechnika Łódzka i Uniwersytet Medyczny, na których łącznie kształcą się ok. 68 tys. studentów.

Uniwersytet Łódzki oferuje ponad 70 kierunków kształcenia na 12 wydziałach, a także posiada rozbudowaną sieć kontaktów z instytucjami partnerskimi na całym świecie, m.in. w ramach programu Erasmus, który umożliwia wymianę studentów.

Politechnika Łódzka to jedyna uczelnia techniczna w regionie i jedna z największych w kraju, kształcąca obecnie ok. 20 tys. studentów na 9 wydziałach. Warto wspomnieć, że PŁ należy do wiodących uczelni technicznych w kraju, a jej renomę potwierdza czwarte miejsce w rankingu miesięcznika „Perspektywy”. Godna odnotowania jest doskonała współpraca środowiska akademickiego z biznesem, która przejawia się w rozszerzaniu oferty studiów o kierunki odpowiadające na potrzeby pracodawców. Wśród nich jest np. oferowana przez Wydział Filologiczny Uniwersytetu Łódzkiego – *lingwistyka dla biznesu*, która w momencie powstania wspierana była przez firmy działające w sektorze BPO – Globalne Centrum Biznesowe Hewlett-Packard (HP GBC) oraz Infosys BPO Poland. W ramach tego kierunku studenci kształcą się w zakresie znajomości dwóch języków obcych (angielskiego i innego, do wyboru: niemieckiego, francuskiego lub włoskiego) ze szczególnym naciskiem na znajomość języka odpowiadającego na potrzeby firm BPO oraz IT.

Innym przykładem elastycznego i praktycznego działania jest utworzenie przez Uniwersytet Łódzki – we współpracy z firmami partnerskimi Accenture i mBank – nowego kierunku studiów: *bankowość i finanse cyfrowe*, na którym już od października studenci mogą zdobywać kompetencje informatyczne w powiązaniu ze znajomością systemu finansowego.

Politechnika Łódzka od października 2015 r. oferuje dwuletnie studia drugiego stopnia, prowadzone w języku angielskim, które są przygotowane z myślą o osobach wiążących swoją przyszłość z mechaniką i pragnących rozwijać karierę w firmach działających w przemyśle maszynowym, lotniczym, transporcie, takich jak Bosch, Airbus, GE, PSA Peugeot Citroën, czy PESA – *Advanced Mechanical Engineering*.

Wyznaczenie konkretnych branż, na których opierać mają się działania zmierzające do rozwoju Łodzi, determinuje kierunki działań podejmowanych przez miasto, a zaufanie światowych potentatów ze strategicznych branż owocuje uznaniem wyrażającym się w nagrodach, które Łódź otrzymuje, oraz wysokimi miejscami w rankingach, m.in. w rankingu European Cities and Regions of the Future 2014/2015, przygotowywanym przez fDi Intelligence (Financial Times).

W 2014 roku miasto zostało docenione statuetką Prime Property Prize 2014 jako Miasto Przyjazne Inwestorom, a także otrzymało nagrodę Eurobuild Awards 2014 również w kategorii miasta najbardziej przyjaznego inwestorom.

Łódź została także dostrzeżona przez fDi Intelligence (Financial Times) w rankingu Polish Cities and Regions of the Future 2015/2016, otrzymując wyróżnienie w kategorii FDI Strategy. ■

Więcej informacji

Biuro Obsługi
Inwestora
i Współpracy
z Zagranicą

ul. Piotrkowska 104a
90-926 Łódź

tel.: +48 42 638 59 39
fax: +48 42 638 59 40

e-mail:
boi@uml.lodz.pl

Foto: Sebastian Glapiński,
Arch. UML

Strategy for Łódź

Łódź – dynamic and modern as well as open to changes and alternating city – formerly a centre of industrial manufacture and currently it is one of the first five outsourcing centres in Poland. Determination of priority sectors, attracting investors to Łódź, in the Łódź 2020+ Integrated Development Strategy is one of the factors which influence the direction of the city development and its transformations which can be observed within recent years.

Apart from **logistics and transport** which are the natural direction of development for Łódź in view of central location in the country they also include **BPO, Household Appliances, IT sectors** as well as fair and **exhibition activities and tourism**. The city also perceives market perspectives in traditional branches of industry in particular taking account of modern **textile industry**.

Precise determination of sectors priority to the city results in development of companies carrying out activities just in these sectors. Łódź is one of the largest outsourcing centres in Poland, which is reflected by selection of the location by such companies as e.g.: Infosys BPO Poland, Philips, Fujitsu Technology Solutions – which recently has announced increase in employment by further 500 people, Sii, Hewlett-Packard or Nordea

Operations Centre – which also plans to enlarge its team by 200 staff members.

Thanks to assets of Łódź also leading companies from the sector of household appliances have decided to carry out production here: Indesit and B/S/H as well as Gillette – a potentate on the market of accessories for shaving.

Academic potential of Łódź and its central location in Poland on the crossroads of motorways and expressways have decided about development of the logistics sector which is for example one of the forms of activity of Rossmann company in the region and have attracted, to the city, investments of companies such as e.g. DB Schenker, Dachser or courier companies – TNT Express Worldwide and DHL Express Poland.

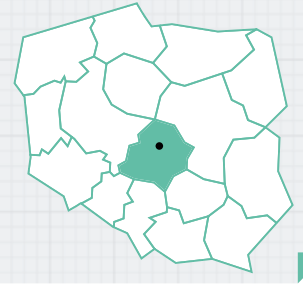
UNEMPLOYMENT RATE: 10.2% (GUS-10.2015)

AREA: 293.2 km²

POPULATION: 706,004 (GUS-12.2014)

LEADING INDUSTRIES: BPO/SSC and IT, logistic/transport, production of household appliances

MAIN FOREIGN CAPITAL: US, Germany, France

With regard to academic Łódź again it is necessary to remember that this is one of the most energetically developing scientific centres in the country including 23 higher education schools – 6 state-owned and a dozen or so private. The University of Łódź, Łódź University of Technology and Medical University of Łódź are three largest state-owned higher education schools in Łódź which educate in total approx. 68 thousand students.

The University of Łódź offers more than 70 majors at 12 faculties and has a developed network of contacts with partner institutions all over the world also within the Erasmus programme which enables students to exchange.

The Łódź University of Technology is the sole technical higher education school in the region and one of the largest in Poland currently educating approx. 20 thousand students at 9 faculties. It is worth noting that the Łódź University of Technology belongs to leading technical higher education institutions in the country and its reputation is confirmed by the fourth place in a ranking of the "Perspektywy" monthly. Perfect cooperation of the academic environment with business which is reflected in extension of the offer of studies by majors responding to needs of employers is worth mentioning. Amongst them there is e.g. *Linguistics for Business* offered by the Philology Faculty of the University of Łódź which at the moment of creation was supported by companies operating in the BPO sector – Global Business Centre of Hewlett-Packard (HP GBC) and Infosys BPO Poland. Within this major students are educated in two foreign languages (English and another language, to choose from: German, French or Italian) with special emphasis on a language required by BPO and IT companies.

Another example of the flexible and practical activity is creation, by the University of Łódź, in cooperation with partner companies Accenture and mBank, of a new major of studies – *digital banking and finance* at which already in October students will be able to gain IT competences in relation to knowledge of the finance system.

From October 2015 the Łódź University of Technology will offer two-year studies of the second degree, carried out in English, which are prepared for persons who want to invest in Mechanics and to develop their careers in companies operating in the machinery, aviation, transport industries such as Bosch, Airbus, GE, PSA Peugeot Citroën, or PESA – *Advanced Mechanical Engineering*.

Specification of concrete sectors on which activities aimed at developing Łódź are to be based determines directions of actions taken by the city, and confidence of global potentates from strategic sectors results in recognition reflected in prizes obtained by Łódź and high locations in rankings e.g. in the ranking of the European Cities and Regions of the Future 2014/2015, prepared by fDi Intelligence (Financial Times).

In 2014 the city received the Prime Property Prize 2014 as a City Friendly to Investors as well as obtained the prize within the Eurobuild Awards 2014 also in the category of a city most friendly to investors.

Łódź has also been recognised by fDi Intelligence (Financial Times) in the ranking of Polish Cities and Regions of the Future 2015/2016 receiving an award in the category of FDI Strategy. ■

More information

Investor Service
and International
Cooperation Bureau

Piotrkowska 104a Str
90-926 Łódź

tel.: +48 42 638 59 39
fax: +48 42 638 59 40

e-mail:
boi@uml.lodz.pl

Photo: Sebastian Glapiński,
Arch. UML

RZUĆMY ŚWIATŁO NA PIŁĘ!

Koniec staroego a początek nowego roku jest czasem podsumowań i refleksji, ale także czasem mobilizacji i przystąpienia do realizacji nowych planów. Panująca wówczas w miastach świąteczno-noworoczna aura nastawia nas bardzo pozytywnie. Miasto Piła nie zapomina o tym ważnym dla nas wszystkich okresie i stara się przyczynić do zbudowania i podtrzymania tej wyjątkowej atmosfery.

Władze miasta pamiętają, że specjalny wystrój przestrzeni miejskiej nie tylko wprowadza w świąteczny nastrój, ale także umila wieczorne spacery po mieście. Koncepcja miasta w okresie świątecznym musi być zawsze przemyślana i staranna.

Wśród kilku tysięcy firm działających na terenie miasta Piły jest kilka, które, z uwagi na specyfikę swojej działalności, pomagają w budowaniu świątecznego wizerunku miasta.

Firma **Philips Lighting Poland**, największa firma w regionie to globalny lider na rynku producentów oświetlenia. Ma niekwestionowane doświadczenie i wiedzę w zakresie opracowywania i wytwarzania energooszczędnych i nowoczesnych rozwiązań oświetleniowych.

Światło jest integralną częścią każdego miasta. Może je upiększyć, wpłynąć na poprawę bezpieczeństwa, przyciągnąć turystów. Jego znaczenie rośnie zwłaszcza w okresie świątecznym. Ciekawie

zaprojektowana iluminacja, gra kolorów, świateł i cieni przyczyniają się do budowy specyficznej atmosfery w przestrzeni miejskiej.

Święta na całym świecie nie byłyby takie same, gdyby nie firma **MAG Gorzelak i Jasiński Sp. j.** Firma działająca i produkująca od 1994 r. w Pile jest europejskim liderem w produkcji dekoracji bożonarodzeniowych. W ofercie firmy znaleźć można szeroką gamę produktów – od klasycznych, tradycyjnych dekoracji, po nowoczesne i oryginalne konstrukcje, przygotowywane specjalnie pod zamówienie klientów – głównie dekoratorów ulic miast, hoteli czy centrów handlowych. Firma MAG jest kreatorem mody i trendów związanych ze świątecznymi dekoracjami. W 2010 r. firma znalazła się w prestiżowym rankingu *Diamenty Forbesa 2010*.

Produkty firmy MAG zdobią centra handlowe m.in. w Wielkiej Brytanii, Austrii, Szwajcarii, Francji, ale również w dalekim Szanghaju. Dekoratorzy Domu Mody Valentino czy Fendi także przekonali się

Więcej informacji

Urząd Miasta Piły
Plac Staszica 10
64-920 Piła

INWEST-PARK Sp. z o.o.
ul. Dąbrowskiego 8
64-920 Piła

Tel: +48 67 345 11 12
Fax: +48 67 212 35 66

um@um.pila.pl

biuro@
inwestpark.pila.pl

www.pila.pl

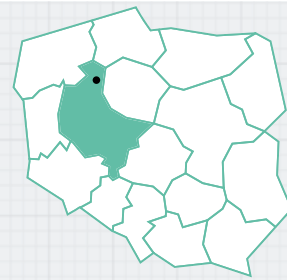
STOPA BEZROBOCIA: 11-12% w regionie

POWIERZCHNIA: 102,720 km²

LUDNOŚĆ: 74 333 (dane za rok 2014)

KLUCZOWE BRANŻE: elektroniczna, elektryczna, poligraficzna, usługi kadrowo-finansowo-księgowe

GLÓWNY KAPITAŁ ZAGRANICZNY: Holandia, USA, Niemcy

o wyjątkowości i wysokiej jakości produktów firmy MAG, i w tym sezonie świątecznym dekoracje z Piły zdobyły właśnie te włoskie domy mody. Produkty tej firmy można spotkać także na planach serialowych i filmowych, m.in. kasowej polskiej komedii romantycznej pt. „Listy do M.”.

SIŁA BIZNESU W PIŁE

Poza wyżej wymienionymi firmami, których działalność widoczna jest bardziej o tej porze roku, w Piłce funkcjonuje ponad 8 tysięcy firm, które na co dzień budują siłę miasta.

Do wiodących działów piłskiej gospodarki należą branże: elektroniczna, elektryczna, logistyczna, poligraficzna oraz firmy z sektora BPO oraz IT. Zaufały nam firmy z kapitałem polskim i zagranicznym. Wśród tych największych znajdują się:

Pil-Building Sp. z o.o. jest jedną z większych i prężniej rozwijających się firm budowlanych w Wielkopolsce; lider branży w regionie Północnej Wielkopolski, obecny na rynku od 2003 r.

PROFIL Wytwórnia Profili Budowlanych z PVC Sp. z o.o., sprzedaje swoje produkty w całej Polsce i poza jej granicami. Fabryka produkuje kompletne systemy wodociągowe i kanalizacyjne oraz systemy rynnowe.

Colours Factory Sp. z o.o. to nowoczesna drukarnia o zasięgu globalnym i krajowym, która należy do czołówki polskich firm sektora poligraficznego. Firma dostarcza efektywne oraz kompletne rozwiązania poligraficzne w oparciu o własne innowacyjne narzędzia IT oraz nowoczesne maszyny poligraficzne o wysokim potencjale produkcyjnym.

STX Next Sp. z o.o. to jedna z największych firm typu Software House w Europie. Zatrudnia ponad 100 programistów języka Python, co stawia firmę w absolutnej czołówce na świecie. STX Next posiada także bogate doświadczenie w tworzeniu aplikacji mobilnych oraz projektów w zakresie JS. Firma zlokalizowała jeden ze swoich dwóch oddziałów właśnie w Piłce.

Quad/Graphics Europe to jedna z największych i najnowocześniejszych firm sektora poligraficznego w Europie Środkowo-Wschodniej. W Piłce znajduje się Centrum Technologii Informatycznych, stanowiące część globalnego centrum informatycznego, które ściśle współpracuje z zagranicznymi lokalizacjami firmy.

Z BRANŻY BPO DZIAŁAJĄ NA TERENIE MIASTA PIŁY M.IN.:

Centrum Operacji Pracowniczych Grupy PZU w Piłce, które odpowiedzialne jest m.in. za obsługę procesów kadrowych oraz płacowych, obsługę programów emerytalnych, sprawozdawczość kadrowo-płacową oraz prowadzenie spraw z zakresu opieki medycznej i innych świadczeń socjalnych.

Call Center dla Polkomtela Sp. z o.o. prowadzone w Piłce przez spółkę Inter Consult S.A. Jego pracownicy zajmują się sprzedażą oferowanych przez Polkomtel Sp. z o.o. usług, m.in. telefonii komórkowej sieci Plus, a także sprzedażą ofert grupy kapitałowej Cyfrowy Polsat – telewizji cyfrowej, energii elektrycznej, dostępu do internetu.

Już wkrótce w Piłce powstanie **Centrum Zarządzania Należnościami ENERIS Surowce S.A.**, które będzie zarządzało strumieniem należności ogólnopolskiej struktury ENERIS od instytucji, przedsiębiorstw i osób fizycznych.

INWESTYCJE W PIŁE NIE ZWALNIAJĄ TEMPA

Kolejne lata to dla miasta Piły dalsze wyzwania i nowe inwestycje. W planach jest m.in. dostosowanie terenów przemysłowych do potrzeb już funkcjonujących i rozpoczynających inwestycje inwestorów w strefach przemysłowych: „Piła południowo-wschodnia” oraz „Piła zachodnia”. To największa inwestycja spośród planowanych (ponad 60 milionów złotych) obejmująca pełną infrastrukturę: drogi, chodniki, ścieżki rowerowe, oświetlenie, a także zieleń. ■

LET'S HIGHLIGHT PIŁA!

The end of the old and the beginning of the new year is a time to sum up and reflect, but also a time of mobilisation as well as a time to begin the implementation of new plans. The overwhelming holiday atmosphere in the cities influences the moods in a very positive way. The city of Piła has not forgotten this time of utmost importance for the inhabitants and is trying to contribute to building this special atmosphere.

More information

Piła City Hall
Plac Staszica 10
64-920 Piła

INWEST-PARK Sp. z o.o.
Dąbrowskiego 8 street
64-920 Piła

Tel: +48 67 345 11 12
Fax: +48 67 212 35 66

um@um.pila.pl

biuro@
inwestpark.pila.pl

www.pila.pl

The local government remember that the special decoration of the city space does not only implement the Christmas spirit but also makes the evening walks around the city more pleasurable. The concept of the city space must be both thoughtful and careful.

Among a few thousand of companies that are housed in Piła there are several, which due to their specifics of the business help creating the Holiday image of the city.

Philips Lighting Poland – the largest company in the region is a global leader in the market of lighting manufacturers. It possesses unquestionable experience and knowledge in the area of designing and producing energy-efficient and modern lighting solutions.

Light is an integral part of each and every city. It can make it more beautiful, influence the safety, attract tourists. The importance of light becomes even greater during the holiday period. A well-designed illumination, the play of colours, of lights and shadows, create the specific atmosphere in the city space.

Christmas around the world would not be the same if it wasn't for **MAG Grzelak and Jasiński Partnership**. A company that has been around since 1994 is a European leader in the production of Christmas ornaments. In their offer one can find a wide range of products, from classical decorations to modern and original constructs, made specially for the customers order – mainly city decorators who embellish the streets, the hotels and shopping centres. MAG is a fashion and trend designer for all Christmas ornaments. In 2010 the company found its

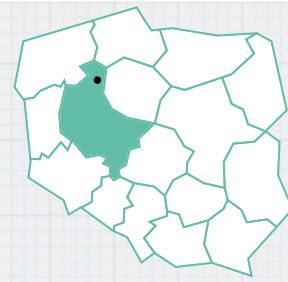
UNEMPLOYMENT RATE: 11-12% in region

AREA: 102.720 km²

POPULATION: 74,333 (data for 2014)

LEADING INDUSTRIES: Electronic, Electrical, printing, services, human resources and finance and accounting

MAIN FOREIGN CAPITAL: Netherlands, US, Germany

way into the prestigious rankings of Forbes – *Forbes Diamonds 2010*.

The products of MAG adorn the shopping centres in Great Britain, Austria, Switzerland, France as well as in Shanghai. The decorators of the Fashion houses such as Valentino or Fendi are also well aware of the high quality of the products of MAG. Also in this holiday season the ornaments from Piła has embellished these Italian fashion houses. The products of the MAG company can also be found on the sets of TV and cinematic productions, amongst others in a high end Polish production “Listy do M”.

THE STRENGTH OF BUSINESS IN PIŁA

Apart from the companies mentioned, whose activity is most visible at this time of year there are over 8 thousand companies which build the strength of the city every day.

The main branches of Piła’s economy include: electronic, electric, logistic, printing and the companies from the BPO and IT areas. Companies with both Polish and foreign capital have confided in us, these include:

Pil-Building LTD., is one of the largest and constantly developing construction companies in the Greater Poland region, it is the leader in the northern part of the region, present on the market since 2003.

PROFIL LTD., sales it’s products throughout Poland and outside it’s borders. The factory produces complete water and plumbing systems as well as gutters.

Colours Factory LTD., it is a modern printing house with both a global and national range, which is ranked at the top of the polish printing houses. The company provides effective and complete printing solutions based on innovative IT tools as well as modern printing machines with a high production standard.

STX Next Sp. LTD., is one of the larges companies of the Software House type in Europe. It employs

over 100 programmers of Python, which makes it the absolute leader in the world. STX Next has a thorough experience in creating mobile applications and project in the area of JS. The company has placed on of their two branches in Piła.

Quad/Graphics Europe is one of the largest and most modern companies of the printing sector in Middle and Eastern Europe. The Information Technology Centre is situated in Piła, it is a part of a global information centre, which closely cooperates with its foreign outposts.

OTHER COMPANIES FROM THE BPO AREA INCLUDE:

The Centre for Legal Actions of the PZU Group in Piła which is responsible for the HR and payroll processes, the management of retirement plans, HR and payroll reporting and conducting cases in both health-care and welfare areas.

Call Center for Polkomtel LTD., run by a joint-stock company Inter Consult, whose employees deal with the sales of the services provided by Polkomtel which include mobile service from the Plus network as well as the salesmanship of the capital group of Cyfrowy Polsat, a provider of digital television, electricity and Internet service.

Soon the **Centre of Managing Receivables ENERIS Resources** a joint-stock company will be set up in Piła, it will manage the receivables stream from the national headquarters of ENERIS, it will deal in the debt recovery of institutions, companies and individuals.

THE INVESTMENTS ARE NOT SLOWING DOWN

The next few years will bring more challenges and new investments to the city of Piła. The adjustment of industrial areas to the needs of the now functioning and newly founded investments of the industrial area “South Eastern Piła” as well as in “Western Piła”. These are the largest of the planned investments (over 60 million PLN) which will cover the complete infrastructure, roads, sidewalks, bike routes, lighting and green areas. ■

INTELIGENTNA SPECJALIZACJA MIASTA LUBLIN

Współczesne założenia koncepcji inteligentnej specjalizacji opierają się głównie na dwóch spostrzeżeniach. Po pierwsze - miasta nie są w stanie same osiągnąć doskonałości w nauce, technologii i innowacjach, a po drugie - powinny one promować to, co uczyni wyjątkową ich wiedzę, zasoby i da im przewagę.

Skupienie się na określonych obszarach pozwoli uzyskać efekt skali, a także rozwijać wyróżniające się i oryginalne obszary specjalizacji. To filary, na których powinien być oparty rozwój gospodarczy miasta, a zarazem dziedzina, w której jest już spory potencjał. Dodatkowo odpowiednio wsparta, przede wszystkim przez instytucje naukowe i badawczo-wdrożeniowe, które mają szansę stać się lokomotywami rozwoju danego obszaru. Jednak, aby tak się stało, powinno nastąpić współdziałanie biznesu i nauki, a także systemu oświaty i administracji samorządowej. Dodatkowo inteligentne specjalizacje potrzebują przygotowanych kadr, dobrego klimatu, a na początku także inwestycji finansowych. Dlatego proces wyboru inteligentnych specjalizacji powinien być dokładnie przemyślany.

Województwo lubelskie postawiło przede wszystkim na biogospodarkę (specjalizacja kluczowa). Stoją za tym mocne przesłanki, wynikające z obecnych

wewnętrznych potencjałów rozwoju ekonomicznego Lubelszczyzny: duży udział sektorów biogospodarki w tworzeniu tzw. wartości dodanej brutto (wynosi ona ok. 28%) oraz w zatrudnieniu (ok. 45% ogółu pracujących w regionie). Ponadto następuje wyraźna specjalizacja naukowa regionalnego sektora B+R w zakresie nauk związanych z branżą. Jako specjalizacja uzupełniająca wskazane zostały usługi medyczne i prozdrowotne, a wspomagającą stanowi informatyka i automatyka. Miasto Lublin, jako stolica regionu, odgrywa kluczową rolę w tym procesie. Z opinii ekspertów wynika, że aby dodatkowo wzmocnić tę rolę potrzebna jest współpraca pomiędzy biznesem, nauką i władzami samorządowymi.

Receptą na sukces całego regionu Lubelszczyzny wspieranego silnie przez jego stolicę musi być większa innowacyjność, stymulowana na styku świata nauki i biznesu, a osadzona zarów-

Więcej informacji

Wydział Strategii
i Obsługi Inwestorów
Urzędu Miasta Lublin

Plac Litewski 1,
20-080 Lublin

telefon: +48 81 466 2500
fax: +48 81 466 2501

e-mail: inwestorzy@
lublin.eu

invest.lublin.eu

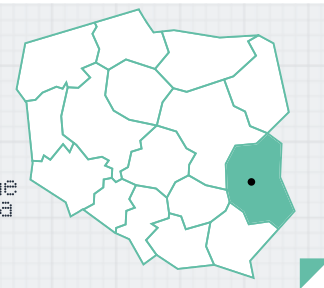
STOPA BEZROBOCIA: 7,8% (dane za październik 2015)

POWIERZCHNIA: 147,5 km² (14.747 ha)

LUDNOŚĆ: 341,7 tys. (na 31.12.2014)

KLUCZOWE BRANŻE: Przemysł motoryzacyjny i maszynowy, nowoczesne usługi dla biznesu, informatyka i telekomunikacja

GŁÓWNY KAPITAŁ ZAGRANICZNY: Niemcy, USA, Francja

no w strategii rozwoju regionu i jego stolicy – Lublina. W opracowanej przez pracowników Urzędu Miasta Lublin we współpracy z ekspertami i przedstawicielami wielu środowisk m.in. naukowców, przedsiębiorców, członków organizacji pozarządowych, *Strategii Rozwoju Lublina na lata 2013-2020*, zdefiniowane zostały kluczowe dla miasta specjalizacje. To przede wszystkim sektor BPO/SSC, przemysł spożywczy, informatyka i telekomunikacja. Uzupełnia je pięć tzw. specjalizacji pomocniczych – logistyka i transport, energia odnawialna, motoryzacja, ochrona zdrowia i farmacja oraz biotechnologia. Jak mówi Mariusz Sagan, Dyrektor Wydziału Strategii i Obsługi Inwestorów Urzędu Miasta Lublin, przyszłością Lublina są tzw. specjalizacje stykowe, łączące różne dziedziny życia i gospodarki.

W czerwcu 2015 r. został podpisany list intencyjny w sprawie utworzenia **klastra biotechnologicznego** przez Prezydenta Miasta Lublina, Dyrektora Instytutu Agrofizyki PAN oraz rektorów pięciu lubelskich uczelni. Klaster ma stymulować międzysektorową współpracę na rzecz rozwoju badań biotechnologicznych. Będzie to możliwe dzięki stworzeniu sieci współpracy, wymianie kontaktów, wiedzy i doświadczeń oraz realizacji regionalnych, krajowych lub międzynarodowych projektów służących zwiększaniu innowacyjności podmiotów działających w sektorach biotechnologii, biogospodarki, farmacji i ochrony środowiska.

Kolejnym projektem wspierającym inteligentne specjalizacje Lublina jest powołany przez Urząd Miasta i Uniwersytet Medyczny w Lublinie w styczniu 2014 roku **Klaster Usług Medycznych i Prozdrowotnych – Lubelska Medycyna**. Klaster ma być platformą współpracy w zakresie praktyki i nauk medycznych między uczelniami wyższymi, jednostkami naukowo-badawczymi, podmiotami leczniczymi, przedsiębiorcami, instytucjami otoczenia biznesu oraz jednostkami samorządu terytorialnego. Obecnie środowisko klastra stanowi ponad 50 podmiotów reprezentujących zarówno sektor publiczny, jak i prywatnych przedsiębiorców. Do klastra przystąpiły także uniwersytety i jednostki naukowo-badawcze, instytucje otocze-

nia biznesu, szpitale publiczne, prywatne podmioty lecznicze oraz firmy, których przedmiot działalności jest związany z produkcją lub usługami w branży medycznej lub na jej rzecz.

Lublin jest także jednym z większych ekosystemów informatycznych w Polsce, zajmując obecnie szóstą pozycję wśród największych ośrodków IT i ITO w Polsce. Ambicją władz miasta jest, aby do roku 2025 Lublin awansował do pierwszej trójki. Jednym w projektów, który już znacząco podniósł potencjał gospodarczy Lublina w branży kluczowej jaką jest informatyka, jest projekt **Lubelskiej Wyżyny IT**. LWIT jest inicjatywą Urzędu Miasta Lublin rozwijaną od 2011 r., której głównym celem jest wspieranie i rozwój lubelskiego ekosystemu informatycznego poprzez podnoszenie konkurencyjności branży informatycznej w Lublinie, jej sieciowanie i promocję. Obecnie w tej branży pracuje ponad pięć tysięcy osób, w takich firmach, jak Asseco Business Solutions, Compugroup Medical, czy eLeader. W latach 2009-2012 liczba firm IT zwiększyła się o 50%. Był to jeden z największych przyrostów w Polsce. Obecnie trwa druga fala. Władze miasta zakładają, że w ciągu 2-3 najbliższych lat uda się zapewnić w Lublinie kolejne kilka, jeśli nie kilkanaście tysięcy miejsc pracy w branży IT i ITO.

Zidentyfikowanie i wspieranie kluczowych specjalizacji przez władze Lublina, zwiększyło również atrakcyjność miasta dla inwestycji firm sektorów BPO/SSC, co zaowocowało pojawieniem się wielu firm, takich jak **Convergys Corporation**, **Proama** (Ogólnopolski Oddział Obsługi Klienta), **Orange** (Centrum Operacji Księgowych), **Genpact**, **Euronet** (RTV Euro AGD).

Rozrastający się, przyjazny dla firm ekosystem branż: biotechnologicznej, BPO/SSC i IT/ITO, w powiązaniu z akademickością miasta oraz przy istotnym wsparciu Urzędu Miasta staje się wizytówką Lublina, daje mu istotną przewagę konkurencyjną nie tylko na tle miast o podobnej wielkości, ale niejednokrotnie pozwala wygrywać walkę o inwestora z dużo większymi ośrodkami miejskimi w Polsce. ■

LUBLIN AND ITS INTELLIGENT SPECIALISATION

Contemporarily, intelligent specialisation is based on two aspects. First, it is not possible for regions to achieve excellence in science, technology, and innovations. Second, regions should promote factors and aspects which will make their resources and knowledge unrivalled and, therefore, make these areas competitive.

Due to focusing on specific areas, it will be possible to achieve returns to scale and develop outstanding and original fields of specialisation. Economic development of a specific region should be based on the field in which this region is already well-developed. Additionally, this sphere should be supported by scientific as well as research and implementation institutions which may propel development in the certain region. In order, however, to achieve this objective, business needs to cooperate with science and education – with local government bodies. Furthermore, what is needed to develop intelligent specialisations are thoroughly-selected staff, financial investment projects, and good vibes. Intelligent specialisations should be therefore selected carefully.

Lublin Region counts on bioeconomy (key specialisation) and there are sound reasons behind it. They result from the current internal development potential of Lublin Region, i.e. considerable share of bioeconomy sectors in creating 'gross

added value' (approximately 28%) as well as the number of individuals employed in this industry (45% of total population living in our region). Moreover, the regional B+R sector is becoming increasingly specialised in terms of bioeconomy-related sciences. Medical and wellness services are indicated as supplementary specialisation, whereas IT and automatics – the supporting ones. Besides, low-emission energetics has been named an 'emerging' specialisation. The City of Lublin, which is the capital of the region, plays a vital role in this process. According to experts, cooperation between business, science, and local authorities is required for strengthening this position.

Recipe for success for the entire Lublin Province, which is strongly supported by the City of Lublin, contains fostered innovation stimulated by science and business. It is also based on development strategy of Lublin Region and its capital city. Three key specialisations, i.e. BPO/SSC sector, food industry, IT and telecommunication, are described in *Lublin*

More Information

Wydział Strategii
i Obsługi Inwestorów
Urzędu Miasta Lublin

Plac Litewski 1,
20-080 Lublin

telefon: +48 81 466 2500
fax: +48 81 466 2501

e-mail: inwestorzy@
lublin.eu

invest.lublin.eu

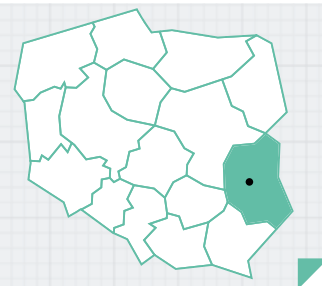
UNEMPLOYMENT RATE: 7.8% (Data for October 2015)

AREA: 147,5 km² (14,747 ha)

POPULATION: 341,700 (Data for 31 of December, 2014)

LEADING INDUSTRIES: automotive and machinery industry, BPO, ICT

MAIN FOREIGN CAPITAL: Germany, US, France

Development Strategy for the years 2013-2020, which was developed by members of staff of Municipal Administration of the City of Lublin in cooperation with experts and representatives of various milieus, e.g. scientists, entrepreneurs, members of NGOs, etc. The key specialisations are supported by three auxiliary ones, i.e. transport and logistics, renewable energies, automotive industry, healthcare and pharmacy, and biotechnology. According to Mariusz Sagan, Head of the Strategy and Investor Relations Department in Municipal Administration of the City of Lublin, 'contact specialisations' which connect various aspects of life with economy are the future of Lublin.

In June 2015, a letter of intent aimed at establishing a **Biotechnology Cluster** was signed by the Mayor of the City of Lublin, the Head of the Agricultural Physics Department in Polish Academy of Sciences, and five presidents of higher education institutions located in Lublin. This association's objective is to stimulate inter-sectorial cooperation in developing biotechnology research. This will be possible due to establishing a cooperation network, exchanging contact details, sharing best practices, as well as implementing regional, national, and international projects aimed at fostering innovation in biotechnology, bioeconomy, pharmacy, and environmental protection.

Another project which supports intelligent specialisations in Lublin is **Lublin Medicine – Medical and Wellness Cluster** established in January 2014 by representatives of the Municipal Administration of the City of Lublin and Medical University of Lublin. This association encourages cooperation in terms of medical sciences and practical experience among higher education institutions, scientific and research units, healthcare organisations, business environment institutions, and local authorities. At the moment, the Cluster associates 67 public and private entities in total, including universities and higher education institutions, science and reserach units, business environment institutions, public hospitals, private healthcare organisations, and companies whose scope of activities covers medical production or provision of medical services.

Lublin is also one of the major IT ecosystems in Poland and ranks sixth among the largest IT and ITO centres in our country. By 2025, representatives of the Municipal Government of the City of Lublin have ambition to make Lublin one of the first three cities in terms of IT development. **Lublin IT Upland** is one of the projects which resulted in increasing Lublin's economic potential

in the IT industry. LITU has been developed since 2011 upon the initiative of Municipal Administration of the City of Lublin. It aims at supporting and developing IT ecosystem in Lublin by making the IT industry in Lublin more competitive, promoting it, and encouraging cooperation among its representatives. Currently, there are over five thousand individuals employed in such companies as Asseco Business Solutions, Compugroup Medical, and eLeader. In the years 2009-2012, the number of IT companies increased by 50% and it was the most considerable growth in Poland. At the moment, we are experiencing the second wave. Representatives of the Municipal Administration of the City of Lublin assume that it will be possible to create a few thousand, or even a few dozen of thousand new jobs in IT and ITO industries in the next two or three years.

As representatives of the Municipal Administration of the City of Lublin have been supporting the key specialisations, Lublin has become more attractive for implementing investment projects in BPO/SSC industries. As a result, such companies as **Convergys Corporation, Proama, Orange, Genpact, and RTV Euro AGD** located their branches here.

The ecosystem in biotechnological, BPO/SSC, and IT/ ITO industries is business-friendly. Academic nature of the city and support provided by representatives of the Municipal Administration of the City of Lublin are the city's competitive advantages in Poland, not only in comparison to cities of similar size but also to more considerable urban metropolises. ■

BYDGOSZCZ NA TORACH ROZWOJU

Bogate tradycje przemysłowe idące w parze z innowacyjną myślą technologiczną, branża BPO/SSC na najwyższym poziomie oraz młoda kadra wykształcona na miarę potrzeb rynku - to wszystko wpływa na dynamiczny rozwój grodu nad Brdą.

Spośród wspomnianych kół zamachowych gospodarki Bydgoszczy, wciąż najsilniejszym jest przemysł. Królujący tu od blisko stu lat sektor ma kilku niekwestionowanych liderów.

I tak, wielu mówiąc Bydgoszcz, myśli PESA. Nie ma się co dziwić – w końcu chodzi o największego polskiego producenta prawie wszystkich rodzajów pojazdów szynowych. Tramwaje z logo PESA jeżdżą dziś w większości dużych miast Polski, a także w kilku europejskich stolicach. W zeszłym roku firma przekazała, m.in. lokomotywy spalinowe Gama dla PKP Intercity oraz tramwaj Krakowiak dla Krakowa.

Lukratywne kontrakty bydgoska firma zawdzięcza jakości oraz innowacyjności, a fakt, że „pesa” w suahili oznacza „pieniądze”, stanowi jedynie tego ciche potwierdzenie. Obecnie przedsiębiorstwo zatrudnia blisko 3,5 tys. osób.

ZAGŁĘBIE PRZEMYSŁU

Niebagatelne znaczenie dla rozwoju miasta od lat ma przemysł narzędziowy oraz tworzyw sztucznych. Pod tym względem Kujawy i Pomorze stanowią jedno z największych zagłębi w Europie Środkowej. W samej Bydgoszczy przetwórstwem tworzyw zajmuje się aż 180 podmiotów.

Biorąc pod uwagę kryterium produkcji sprzedanej przemysłu, przedmiotowa branża jest największą w mieście. Między innymi to spowodowało, że w roku 2006 zawiązał się **Bydgoski Klaster Przemysłowy** – dziś uznawany za jeden z najlepszych w kraju. Przedsiębiorstwa w nim zrzeszone oferują formy wtryskowe i inne narzędzia do przetwórstwa oraz zajmują się produkcją wyrobów z tworzyw sztucznych dla branż: AGD, spożywczej, medycznej, farmaceutycznej, samochodowej, kosmetycznej czy opakowaniowej. Jakość tych produktów doceniają firmy znane na całym świecie, w tym Audi, Daimler-Chrysler, BMW, Volkswagen, Magna, Bosch, Delphi, Whirlpool, Valeo, Ikea, Philips, Linde, Beiersdorf, Henkel, Reckitt Benckiser, Procter & Gamble, Algida, Unilever, Palmolive-Colgate, L’Oreal, Avon i wiele innych.

Na liczącej kilkadziesiąt pozycji liście członków Bydgoskiego Klastra Przemysłowego są takie przedsiębiorstwa jak Hanplast, Hasco Polska, GRAFORM, Holka, czy OKT Polska, będące jednym z czołowych europejskich dostawców artykułów z tworzyw sztucznych dla gospodarstwa domowego.

Mówiąc o przemyśle w Bydgoszczy nie można pominąć tego drzewnego. Żywą legendą jest Sklejka-MULTI SA. W zeszłym roku spółka świętowała sto lat istnienia i szczyt mianem najsolidniejszej firmy

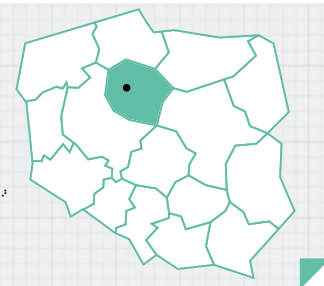
STOPA BEZROBOCIA: 5,5%

POWIERZCHNIA: 176 km²

LUDNOŚĆ: 359 428

KLUCZOWE BRANŻE: elektromaszynowa, elektroniczna z telekomunikacją, przetwórstwa tworzyw sztucznych i chemiczna

GŁÓWNY KAPITAŁ ZAGRANICZNY: Niemcy, USA, Francja

sklejkowej w kraju. Wytwarzaną w Bydgoszczy sklejkę można znaleźć w pojazdach PESY, ale w zdecydowanie odleglejszych częściach świata – to z niej, m.in., armia amerykańska stawiała bazy wojskowe w Iraku i Afganistanie.

GWIAZDA BPO/SSC

Rozwój współczesnych miast nie może opierać się na jednej gałęzi. Władze Bydgoszczy doskonale rozumieją te prawa i obok przemysłu, wspierają rozkwit sektora nowoczesnych usług – BPO/SSC. Gród nad Brdą zaczynał od bycia „Wschodzącą gwiazdą BPO”. Dziś jest już znaczącym graczem tej branży. Działają tu 43 centra sektora BSS – z kapitałem polskim, francuskim, brytyjskim i amerykańskim. Zatrudnienie w sektorze nowoczesnych usług znajduje w Bydgoszczy ponad 8 tys. osób. 7 tysięcy z nich to specjaliści zatrudnieni w centrach IT, co stanowi unikat w skali kraju.

Doskonałym przykładem na to, że przemysł telekomunikacyjny i branża IT od dawna stanowią ważny czynnik rozwoju miasta, jest lokalny oddział globalnej spółki **Alcatel-Lucent**. Jego początki to fabryka Lucent Technologies, która w Bydgoszczy działała od lat 90. i już wtedy była ważnym elementem francuskiej korporacji produkującej sprzęt i świadczącej zaawansowane usługi telekomunikacyjne. Gdy w roku 2006 doszło do fuzji Lucenta z amerykańskim Alcatel, bydgoski oddział był dynamicznie rozwijany, co trwa do dziś. To tu funkcjonuje, m.in. Globalne Centrum Zarządzania Sieciami, którego pracownicy czuwają nad prawidłowym działaniem operatorów telekomunikacyjnych w wielu częściach globu.

W mieście działa także jedno z czterech głównych centrów dostarczania usług dla korporacji na świecie. Mowa o zbierającej laury firmie **Atos IT Services**, która do końca tego roku chce zaokrąglić liczbę swojej załogi do 3 tys. osób.

Również w Bydgoszczy swój najbardziej znaczący oddział ma brytyjska korporacja **SDL**, która pracuje, m.in. dla firm Apple, Microsoft, Philips czy Samsung. W Bydgoszczy powstają więc lokalne wersje systemów operacyjnych, z których na co dzień korzystają miliony osób.

O milionach odbiorców, a konkretnie – kilkudziesięciu milionach pobrań, możemy mówić też w przypadku bydgoskiej **Vivid Games**. To największa w Polsce firma produkująca gry na urządzenia mobilne. Efektem pracy zatrudnionych tam specjalistów z branży IT są światowe hity – Real Boxing i Godfire: Rise of Prometheus. Dzięki, między innymi takim projektom potencjał miasta dostrzegają kolejni inwestorzy, chcący lokować tu swoje firmy.

MŁODZI, WYKSZTAŁCENI, AMBITNI

Rozwoju każdej z opisywanych branż, a – co za tym idzie – rozwoju samego miasta, nie byłoby, gdyby nie młoda, odpowiednio wykształcona i otwarta na nowe wyzwania kadra. To właśnie ona przyciąga do Bydgoszczy coraz większych i poważniejszych inwestorów. W mieście działają dwa prestiżowe uniwersytety – Uniwersytet Technologiczno-Przyrodniczy oraz Uniwersytet Kazimierza Wielkiego. Łącznie w mieście funkcjonuje 15 uczelni wyższych. Blisko 36 tys. studentów studiuje na bydgoskich uczelniach, z czego najwięcej, bo ponad 6,5 tys. na kierunkach ekonomicznych i pokrewnych – to magnes na inwestorów z sektora usług nowoczesnych.

Ważnym kierunkiem jest też informatyka i kierunki związane z IT. W Bydgoszczy na takich kierunkach kształconych jest ponad 1900 studentów. W mieście nie brakuje również absolwentów kierunków językowych, którzy są potrzebni w każdej branży działającej lub mającej w planach działania międzynarodowe.

Co ważne, miasto współpracuje z uczelniami wyższymi, aby tworzyć kierunki, na które zapotrzebowanie sygnalizują inwestorzy.

Bydgoszcz rośnie w siłę i staje się jeszcze bardziej atrakcyjna dla inwestorów, także dzięki przybywającym nowoczesnym powierzchniom biurowym w najwyższym standardzie oraz powierzchniom magazynowym (także typu BTS). Dodatkowy komfort prowadzenia biznesu zapewnia inwestorom powołana w 2013 roku Bydgoska Agencja Rozwoju Regionalnego, która wspiera inwestorów na każdym etapie inwestycji. Agencja jest również opiekunem Podstrefy Pomorskiej Specjalnej Strefy Ekonomicznej w Bydgoszczy. ■

Więcej informacji

Bydgoska Agencja
Rozwoju Regionalnego
Sp. z o.o.

ul. Mennica 6
85-112 Bydgoszcz

Tel. +48 52 585 88 23

barr@barr.pl
www.barr.pl

BYDGOSZCZ ON THE PATH OF DEVELOPMENT

Rich industrial traditions go hand in hand with an innovative technological thought, BPO/SSC sector at its highest level as well as young and educated staff which stands up to the needs of the market – all of this has a positive effect on the dynamic development of the City on the Brda River.

Among the mentioned flywheels of the Bydgoszcz economy, industry is constantly the strongest one with several unquestionable leaders. Therefore, Bydgoszcz is very often associated with PESA. No wonder – it is the largest Polish producer of almost all kinds of rail vehicles. The trams holding the PESA logo are present in most of the big cities of Poland, as well as in several European capitals. Among others, this year the company has transferred Gama diesel engines to PKP Intercity and a Krakowiak tram to the City of Cracow.

The company owns the lucrative contracts to the quality and innovation. Also, "pesa" in Swahili means "money" which is only a mere confirmation of the company's success. PESA currently employs nearly 3,5 thousand people.

INDUSTRIAL REGION

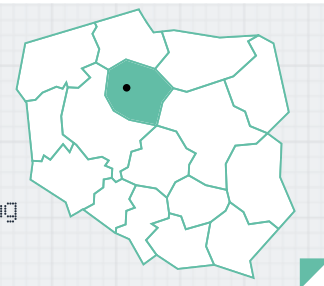
Plastics and tools industries are considered of no lower importance to the development of the City. In this respect, the region of Kuyawy and Pomerania constitute one of the major regions in Central Europe. Only in Bydgoszcz, plastics processing is a business run by as many as 180 entities. Regarding the criterion of sales, the sector is the largest in the City. This is one of the factors due to which the **Bydgoszcz Industrial Cluster** was

formed in 2006 – nowadays recognised to be the best in the country. The enterprises united within the cluster offer injection moulds and other tools, but also produce goods made of plastics for such sectors as household, grocery, medical, pharmaceutical, automotive, cosmetic or packaging. The quality of these commodities is appreciated by worldwide companies including Audi, Daimler-Chrysler, BMW, Volkswagen, Magna, Bosch, Delphi, Whirlpool, Valeo, Ikea, Philips, Linde, Beiersdorf, Henkel, Reckitt Benckiser, Procter & Gamble, Algida, Unilever, Palmolive - Colgate, L'Oreal, Avon and many more.

Among the members of the several dozen enterprises belonging to the Bydgoszcz Industrial Cluster there are such brand names as Hanplast, Hasco Polska, GRAFORM, Holkap or OKT Polska, which are one of the top European suppliers of household plastic commodities.

Bydgoszcz industry would not be fully described if the timber sector was omitted. The Sklejka-MULTI S.A. has a legendary reputation. Last year the company celebrated their hundredth year of existence and is proud to be called the most reliable plywood factory in the country. Plywood produced in Bydgoszcz can be found not only in PESA vehicles, but also in more

UNEMPLOYMENT RATE: 5.5%
 AREA: 176 km²
 POPULATION: 359,428
 LEADING INDUSTRIES: electrical machinery, electronics and telecommunications, plastic and chemical processing
 MAIN FOREIGN CAPITAL: Germany, US, France

distant parts of the world – it was nothing else but the Bydgoszcz plywood of which the American army raised military bases in Iraq and Afghanistan.

THE STAR OF BPO/SSC

The development of modern cities must not rely solely on one sector. The Bydgoszcz authorities understand this and support the development of the modern service sector – BPO/SSC just next to industry. The City on the Brda River originates from a “BPO Raising Star”. Nowadays it is a world-class player of the sector. There are 43 centres of the BSS sector with Polish, French, British and American capital. Over 8 thousand people are employed in the modern services sector in Bydgoszcz, 7 thousand of which belong to a group of experts employed in the IT centres, which is unique on a national scale.

An excellent example of the telecommunications industry and the IT sector being an important factor of the development of the City is the local branch of **Alcatel-Lucent** company. It originates from Lucent Technologies factory which was operating in Bydgoszcz in the 1990s. Even then it was an important element of the French corporation specialising in producing equipment and providing advanced telecommunications services. When in 2006, the company merged with the American Alcatel, the Bydgoszcz branch has been developing dynamically – a trend which can be observed until today. It is in Bydgoszcz, where the company’s Global Networks Management Centre is located, the employees of which ensure the proper operation of telecom operators in many parts of the world.

One of the four main centres for providing services for global corporations also operates in the City of Bydgoszcz. **Atos IT Services** is a company which plans to employ the total number of 3,000 employees until end of year.

Also in Bydgoszcz, a British company SDL located its most important office. **SDL** provides services to such brands as Apple, Microsoft, Philips or Samsung. It is in the City of Bydgoszcz where operational systems for these brands are being created, which are then used by millions of users around the world.

Vivid Games is the largest Polish company which produces games for mobile devices. Millions of users have downloaded several dozen millions of files from Vivid Games. The company employs IT specialists who work on the development of such worldwide hits as Real Boxing or Godfire: Rise of Prometheus. Due to these and similar projects more and more investors recognise the potential of Bydgoszcz and wish to locate their businesses here.

YOUNG, EDUCATED AND AMBITIOUS

The development of each of the sectors and, thus, the development of the City would not have been possible if it was not for young and well-educated staff who are open to new challenges. It is the people who attract major investors to the City. The City is proud of two prestigious universities – the University of Technology and Life Sciences in Bydgoszcz and the Kazimierz Wielki University. There is a total of 15 universities located in Bydgoszcz with nearly 36,000 students. The majority of them specialise in economy and similar fields (6,500 students) which is a real magnet for investors working in the modern services sector.

An important specialisation is IT with 1,900 students and well as language studies. Staff with good language skills are in demand by companies who already operate or plan to operate on international markets.

More importantly, the City cooperates with universities to create specialisations which are currently in demand by investors.

The City of Bydgoszcz is growing stronger and is becoming an even more attractive investment centre. This is also due to more modern office spaces of the highest standard as well as storage areas (also BTS) available in the City. An additional advantage for investors is the Bydgoszcz Regional Development Agency – a company established in 2013 whose goal is to provide support to investors at each of the investment stages. The Agency is also the guardian of the Subzone of the Special Economic Zone in Bydgoszcz. ■

More Information

Bydgoska Agencja
Rozwoju Regionalnego
Sp. z o.o.

ul. Mennica 6
85-112 Bydgoszcz

Tel. +48 52 585 88 23

barr@barr.pl
www.barr.pl

OLSZTYN

- NAUKOWY? INNOWACYJNY? ROZWOJOWY?

- PO PROSTU NOWOCZESNY!

Jako nowoczesna aglomeracja z dobrze rozwiniętymi funkcjami metropolitalnymi charakteryzująca się unikatowym środowiskiem przyrodniczym, wyjątkową jakością życia oraz konkurencyjnymi warunkami prowadzenia biznesu – Olsztyn stanowi jeden z najważniejszych ośrodków ekonomicznych, akademickich oraz kulturalnych północno-wschodniej Polski, zaś jego położenie geograficzne jest szczególnie korzystne w kontekście potencjalnych powiązań gospodarczych z Federacją Rosyjską, państwami nadbałtyckimi oraz Skandynawią.

Na terenie Olsztyna działają 4 strefy przedsiębiorczości, tj.: Podstrefa Olsztyn Warmińsko-Mazurskiej Specjalnej Strefy Ekonomicznej, Inkubator Przedsiębiorczości przy Olsztyńskim Parku Naukowo-Technologicznym, Olsztyński Inkubator Przedsiębiorczości oraz Akademickie Inkubatory Przedsiębiorczości Olsztyn. W W-MSSE dostępnych jest 66,1 ha wolnych gruntów na sprzedaż, zaś w ramach pozostałych 3 stref przedsiębiorczości pod wynajem dostępnych jest ok. 2,7 tys. m² powierzchni biurowych (ok. 90 pomieszczeń). W ramach wszystkich powyższych stref działa obecnie 67 firm – głównie MŚP z branży IT, a zatrudnienie wynosi około 4,5 tys. osób (wyjątek stanowi Michelin Polska S.A. zatrudniająca ok. 4,2 tys. osób).

W Olsztynie dostępna jest ponadto bogata oferta infrastruktury badawczej. Przy Uniwersytecie Warmińsko-Mazurskim działa 9 centrów badawczych:

- Centrum Badań Energii Odnawialnej (CBEO) – prowadzi badania naukowe nad nowymi technologiami energetyki odnawialnej oraz tworzy funkcjonalne instalacje energetyczne będące warsztatem badawczym, źródłem pozyskiwania i dystrybucji energii oraz bazę działalności edukacyjnej i promocyjnej;
- Centrum Badań i Rozwoju Mleczarstwa – prowadzi badania naukowe, szkolenia i edukację, działalność wdrożeniową oraz działalność promocyjną i marketingową;
- Centrum Badań Europy Wschodniej (CBEW) – integruje działania środowiska naukowego, samorządowego i gospodarczego w dziedzinie kulturowych, politycznych oraz gospodarczych kontaktów Polski z krajami Europy Wschodniej poprzez konsolidację interdyscyplinarnych badań humanistycznych nad kulturą, historią, językiem oraz współczesnymi kierunkami rozwoju społeczno-politycznego krajów Europy Wschodniej;
- Centrum Badań Społecznych;
- Centrum Badań Żywności Naturalnej i Tradycyjnej – integruje działania środowiska naukowego, samorządowego i gospodarczego w tworzeniu i reaktywacji tradycyjnych surowców oraz technologii ich przetwarzania w kierunku otrzymywania żywności tradycyjnej i regionalnej;
- Centrum Nutri-Bio-Chemiczne – integruje potencjał naukowo-badawczy Uniwersytetu w zakresie kompleksowej analityki biologicznej, chemicznej i biotechnologicznej środowiska i żywności w aspekcie działań prozdrowotnych;
- Centrum Innowacyjnych Technik Diagnostycznych i Terapeutycznych – integruje potencjał naukowo-badawczy Uniwersytetu w obszarze diagnostyki i terapii chorób ludzi i zwierząt w aspekcie ochrony zdrowia publicznego;

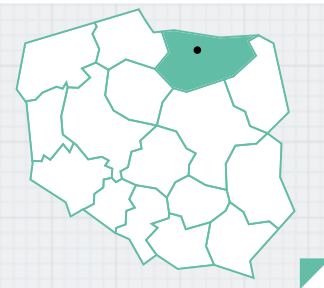
STOPA BEZROBOCIA: 5,8% (październik 2015 r.)

POWIERZCHNIA: 88 km²

LUDNOŚĆ: 173 831 (2014 r.)

KLUCZOWE BRANŻE: BPO, IT, żywność wysokiej jakości

GŁÓWNY KAPITAŁ ZAGRANICZNY: Francja, Niemcy, Wielka Brytania

- Centrum Badań Interdyscyplinarnych „Probalticum” – integruje działania środowiska naukowego poprzez konsolidację interdyscyplinarnych badań humanistycznych (archeologicznych, historycznych, antropologii kulturowej) i przyrodniczych (paleo- i neoeologicznych) nad dziedzictwem kulturowym i przyrodniczym krajów nadbałtyckich;
- Centrum Badań nad Dziedzictwem Kulturowym i Przyrodniczym – integruje działania środowiska naukowego, samorządowego i gospodarczego w zakresie rozpoznania, planowania i strategicznego zarządzania regionalnym dziedzictwem kulturowym i przyrodniczym.

Ponadto UWM w Olsztynie jest członkiem Konsorcjum Centrum Zaawansowanych Technologii RIMAMI. Na uczelni funkcjonuje również 59 laboratoriów z bardzo wielu dziedzin nauki.

Na terenie Miasta działa także Instytut Rozrodu Zwierząt i Badań Żywności Polskiej Akademii Nauk, który posiada 5 specjalistycznych laboratoriów, tj.:

- Mikrobiologiczne;
- Sensoryczne;
- Biologii Molekularnej;

- In Vitro;
- Zwierzętarnia.

Przy Olsztyńskiej Szkole Wyższej im. J. Rusieckiego funkcjonuje ponadto Centralne Laboratorium Badawcze, prowadzące badania w zakresie cech budowy somatycznej i różnych aspektów sprawności psychofizycznej. W Olsztyńskim Parku Naukowo-Technologicznym dostępne są kolejne 3 laboratoria: laboratorium molekularne, laboratorium technologiczne oraz pracownia mikroskopowa.

Do bardziej rozpoznawalnych olsztyńskich firm zaliczyć można również 2 spółki przejęte w 2012 r. przez SKANSKA, tj. PUDIZ Sp. z o.o. (usługi drogowe i zieleni) oraz WMPD Sp. z o.o. (usługi drogowe), a także innowacyjną firmę ZORTRAX (producent profesjonalnych rozwiązań druku 3D dla biznesu).

Olsztyn jest miastem otwartym na biznes, nowe inwestycje i rozwój przedsiębiorczości. Kluczowymi branżami, na których skupiony jest obecnie rozwój Miasta są: sektor BPO, ITO oraz produkcja żywności wysokiej jakości (jedna z regionalnych inteligentnych specjalizacji). ■

Wiecej informacji:

Urząd Miasta Olsztyna
Wydział Rozwoju
Miasta i Budownictwa

Referat Promocji
Gospodarczej
i Obsługi Inwestora

Plac Jana Pawła II/1,
10-101 Olsztyn

tel. +48 89 527 31 11
wew. 542, 261

[www.olsztyn.eu/
gospodarka.html](http://www.olsztyn.eu/gospodarka.html)

TAB. NAJWIĘKSI PRACODAWCY W OLSZTYNIE

Lp.	Firma	Branża	Zatrudnienie 2014
1	Michelin Polska SA	produkcja ogumienia trakcyjnego, produkcja tkanin kordowych, produkcja energii cieplnej	4 317
2	Indykpol Grupa Kapitałowa	produkcja i przetwórstwo mięsa drobiowego	1 189
3	Grupa Sprint	teleinformatyka, telekomunikacja	823
4	Eltel Networks Olsztyn S.A.	energetyka, budownictwo elektroenergetyczne	798
5	Grupa Kapitałowa DBK	handel (dealership i serwis marki DAF)	648
6	Spółem Powszechna Spółdzielnia Spożyców w Olsztynie	spożywcza, przemysłowa	629
7	Miejskie Przedsiębiorstwo Energetyki Ciepłej Sp. z o.o.	usługi komunalne	291
8	Zakład Urządzeń Technicznych Unimasz Sp. z o.o.	produkcja	197
9	Warmińskie Przedsiębiorstwo Budowlane Rombud Sp. z o.o.	budowlana	147
10	Krynicky Recykling S.A.	sortowanie i uzdatnianie stłuczki szklanej	90
11	NetLand Sp. z o.o.	informatyka, geodezja	56

OLSZTYN

- SCIENTIFIC? INNOVATIVE?

DEVELOPING?

SIMPLY MODERN!

As a modern agglomeration with well-developed metropolitan functions, unique natural environment, exceptional quality of life and competitive business conducting conditions – Olsztyn constitutes one of the key economic, academic and cultural centers of North-Eastern Poland. Its geographical location, on the other hand, is particularly beneficial in terms of potential economic relations with the Russian Federation, the Baltic countries as well as Scandinavia.

Within Olsztyn there are 4 entrepreneurship zones, i.e. Olsztyn Sub-Zone of the The Warmia-Mazury Special Economic Zone, the Entrepreneurship Incubator by the Olsztyn Science and Technology Park, the Olsztyn Entrepreneurship Incubator and the Olsztyn Academic Entrepreneurship Incubators. In the special economic zone there is 66.1 ha of vacant land for sale, whereas in the remaining 3 entrepreneurship zones there is around 2.7 thous. sqm of office space available to let (about 90 rooms). Within all the above mentioned zones operate 67 firms – mainly IT SMEs, with employment reaching approx. 4.5 thous. people (Michelin Poland S.A. being an exception and employing approx. 4.2 thous. people).

Furthermore, Olsztyn offers a wide range of research infrastructure. 9 research centers operate by the University of Warmia and Mazury, i.e:

- The Renewable Energy Research Center – conducts academic research concerning new renewable energy technologies as well as creates functional energy equipment, is a research workshop, a source of acquisition and distribution of energy as well as manages the database of educational and promotional activities;
- The Dairy Research and Development Center – conducts academic research, training and education as well as implementation, promotional and marketing activities;
- The Eastern Europe Research Center – integrates activities of the scientific community, self-government and economic environment in terms of cultural, political and economic relations between Poland and Eastern Europe countries through consolidation of interdisciplinary humanities research on the culture, history, language and modern trends of socio-economic development of the Eastern European countries;
- The Social Research Center;
- The Natural and Traditional Food Research Center – integrates activities of the scientific community, self-government and economic environment in terms of creating and reactivating traditional ingredients and their processing technologies in order to reintroduce the traditional and regional food supply;
- The Nutri-Bio-Chemical Center – integrates the scientific and research potential of the university concerning complex biological, chemical and biotechnological analysis of the environment and food in terms of health-improvement actions;
- The Innovative Diagnostic and Therapeutical Techniques Center – integrates the scientific and research potential of the university concerning human and animal diseases diagnostics and therapy in terms of public health protection;

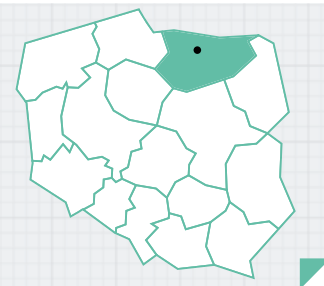
UNEMPLOYMENT RATE: 5.8% (October 2015)

AREA: 88 km²

POPULATION: 173,831 (2014)

LEADING INDUSTRIES: BPO, IT, high-quality food

MAIN FOREIGN CAPITAL: France, Germany, United Kingdom

- The “Probalticum” Interdisciplinary Research Center – integrates scientific community activities through consolidation of interdisciplinary humanities (archeological, historical, anthropological and cultural) and natural (paleo- and neoecological) research on cultural and natural heritage of the Baltic countries;
- The Cultural and Natural Heritage Research Center – integrates activities of the scientific community, self-government and economic environment in terms of diagnosis, planning and strategic management of regional cultural and natural heritage.

Moreover, the University of Warmia and Mazury in Olsztyn is a member of the RIMAMI Advanced Technologies Center Consortium. In addition, the university offers 59 laboratories in many various fields of study. Meanwhile, also present in the city, there is the Institute of Animal Reproduction and Food Research of PAS which has 5 laboratories on their disposal, i.e.:

- The Microbiological Lab;
- The Sensory Lab;
- The Molecular Biology Lab;
- The In Vitro Lab;
- The Animal Laboratory.

Olsztyńska Szkoła Wyższa im. J. Rusieckiego has a Central Research Laboratory conducting research in the field of somatic characteristics and various aspects of psychophysical fitness.

In the Olsztyn Science and Technology Park there are 3 more laboratories available: the molecular lab, the technological lab and the microscopic workshop.

Among the most recognizable firms in Olsztyn 2 companies acquired in 2012 by SKANSKA need to be mentioned, i.e. PUDIZ Sp. z o.o. (road and greenery services) and WMPD Sp. z o.o. (road services) as well as another significant firm – ZORTRAX (professional business 3D printing solutions provider).

Olsztyn is a city open to business, new investment and entrepreneurship development. The key branches which the current city development focuses on are: the BPO and IT sectors and the high quality food (one of the regional intelligent specializations). ■

More information:

City Development
Department
Olsztyn City Hall

Jana Pawła II/1 Square

10-101 Olsztyn, Poland

Phone: +48 89 527 31 11
ext. 542, 261

[www.olsztyn.eu/
gospodarka.html](http://www.olsztyn.eu/gospodarka.html)

TAB. 1. THE BIGGEST EMPLOYERS IN OLSZTYN

No.	Company	Branch	Employment 2014
1	Michelin Polska SA	traction tires, woven fabrics and heat energy production	4 317
2	Indykpol Grupa Kapitałowa	poultry meat production and processing	1 189
3	Grupa Sprint	ICT, telecommunications	823
4	Etel Networks Olsztyn S.A.	power industry, electrical construction	798
5	Grupa Kapitałowa DBK	retail (DAF dealership and service)	648
6	Spółem Powszechna Spółdzielnia Spożywców w Olsztynie	food and industry	629
7	Miejskie Przedsiębiorstwo Energetyki Ciepłej Sp. z o.o.	communal services	291
8	Zakład Urządzeń Technicznych Unimasz Sp. z o.o.	production	197
9	Warmińskie Przedsiębiorstwo Budowlane Rombud Sp. z o.o.	construction	147
10	Krynicky Recykling S.A.	sorting and purification of glass cullet	90
11	NetLand Sp. z o.o.	IT, geodesy	56

ENERGETYKA, INŻYNIERIA MECHANICZNA I GEOINFORMATYKA W ELBLĄGU

PÓŁNOCNA POLSKA – BRAMA DO BIZNESU

Główne branże wpływająca na rozwój Elbląga i budujące potencjał gospodarczy miasta od kilkudziesięciu lat to branża meblarska, energetyczna i metalowa, która wpływa również na rozwój branży IT i powoduje, że w Polsce północnej posiadamy wyspecjalizowane firmy w dziedzinie energetyki, inżynierii mechanicznej i geoinformatyki.

Branża meblowa jest wiodącą w naszym mieście, składa się z wielu podmiotów prywatnych, zatrudniających prawie pięć tysięcy osób. Jednym z reprezentantów branży meblowej są trzy fabryki marki Wójcik Meble, która znajduje się w ścisłej czołówce największych polskich producentów mebli. Od lat prężnie rozwijają się, zdobywając coraz to nowe rynki zbytu (m.in. Niemcy, Austria, Szwajcaria, Wielka Brytania, Czechy, Słowacja i Ukraina). Firma jest pierwszym i jednocześnie największym inwestorem Warmińsko-Mazurskiej Specjalnej Strefy Ekonomicznej Podstrefy Elbląg.

W roku 2007 powstała jedna z pierwszych inicjatyw klastrowych na Warmii i Mazurach tworząc **Klaster Mebel-Elbląg**, która aktualnie zrzesza 28 lokalnych firm i wspiera swoich członków w rozwoju potencjału branży w kraju i za granicą.

Tradycją przemysłową Elbląga jest **branża energetyczna i metalowa**, która skupia jedne z największych marek międzynarodowych koncernów, tj.: FLSmidth MAAG Gear Sp. z o.o., Schmidt Polska Sp. z o.o., General Electric (Alstom), Stokota Sp. z o.o., Siemens oraz rodzime spółki, m. in.: Metal Expert Sp. z o.o., ZUT Elstar Sp. z o.o., Proxmus Sp. z o.o., PWPT Posteor Sp. z o.o.

Wyróżniającą się firmą z **branży informatycznej** OPEGIEKA Sp. z o.o., jako jedyna w województwie warmińsko-mazurskiej posiada status komercyjnej

jednostki naukowej Centrum Badawczo-Rozwojowe GIS CENTRE z nowoczesnym data center i usługami B+R w branży geoinformatycznej i wysoko wyspecjalizowanych rozwiązań IT w sektorze usług.

W ramach współpracy z Państwową Wyższą Szkołą Zawodową w Elblągu firma OPEGIEKA przyczyniła się do utworzenia Instytutu Informatyki Stosowanej, którego absolwenci zasilają specjalistyczną kadre największych firm usług IT w Elblągu, Trójmieście oraz w Polsce i Europie.

W Elblągu funkcjonuje 5 uczelni wyższych z czego warto wyróżnić wysoką jakość kształcenia na dwóch największych: Państwowa Wyższa Szkoła Zawodowa (PWSZ) oraz Elbląska Uczelnia Humanistyczno-Ekonomiczna (EUH-E).

W Elblągu rocznie na rynku pracy pojawia się ponad 3 tys. absolwentów szkół średnich i uczelni wyższych. Kierunki kształcenia w szkołach są tworzone w zależności od zapotrzebowania rynku pracy. Warto wyróżnić tutaj jakość kształcenia na jedynej państwowej uczelni w Elblągu, której absolwenci, dzięki ścisłej współpracy z lokalnymi firmami, są kompetentnymi pracownikami odpowiadającymi na realne potrzeby rynku.

W Państwowej Wyższej Szkole Zawodowej w Elblągu w Instytucie Informatyki Stosowanej im. Krzysztofa Brzeskiego jest prowadzony kierunek Informatyka w trzech specjalnościach:

Więcej informacji:

Urząd Miejski
w Elblągu
Biuro Wsparcia
Przedsiębiorczości

tel: +48 55 239 32 91

fax: +48 55 239 33 46

bwp@umelblag.pl

www.inwestycje.
elblag.pl

www.elblag.eu

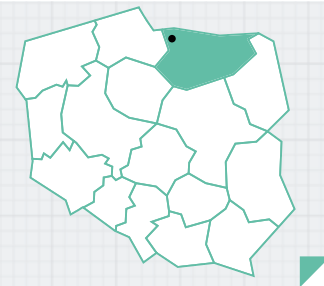
STOPA BEZROBOCIA: 13,5%

POWIERZCHNIA: 79,82 km²

LUDNOŚĆ: 122 368

KLUCZOWE BRANŻE: metalowa, meblowa, budowlana i energetyczna

GŁÓWNY KAPITAŁ ZAGRANICZNY: Niemcy, Norwegia, Szwajcaria i USA

administracja systemów i sieci komputerowych, projektowanie baz danych i oprogramowanie użytkowe, grafika komputerowa i multimedialna.

Nowością Instytutu jest kierunek *Informatyka stosowana* ze specjalnością informatyka w biznesie, która jest odpowiedzią uczelni na zapotrzebowanie rynku pracy w specjalistów IT w każdej branży.

W Elblągu zauważalny jest wzrost zainteresowania potencjału kapitału ludzkiego w branży nowoczesnych usług biznesowych. Przykładem jest funkcjonujące od 9 lat Centrum Operacyjne obsługi klientów gdyńskiej firmy BEST, zatrudniającej ponad 220 osób, w ramach call center i usług administracyjnych.

Ponadto Elbląska Uczelnia Humanistyczno-Ekonomiczna, w ramach współpracy z lokalnym klastrem informatycznym ICT Amber utworzyła specjalność *Zarządzanie usługami outsourcingu*. Przedstawiciele klastra uczestniczyli w opracowaniu modułu specjalnościowego stanowiącego trzon programu kształcenia.

Obecnie pod **działalność BPO i SSC** w Elblągu wykorzystywanych jest ok. 4 tys. m² powierzchni biurowej oraz zatrudnionych jest ponad 600 osób. W Elblągu dostępnych jest ponad 6,5 tys. m² powierzchni biurowych z potencjałem pod projekty nowoczesnych usług biznesowych.

Każde nowe miejsce pracy jest dla miasta priorytetem, dlatego też władze lokalne dbają, by tworzyć dogodne warunki i dostosowywać się do dynamicznie zmieniających się warunków gospodarczych w prowadzeniu biznesu w naszym mieście. Samorząd elbląski stara się ułatwiać prowadzenie biznesu na lokalnym rynku poprzez konkretne działania i zachęty inwestycyjne, tj:

- dobrze przygotowane tereny inwestycyjne objęte Warmińsko-Mazurską Specjalną Strefą Ekonomiczną,
- program pomocy regionalnej i de minimis w postaci zwolnień z podatku miejscowego,

- dedykowana dla przedsiębiorców elbląskich jednostka w strukturach Urzędu Miejskiego – Biuro Wsparcia Przedsiębiorczości,
- wsparcie organizacyjne i finansowe z Funduszu Pracy przy rekrutacji osób bezrobotnych w ramach działań Powiatowego Urzędu Pracy,
- realizacja innowacyjnych projektów przy współpracy biznesu z nauką w Elbląskim Parku Technologicznym,
- ścisła współpraca z elbląskimi przedsiębiorcami i uczelniami wyższymi, w ramach realizacji wspólnych projektów w celu dostosowania profilu absolwentów szkół do realnych potrzeb rynku pracy.

Oprócz dogodnych warunków prowadzenia biznesu – Miasto poświęca wiele uwagi na jakość życia mieszkańców i aktywnego spędzania czasu po godzinach pracy.

Od wielu lat prowadzone są prace nad odbudową Starego Miasta w Elblągu, które samo w sobie stanowi atrakcję turystyczną i jest miejscem głównych wydarzeń kulturalnych i rekreacyjnych.

Elbląg po godzinach pracy, to również wiele wydarzeń sportowych, kulturalnych i rozrywkowych, znanych nie tylko w regionie, ale także w Polsce i poza granicami kraju, m.in. Elbląskie Święto Chleba, Ogrody Polityki, Noce Poezji Śpiewanej, Międzynarodowy Festiwal Tańca „Baltic cup” czy też jedyny w Polsce Festiwal Polskich Seriali Telewizyjnych.

Miasto, realizując skutecznie projekty rozbudowy infrastruktury miejskiej, w tym również systemu wsparcia dla rozwoju działalności gospodarczej, czyni Elbląg silnym regionalnym ośrodkiem gospodarczym, przyciągającym biznes do Warmii i Mazur. ■

UTILITIES, MECHANICAL ENGINEERING AND GEO-INFORMATICS IN ELBLĄG

POLAND'S NORTH – BUSINESS GATE

The leading industries in Elbląg that have been building its economic potential for several scores of years are furniture, energy and metallurgy. They also foster development of the IT industry and that all accounts for the existence of specialised sectors of energy industry, mechanical engineering and geoinformatics.

The furniture industry, being the leading one in the city, consists of numerous business entities employing nearly 5,000 people. Wójcik Meble with its three factories is a representative of the furniture industry, being one of the top Polish furniture manufacturers. A thriving business, it has managed to reach some new markets (for instance Germany, Austria, Switzerland, Britain, the Czech republic, Slovakia and Ukraine). The company is the first and the biggest investor in Warmia-Masuria Special Economic Zone Elbląg Subzone.

In 2007 **Klaster Mebel-Elbląg (Cluster of furniture industry in Elbląg)** started off as one of the first cluster initiatives in Warmia-Masuria. Comprising 28 local firms, it supports its members in the development of the industry potential both at home and abroad.

Elbląg's **energy and metallurgy industries** are the traditional industries represented by numerous industry leaders, such as FLSmidth MAAG Gear Sp. z o.o., Schmidt Polska Sp. z o.o., General Electric (Alstom), Stokota Sp. z o.o., Siemens and Polish companies such as Metal Expert Sp. z o.o., ZUT Elstar Sp. z o.o., Proxmus Sp. z o.o., PWPT Posteor Sp. z o.o.

OPEGIEKA Sp. z o.o. is one of the best **IT companies** and the only one in the Warmia-Masuria voivodeship that possesses status of a commercial scientific unit of the Research and Development Centre 'GIS CENTRE' with modern data centre and R&D services in geoinformatics and highly-specialised IT services.

Through cooperating with Państwowa Wyższa Szkoła Zawodowa in Elbląg (State College in Elbląg), OPEGIEKA made an important contribution to the foundation of the Applied IT Institute, whose

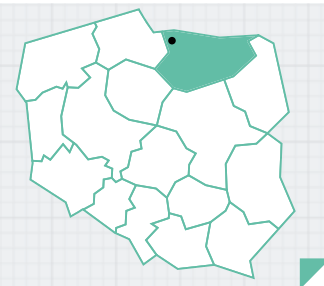
UNEMPLOYMENT RATE: 13.5%

AREA: 79.82 km²

POPULATION: 122,368

LEADING INDUSTRIES: metallurgy, furniture, construction and energy

MAIN FOREIGN CAPITAL: Germany, Norway, Switzerland and US

graduates form an expert personnel of the major IT companies in Elbląg, Tricity, Poland and Europe.

There are five colleges in Elbląg with the outstanding performance of Państwowa Wyższa Szkoła Zawodowa (PWSZ) and Elbląska Uczelnia Humanistyczno-Ekonomiczna (EUH-E – College of Humanities and Economics).

In Elbląg there are over 3,000 high school and college graduates. The courses are designed to ensure employability. What is worth mentioning is the quality of education in the only state college in Elbląg, whose graduates become competent employees thanks to close cooperation with local businesses.

In Applied IT Institute there are three majors: *system and database administration, database design, applied software, computer and multimedia graphics.*

The Institute of Applied Informatics with IT in Business specialisation as a response to the demand for IT specialists in every industry.

There is a growing interest in the potential of human capital in modern business services. To give an example, Operational Centre of customer service of BEST, a company run for 9 years in Elbląg and employs over 220 people, both in call centres and administration services.

Moreover, EUH-E created Outsourcing Services Management specialisation as part of cooperation with the local IT cluster ICT Amber. The representatives of the cluster participated in the creation of the specialisation module.

Currently in Elbląg **BPO and SSC sectors** have office space of about 4,000 sq m and 600 employees. The city has over 6,500 sq m of office space for modern business services.

Every new job is a priority for the city, that is why the local authorities are concerned about creating favourable conditions and adjust to fast changing

economic conditions of conducting business in Elbląg. The Elbląg authorities are trying to facilitate running a business in the local market through concrete activities and investment stimuli, that is:

- investment areas in Warmia-Masuria Special Economic Zone,
- regional aid programme and de minimis in the form of local tax exemption,
- Bureau of Entrepreneurship Support in the Municipality Office of Elbląg,
- organisational and financial support from Labour Fund with recruitment of the unemployed as part of the Poviát Employment Agency activities,
- implementation of innovative projects as part of cooperation between business and science in Elbląg Park of Technology,
- close cooperation with Elbląg's entrepreneurs and colleges while implementing joint projects for high school student employability.

Beside favourable conditions for conducting business, the city pays special attention to the dwellers' quality of life and active leisure after work.

Old Town has been reconstructed for many years, being an attraction in itself and also a site of main cultural and recreational events.

Elbląg after work also means numerous sports, cultural and entertainment events, well-known outside the region and abroad. They are, for instance, Elbląg Bread Festival, Ogrody Polityki, Poetry Singing Nights, International Dance Festival "Baltic Cup" or the only national Festival of Polish TV Series.

The city authorities make Elbląg a major economic centre attracting business to Warmia-Masuria. They do it by developing the city infrastructure, including business development support system. ■

More informations:

Municipal Office
in Elbląg,
Entrepreneurship
Support Office

tel: +48 55 239 32 91

fax: +48 55 239 33 46

bwp@umelblag.pl

www.inwestycje.
elblag.pl

www.elblag.eu

RADOM

OTWARTY NA BIZNES

Radom kojarzony był od dziesięcioleci z produkcją obuwia, broni, maszyn do szycia i pisania, telefonów oraz papierosów. Wielkie zakłady przemysłowe funkcjonujące niegdyś w Radomiu nie przetrwały jednak okresu transformacji ustrojowej i gospodarczej początku lat dziewięćdziesiątych. Część z nich przestała istnieć, inne zostały przejęte przez kapitał zagraniczny. Główne, tradycyjnie związane z Radomiem gałęzie przemysłowe wciąż jednak są w mieście aktywne, choć podmioty w nich działające są jednostkami znacznie mniejszymi. Pojawiły się również nowe branże, jak chociażby automatyka przemysłowa, nowoczesne usługi biznesowe, budownictwo oraz przemysł spożywczy, które z powodzeniem wpisały się w gospodarczy krajobraz miasta i umacniają jego markę na arenie krajowej i międzynarodowej.

Radom słynie obecnie przede wszystkim z **nowoczesnego przemysłu metalowego**. Działa tu wiele przedsiębiorstw z tego sektora, które wykorzystują potencjał kadrowy i tradycje związane z tą branżą. Działające na terenie miasta firmy to zarówno małe przedsiębiorstwa rodzinne, jak i większe zakłady, również z kapitałem zagranicznym. Od niedawna siedzibę swoją ma tu Polska Grupa Zbrojeniowa – narodowy koncern obrony. Tradycje radomskiej „zbrojeniówki” podtrzymuje również Fabryka Broni „Łucznik” Radom. Jednak przemysł metalowy to nie tylko broń. W Radomiu produkowane są również części i podzespoły dla różnych branż. Toho Poland – to znany japoński producent elementów łożysk, Rohrbogen sp. z o.o. – elementy łączne ze stali nierdzewnej, Altha Powder Metallurgy sp. z o.o. – części maszyn produkowane metodą prasowania na zimno i spiekania. Funkcjono-

nuje tu także wiele mniejszych firm zajmujących się obróbką metali i wytwarzaniem precyzyjnych detali w technice CNC (GGG, HartMet, Bartech).

Częścią przemysłu metalowego jest **przemysł maszynowy**. Radom również jest miejscem działalności zakładów z tego sektora. Przykładami są: Precision Machine Parts Poland sp. z o.o. – producent maszyn pakujących, International Tobacco Machinery Poland – maszyny dla przemysłu tytoniowego, Sorter sp. j. – jedyny w Polsce oraz Europie Wschodniej producent maszyn i urządzeń do sortowania owoców i warzyw czy Techmatik S.A. – maszyny i linie produkcyjne do produkcji kostki brukowej.

Radom od lat kojarzony był z **przemysłem skórzanym**. Obecnie branżę reprezentują głównie małe przedsiębiorstwa rodzinne. Są to garbarnie

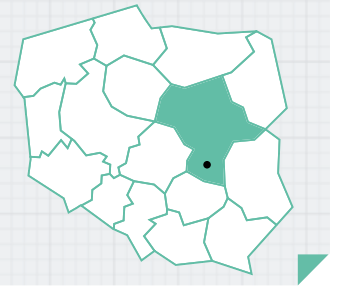
STOPA BEZROBOCIA: 18,8%

POWIERZCHNIA: 111,8 km²

LUDNOŚĆ: 217 201

KLUCZOWE BRANŻE: obróbka metalu, narzędzia i maszyny, skórzana

GŁÓWNY KAPITAŁ ZAGRANICZNY: Niemcy, Francja, USA

(Garbut, Magar, RajSkór), zakłady obuwnicze (Marco, Pesco, Solo) oraz firmy produkujące odzież skórzaną (Marbet, Marko, Tomax, Verssen). Sporą grupę stanowią również zakłady kaletnicze produkujące torby, torebki, portfele itp. (Andrea, Boca, Karen) oraz wszelkiego rodzaju paski (LaConga, Paspol). W Radomiu również działają firmy produkujące ze skóry odzież ochronną i roboczą oraz skórzane akcesoria dla pracowników budownictwa, myśliwych i sportowców (Sedyko, Bona).

Ważną i dynamicznie rozwijającą się dziedziną przemysłu w Radomiu jest **automatyka przemysłowa**. Przedsiębiorstwa, dzięki którym miasto jest kojarzone z przemysłem precyzyjnym, to znane w Polsce i Europie firmy: Dürr Poland – niemiecki producent dostarczający kompletne linie technologiczne dla potrzeb przemysłu samochodowego, Kombud S.A. – automatyka kolejowa, czy Radwag – producent wag elektronicznych.

Branża nowoczesnych usług biznesowych zatrudnia coraz większą liczbę pracowników, a reprezentowana jest m.in. przez Centrum Przetwarzania Danych Ministerstwa Finansów, Ogólnopolskie Centrum Powiadomienia Ratunkowego, Iron Mountain, Millward Brown, Idea Call Center czy Europe Calling.

Branżą, która dopiero niedawno zagościła w Radomiu, jest **branża spożywcza**. Z tego sektora należy wymienić producenta przekąsek firmę Fifor Polska sp. z o.o. oraz QFG – firmę specjalizującą się w produkcji wyrobów mięsnych.

Rozwój firm działających na terenie miasta przekłada się na **tworzenie nowych miejsc pracy** oraz **zmniejszenie bezrobocia**. Dlatego władze miasta podejmują działania na rzecz wsparcia i promocji przedsiębiorstw reprezentujących związaną tradycyjnie z okręgiem radomskim branżę skórzaną. Jedną z form przyjętej strategii jest organizowanie, wspólnie z **Ogólnopolską Izbą Branży Skórzanej**, misji gospodarczych finansowanych z budżetu gminy. Mają one na celu zaprezentowanie miasta, jako ośrodka odradzającego się przemysłu skózanego oraz zaakcentowanie atrakcyjności inwestycyjnej Radomia, jako miejsca przyjazne-

go dla inwestorów. Od kilku już lat, dwa razy w roku (wiosna i jesień), kilkunastu przedsiębiorców z tego sektora działających na terenie Radomia i okolic, miało możliwość zaprezentowania swoich produktów na wspólnym stoisku wystawienniczym podczas trwania Międzynarodowych Targów Poznańskich. Na każdej z minionych edycji BTS Salonu Obuwia, Skóry i Wyrobów Skórzanych radomska wyspa wystawiennicza zajmowała dużą część pawilonu, ale wyróżniała się nie tylko wielkością, lecz przede wszystkim różnorodnością oraz wysoką jakością prezentowanych produktów. Jakość, innowacyjność i precyzja wykonania radomskich wyrobów zyskiwały uznanie ekspertów, którzy wielokrotnie nagradzali je Złotymi Medalami Międzynarodowych Targów Poznańskich. Otrzymywane nagrody, oprócz oczywistych korzyści indywidualnych dla poszczególnych firm, umacniają pozytywny wizerunek Radomia i regionu radomskiego.

Branża metalowa również uzyskuje pomoc miasta w zakresie promocji na arenie międzynarodowej. W ramach współpracy pomiędzy władzami miasta a **Radomskim Klastrem Metalowym** przedstawiciele tego sektora od kilku lat uczestniczą w najważniejszych światowych targach technologii, innowacji i automatyki w przemyśle Hannover Messe.

Promocja przedsiębiorstw i wsparcie samorządu to ważne punkty wpływające na ich rozwój, co skutkuje powstawaniem nowych miejsc pracy. Wspólne stoiska radomskich firm stanowią bardzo silny i zauważalny akcent na imprezach wystawienniczych.

Dzięki właśnie takiemu skonsolidowaniu rośnie skuteczność promowania radomskich branż, a jednocześnie jest to ważny element promujący Radom na arenie krajowej i międzynarodowej. Współpraca samorządu z przedsiębiorcami daje obopólne korzyści. Dzięki wspólnemu wystawiennictwu, również firmy o mniejszej skali działania mają szansę pozyskać zagranicznych kontrahentów, zyskując możliwość nawiązania nowych kontaktów biznesowych. Miasto natomiast, oprócz istotnych korzyści wizerunkowych, zyskać może nowe miejsca pracy. ■

Więcej informacji

Wydział Obsługi
Radomskiej Strefy
Gospodarczejul. Żeromskiego 53
26-600 Radom

+48 48 36 20 358

m.kucharski@
umradom.pl

www.radom.pl

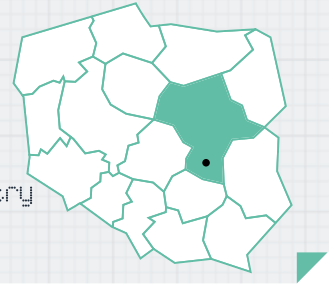
For decades Radom has been associated with the production of footwear, weapons, sewing machines, typewriters, phones and cigarettes. However, big industrial companies formerly operating in Radom, did not survive the period of political and economic transition in the early nineties. Some of them ceased to exist, others have been taken over by foreign capital. However, major industrial branches traditionally associated with Radom are still active, although the companies are much smaller. There are also new industries, like industrial automation, modern business processes, construction and food industry, which successfully etched into the economic landscape of the city and strengthen its brand on the national and international arena.

Radom is primarily known today of **modern metal industry**. There are many companies in this sector that take advantage both of human resources and traditions associated with this industry. Companies operating in Radom represent both small family businesses and larger plants, also with foreign capital. Recently the headquarters of Polska Grupa Zbrojeniowa – national defense holding was established here. Traditions of Radom's defense industry are also held by Small Arms Factory "Archer" Radom. However, Radom metal industry is not only weapons. In Radom there are also producers of parts and components for various other industries. Toho Poland – a well known Japanese manufacturer of bearings, Rohrbogen – stainless steel joints, Altha Powder Metallurgy – machine parts produced by cold pressing and sintering. There are also many smaller companies involved in CNC metal processing and production of precision parts (GGG, Hartmet, Bartech).

A part of metal industry is **machine industry**. Radom is also the seat of businesses of this sector. Examples are: Precision Machine Parts Poland – the producer of packaging machines, International Tobacco Machinery Poland – machinery for tobacco industry, Sorter – the only Eastern European manufacturer of machinery for sorting fruit and vegetables, or Techmatik - machinery and production lines for the production of paving blocks.

For many years Radom has been associated also with **leather industry**. Currently the industry is represented mainly by small family businesses. There are the tanneries (Garbut, Magar, RajSkór), shoe factories (Marco, Pesco, Solo) and manufacturers of leather clothing (Marbet, Marko, Tomax, Verssen). A large group consists of factories producing leather goods, bags, purses, wallets, etc. (Andrea, Boca, Karen) and all kinds of leather belts (LaConga, Paspol). In Radom there also operate

UNEMPLOYMENT RATE: 18,8%
 AREA: 111,8 km²
 POPULATION: 217,201
 LEADING INDUSTRIES: metal machining, tools and machines, leather industry
 MAIN FOREIGN CAPITAL: Germany, France, US

companies that produce leather protective clothing and working and leather accessories for construction workers, hunters and sportsmen (Sedyko, Bona).

Furthermore an important and rapidly growing field of industry in the city is **industrial automation**. Enterprises who help associate Radom with precision industry are worldwide known companies like: Dürr Poland – German manufacturer that provides complete technological lines for the automotive industry, KOMBUD – railway automatics, or Radwag – manufacturer of electronic scales.

The **business services industry** employs an increasing number of employees and is represented among others by: Data Processing Centre of the Ministry of Finance, National Emergency Communication Center, Iron Mountain, Millward Brown, Idea Call Center or Europe Calling.

The industry, which only recently established itself in Radom is **food industry** where one finds such companies as the producer of snacks – Fifor Poland and QFG – a company specializing in meat products.

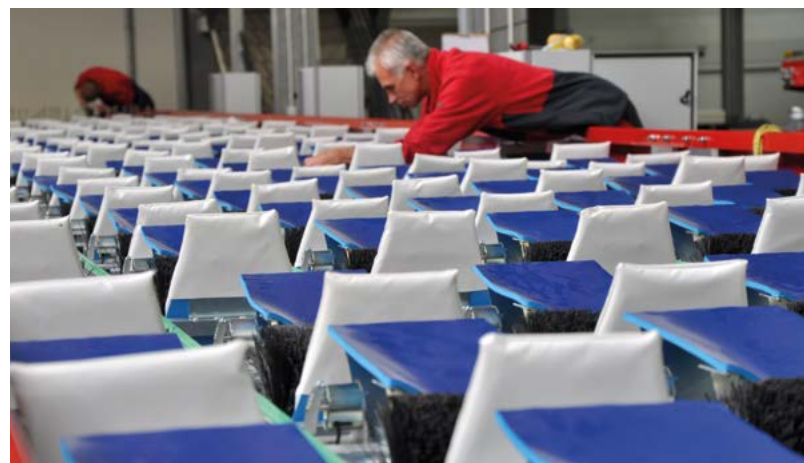
The development of companies operating in the city translates into **creation of new jobs** and **reduction of unemployment**. Therefore the city authorities take action to support and promote companies representing industry traditionally associated with Radom – leather industry. One of the forms is organization, in cooperation with the **Polish Chamber of Leather Industry**, of trade missions financed from the municipal budget. They aim at presenting the city as the center of leather industry revival, and emphasizing the investment attractiveness of Radom, as a place to invest. For several years, twice a year (spring and autumn), several companies of the sector operating in Radom and surrounding areas, have had the opportunity to present their products at a joint exhibition stand during an International Trade Fair in Poznan. During each edition, Radom stand occupied a large part of the pavilion, but it stood out not only in size, but above all in the diversity and high quality of the presented products.

This quality, innovation and manufacture precision gained recognition from experts who repeatedly rewarded Radom companies with gold medals. The prizes, apart from obvious benefits for individual companies, also strengthen the positive image of Radom and the Radom region.

Radom **metal industry** is also supported by the city on the international arena. **Radom Metal Cluster** and representatives of this sector have participated in various editions of the world's most important trade fair of technology, innovation and automation industries – Hannover Messe.

Corporate promotion and support by local government are important points influencing companies' development and resulting in the creation of new jobs in Radom. The joint stand of Radom companies has been a very strong and noticeable accent during exhibition events.

Consolidation strengthens the effectiveness of business promotion, and is an important part of promoting Radom at the national and international arena. Cooperation between local government and entrepreneurs provides mutual benefits. Thanks to the joint exhibition the companies reduce costs of participation in trade fairs to a minimum but gain the opportunity to establish new business contacts. The city, on the other hand, in addition to the important benefit of improving its business image, may reduce unemployment. ■

radom
siła w precyzji

More information

Radom Economic
Zone Service
Department

ul. Żeromskiego 53
26-600 Radom

+48 48 36 20 358

m.kucharski@
umradom.pl

www.radom.pl

OPOLE INWESTUJ BEZ GRANIC

Opole znajduje coraz większe uznanie wśród branż oferujących usługi wspólne dla biznesu. Ogromną zaletą Opola, na którą zwracają uwagę przedstawiciele działających w mieście centrów usług, jest dostępność wykwalifikowanej kadry. Opolszczyznę charakteryzuje m.in. bardzo dobra znajomość języka niemieckiego. Dla wielu mieszkańców regionu język ten jest językiem ojczystym, co czyni Opole atrakcyjnym miejscem dla inwestorów realizujących procesy biznesowe w języku niemieckim.

Przedstawiciele centrów podkreślają również, że ważnym atutem potencjalnej kadry z regionu opolskiego jest bliskość kulturowa do krajów niemieckojęzycznych, a także bardzo korzystna charakterystyka behawioralna tych osób. Cechują się one wysokim etosem pracy, pracowitością, dbałością o porządek. Opolska kadra jest ponadto niezwykle otwarta na zdobywanie nowej wiedzy i umiejętności, co jest bardzo ważne w branży wymagającej od pracowników podnoszenia swoich kwalifikacji.

Kadrę centrów usług w Opolu zasilają absolwenci działających w mieście uczelni, przede wszystkim Politechniki Opolskiej i Uniwersytetu Opolskiego. Są to uczelnie bardzo otwarte na współpracę z centrami usług w wielu obszarach, w tym również w zakresie wspierania procesów rekrutacyjnych centrów, mających na celu pozyskanie nowych pracowników będących absolwentami tych uczelni. Co istotne, uczelnie są otwarte również na dostosowanie programów nauczania do potrzeb pracodawców z branży, a także na wspólne projekty edukacyjne, które budują świadomość możliwości zatrudnienia w sektorze i kształtują kompetencje potrzebne do podjęcia i wykonywania takiej pracy.

Pracodawcy z sektora usług biznesowych w Opolu podkreślają, że bardzo ważnym czynnikiem, który wpłynął na wybór Opola jako lokalizacji ich centrum, jest niezwykle korzystne usytuowanie miasta w pobliżu autostrady A4. Podkreślali, że miasto znajduje się blisko autostrady, ale jednocześnie unika efektu ośrodka, przez który się tylko przejeżdża, a który nie jest docelowym miejscem podróży. Położenie Opola między Katowicami a Wrocławiem, przekłada się na atrakcyjność komunikacyjną ośrodka. W niewielkiej odległości od miasta (mniej niż 1h drogi) znajdują się dwa międzynarodowe lotniska z szeroką ofertą połączeń, co jest bardzo pozytywnym aspektem prowadzenia w mieście działalności biznesowej.

Przedstawiciele centrów usług zwracają również uwagę na atrakcyjność Opola, jako miasta średniej wielkości, „idealnego w kontekście swojej skali”. Ich zdaniem wielkość miasta przekłada się na jego atrakcyjność kosztową, zarówno dla pracodawców jak i pracowników. Ważnym aspektem prowadzenia działalności w Opolu jest to, że niezwykle korzystnie wypada w mieście współczynnik efektywności pracy, zaangażowania pracowników w porównaniu do kosztów związanych z wynagrodzeniami. Nie występuje zjawisko przesylenia lokalnego

Więcej informacji:

Urząd Miasta Opola
Referat Obsługi
Inwestorów
Wydział Gospodarki
i Innowacji

tel: 77 54 11 379

tel/fax: 77 45 11 861

gospodarka@um.opole.pl

www.opole.pl

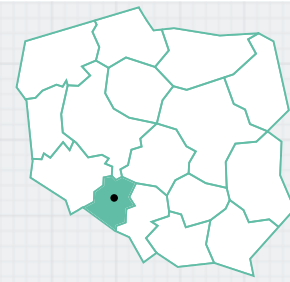
STOPA BEZROBOCIA: 5,5%

POWIERZCHNIA: 96,55 km²

LUDNOŚĆ: 119 574

KLUCZOWE BRANŻE: Spożywcza, Motoryzacyjna, BPO

GŁÓWNY KAPITAŁ ZAGRANICZNY: Niemcy, USA, Francja

rynku pracy w branży usług biznesowych. Ponadto miasto cechuje się dobrą siatką połączeń komunikacyjnych. Inwestorzy podkreślali również, że jest to miasto atrakcyjne wizualnie, do którego zawsze chętnie wracają ich goście biznesowi.

W Opolu działają m.in. następujące firmy z branży nowoczesnych usług dla biznesu:

- **Capgemini**, która rozpoczęła swoją działalność w Opolu od świadczenia usług z zakresu wsparcia informatycznego i technicznego. W efekcie wzrostu kompetencji pracowników oraz kolejnych sukcesów przy prowadzeniu bieżącej obsługi klientów, zakres świadczonych serwisów stopniowo się poszerza. Firma Capgemini nieprzerwanie powiększa opolski oddział i zatrudnia już ponad 150 pracowników ze znajomością języka niemieckiego i angielskiego.
- **Future Processing** to powstałe w roku 2000 gliwickie przedsiębiorstwo informatyczne wytwarzające specjalistyczne oprogramowanie komputerowe na potrzeby międzynarodowego handlu, przemysłu i usług. Produkty firmy trafiają na rynki Wielkiej Brytanii, USA, Niemiec, Francji, Danii, Szwecji i Norwegii. Od 2011 r. firma posiada również biuro w Opolu. Obecnie, Future Processing zatrudnia prawie 700 osób i jest jedną z najdynamiczniej rozwijających się spółek technologicznych Europy Środkowej. Firma zajmuje 7 miejsce wśród największych eksporterów IT w Polsce, 25 miejsce w rankingu polskich firm branży ICT o największym zysku netto za 2014 r. oraz znajduje się w pierwszej dziesiątce firm o największym wzroście zatrudnienia w roku 2014.
- **opta data sp. z o.o.** jest częścią grupy opta data GmbH należącej do czołowych przedsiębiorstw ds. rozliczeń oraz usług IT w Niemczech. Spółka oferuje usługi outsourcingowe związane z obsługą klienta w zakresie rozliczeń w branży medycznej jak i telefonicznej obsługi klienta niemieckojęzycznego. Od początku swojej działalności w Opolu z powodzeniem łączy doświadczenie z nieustannym rozwojem oraz udoskonalaniem procesów.
- **Centrum Badawczo-Rozwojowe firmy ifm ecolink** w Opolu to jedna z większych inwestycji w Polsce w sektorze B+R. Na prawie 4 tys. m² nowoczesnych powierzchni zlokalizowane zostaną nowoczesne i ergonomiczne miejsca pracy dla inżynierów konstruktorów i programistów. Nowe Centrum Badawczo-Rozwojowe to także miejsce, w którym planowane jest uruchomienie kształcenia inżynierów w zakresie marketingu i sprzedaży. Obecnie w ifm ecolink pracuje ponad 260 osób a w dziale B+R zatrudnionych jest 17 osób. Docelowo w centrum B+R planowane jest zatrudnienie na poziomie 100 osób.

Z racji posiadanych zasobów, uwarunkowań historycznych i regionalnej tradycji sektorem priorytetowym w Opolu jest również przemysł spożywczy (Nutricia/Danone, Zott Polska, Animex oraz The Pasta Food Company), maszyn i urządzeń (Remak, APC Presmet, Famet, HFG), materiałów budowlanych (Monier Brass, Schiedel, Cementownia Odra), motoryzacji (Polaris, Tower Automotive, Auto Power Electronics, Brokelmann, Global Steering Systems Europe). W mieście nie brakuje również innowacyjnych firm w innych branżach, takich jak Atmoterm z branży ochrony środowiska, Movie Bird produkujący elementy dla branży filmowej oraz Dempol-Eco z branży chemicznej.

Chcąc rozwijać i wspierać współpracę pomiędzy biznesem a nauką – Opole zdecydowało się stworzyć program, który ułatwi proces zacieśniania tej współpracy. Program „Biznes+Nauka w Opolu” został opracowany jako odpowiedź miasta na niekorzystne zjawiska, zwłaszcza zjawisko odpływu i bezrobocia wśród absolwentów, a także jako próba wsparcia potencjału naukowego miasta.

Podstawowym kontekstem podejmowanych działań jest wsparcie rozwoju gospodarki miasta w oparciu o nowoczesne, innowacyjne technologie i usługi. Program ten ma być w założeniu wyraźnym sygnałem dla środowiska akademickiego i przedsiębiorców, że samorząd miasta Opola gotów jest wspierać współpracę najlepszych przedstawicieli tych środowisk. ■

OPOLE INVEST WITHOUT LIMITS

Opole is gaining increasing recognition in the sectors of shared business services. The enormous advantage of Opole, noticed by the representatives of the service centres operating in the city, is the availability of qualified personnel – prospective employees. The Opole region is characterised by, among others, very good command of the German language. For many inhabitants of the region German is their native language, which makes Opole an attractive spot for investors conducting their business processes in German.

The representatives of the service centres also underline that cultural closeness with German-speaking countries as well as appropriate behavioural characteristics of prospective employees from the Opole region is their important asset. They are characterised by their strong work ethos, diligence and orderliness. Moreover, they are extremely open to gaining new knowledge and skills, which is very important in any sector that requires employees to improve their qualifications.

The graduates of Opole universities, primarily Opole University of Technology and the University of Opole, become the members of the personnel of the service centres in Opole. The said universities are very open to cooperation with the service centres in many areas, including supporting recruitments processes of the service centres, aimed at recruiting new employees being graduates of the said universities. Importantly, the universities are also open to adjusting curriculums to the needs of the employers of the sector as well as to joint educational projects that build awareness of employment opportunities in the sector and model competencies necessary to take up and perform such work.

Employers of the business service sector in Opole underline that the extremely convenient location

of the city near the A4 Motorway was an important factor influencing the choice of Opole as the location of their centres. They have stressed that, on one hand, the city is located near the motorway but on the other hand, it avoids being a spot, which everyone just travels through but which never is a travel destination. The fact that Opole is located between Katowice and Wrocław increases its transport attractiveness. At a short distance from the city (less than 1 hour drive) there are two international airports offering a wide network of flight connections, which is a very positive aspect of operating a business in the city.

The representatives of the service centres point out the attractiveness of Opole as a midsize city, which is “perfect in the context of its scale”. In their opinion, the size of the city translates into its attractiveness in terms of costs for both employers and employees. Yet another important aspect of conducting business activities in Opole is a favourable ratio of work effectiveness/ employees involvement to the costs associated with remuneration. The local labour market in the business service sector is not saturated. Additionally, the city offers a convenient system of transport connections. The investors have also stressed that Opole is a visually attractive city that their business guests are always willing to revisit.

More information:

Opole Municipality
Investor Service
Economy and Innovation
Department

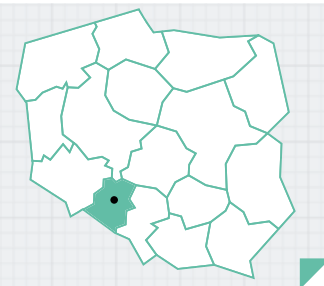
tel: + 48 77 54 11 379

tel/fax: + 48 77 45 11 861

economy@um.opole.pl

www.opole.pl

UNEMPLOYMENT RATE: 5.5%
 AREA: 96.55 km²
 POPULATION: 119,574
 LEADING INDUSTRIES: Food, Automotive, BPO
 MAIN FOREIGN CAPITAL: Germany, US, France

The following companies are, among others, the providers of modern business services that operate in Opole:

- **Capgemini**, which started its business operations in Opole with providing services in terms of IT and technical support. As a result of increasing competencies of employees and further successes at providing day-to-day customer services, the scope of services is gradually widened. Capgemini company is continuously expanding its Opole branch and already employs over 150 employees that speak German and English.
- **Future Processing** is an IT enterprise established in 2000 in Gliwice that develops specialised computer software for the purposes of international trade, industry and services. The products of the company are marketed in the United Kingdom, USA, Germany, France, Denmark, Sweden and Norway. Since 2011 the company has also had its office in Opole. As of present, Future Processing employs nearly 700 persons and is one of the most dynamically developing technological companies in Central Europe. The company is ranked number 7 among the largest IT exporters in Poland, number 25 in the Polish ICT companies ranking with the biggest net profit for 2014, and is among the top ten companies with the highest increase in employment in 2014.
- **opta data sp. z o.o.**, a limited liability company is a part of opta data GmbH group being among the top companies offering clearing and IT services in Germany. The company offers outsourcing services associated with customer service in terms of clearing in the medical sector as well as in terms of German-speaking customer service helplines. Since the beginning of its operations in Opole, the company has been successfully combining experience with continuous development and process improvement.
- **The Research and Development Centre of ifm ecolink** in Opole is one of the largest investments in Poland in the research and development sector. Modern and ergonomic workstations for design engineers and programmers will be located

on nearly 4 thousand square-meter premises. The new Research and Development Centre is a place where the education of engineers in the field of marketing and sales is planned to take place. As of present, ifm ecolink employs over 260 persons while in the research and development department there are 17 persons employed. The target number of employees of the research and development centre is planned to amount to 100 persons.

Due to the resources owned, historical background and regional tradition the following sectors are also priority sectors in Opole: food industry (Nutricia/Danone, Zott Poland, Animex and The Pasta Food Company), machine and device industry (Remak, APC Presmet, Famet, HFG), construction material industry (Monier Brass, Schiedel, Cementownia Odra – Odra Cement Plant), automotive industry (Polaris, Tower Automotive, Auto Power Electronics, Brokelmann, Global Steering Systems Europe). There are also other innovative companies of other sectors seated in the city such as Atmoterm operating in the environmental protection industry, Movie Bird producing elements for the movie industry, and Dempol-Eco operating in the chemistry industry.

In order to develop and support the cooperation between business and science, the city of Opole has decided to create a program that will facilitate the enhancement of the said cooperation. The program entitled "Business+Science in Opole" has been developed as the city's answer to various adverse events, in particular the outflow and unemployment among graduates, as well as the attempt to support the scientific potential of the city. The support for the growth of the city's economy, based on modern, innovative technologies and services, constitutes the basic context of the actions being undertaken. The program is assumed to be a clear signal to the academic and entrepreneurial circles that the government of the city of Opole is ready to support the cooperation between the best representatives of the aforesaid circles. ■

SZCZECIN – MIASTO PRZYJAZNE INWESTOROM

Obszar Szczecina jest najbogatszym i najbardziej przemysłowym regionem województwa zachodniopomorskiego. Szczecin jest położony na skrzyżowaniu szlaków wszystkich rodzajów transportu. Stanowi ważny międzynarodowy węzeł transportowy na trasie transeuropejskiego korytarza transportowego północ-południe od południowej Skandynawii przez szlak odrzański, Czechy, Austrię do portów Morza Śródziemnego. Leży na trasie łączącej Rosję i Finlandię poprzez Bałtyk z Europą Zachodnią.

Obok doskonałej lokalizacji, Szczecin charakteryzuje się niezwykleymi warunkami naturalnymi, dużym wyborem atrakcyjnych terenów inwestycyjnych oraz dużym potencjałem wykształconych i wysoko wykwalifikowanych pracowników. To wszystko czyni miasto zarówno przyjaznym miejscem do życia, jak i dynamicznie rozwijającą się metropolią. Szczecin to miasto przyjazne inwestorom! Świadczą o tym:

- **utrzymujący się od 2008 r. na poziomie BBB+ rating Szczecina ogłoszony przez agencję FitchRatings**, który odzwierciedla ostrożne zarządzanie finansami, racjonalizację wydatków operacyjnych, dobre wskaźniki zadłużenia i umiarkowany poziom długu,
- **dwie funkcjonujące Specjalne Strefy Ekonomiczne**: Specjalna Strefa Ekonomiczna Euro-Park Mielec, działająca w Szczecinie od 2010 r. oraz od roku 2013 Kostrzyńsko-Słubicka Specjalna Strefa Ekonomiczna,
- **efektywny system obsługi inwestorów „one stop shop”** w ramach pracy Wydziału Obsługi Inwestorów i Biznesu Urzędu Miasta Szczecin,
- **wsparcie Powiatowego Urzędu Pracy** w procesach rekrutacyjnych i szkoleniowych adresowane do przedsiębiorców, również finansowe,
- **młode i dynamiczne społeczeństwo oraz dostępność wykwalifikowanej kadry posługującej się językami obcymi**,

- Szczecin to największy ośrodek akademicki w województwie zachodniopomorskim.

STRATEGICZNE BRANŻE:

LOGISTYKA: Szczecin wyróżnia się wyjątkową lokalizacją, doskonałą łącznością i dostępem do rynków zbytu i zaopatrzenia w Polsce, Europie i na świecie. Bliskie sąsiedztwo Skandynawii i Niemiec, doskonałe skomunikowanie z resztą zachodniej Europy oraz dostęp do Morza Bałtyckiego poprzez drogi wodne sprawiają, że miasto ma ogromny potencjał, który od kilku lat z powodzeniem rozwija. Strategiczna lokalizacja w połączeniu z wykwalifikowaną kadrą oraz dostępnością powierzchni magazynowych i terenów produkcyjnych, czynią Szczecin niezwykle atrakcyjnym miejscem do lokowania i rozwoju firm z branży logistycznej. Najnowsze badania firm konsultingowych prognozują, że popyt na powierzchnie magazynowe w Szczecinie będzie coraz większy.

Na swoją siedzibę Szczecin wybrały następujące firmy z branży logistycznej: Unity Line, Port Szczecin-Świnoujście, Stowarzyszenie Zachodniopomorski Klaster Morski, C.Hartwig, Macsped, Baltchem, North-West Logistic Park, Magemar, V4L, Raben, PKS Szczecin, DB, OT Logistics.

PRZEMYSŁ: W Szczecinie panują idealne warunki dla rozwoju firm z branży morskiej. Atutami miasta są atrakcyjne tereny przemysłowe oraz dynamicznie rozwijający się rynek powierzchni magazynowych. Szczecin to miasto

Szczecin

Więcej informacji:

Urząd Miasta Szczecin,
Wydział Obsługi
Inwestorów i Biznesu

tel. +48 91 424 5819
fax +48 91 424 5820

investor@um.szczecin.pl

www.invest.szczecin.eu
www.szczecin.eu

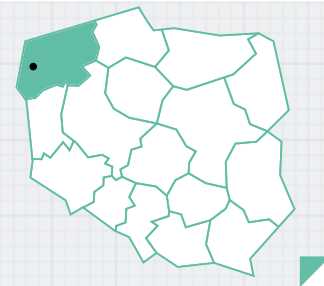
STOPA BEZROBOCIA: 7%

POWIERZCHNIA: 381 km²

LUDNOŚĆ: 407 180

KLUCZOWE BRANŻE: BPO/SSC/ICT, Logistyka, przemysł morski

GŁÓWNY KAPITAŁ ZAGRANICZNY: Niemcy, Hiszpania, Dania

z wykwalifikowaną kadrą specjalistów, w tym absolwentami Zachodniopomorskiego Uniwersytetu Technologicznego i Akademii Morskiej. Niezaprzeczalne wyróżniki miasta to jego wyjątkowe położenie, bogate tradycje stoczniowe oraz obecność Portu Szczecin-Świnoujście – jednego z największych w regionie Morza Bałtyckiego zespołów portowych. Porty w Szczecinie i Świnoujściu to najbliższe porty morskie dla obszaru zachodniej i południowo-zachodniej Polski. Nie bez znaczenia pozostaje także bliskość wschodnich Niemiec, a zwłaszcza rejon Berlina. Ponadto, od wielu lat oba porty są dla Czech i Słowacji najważniejszymi morskimi portami tranzytowymi. Porty w Szczecinie i Świnoujściu dysponują dobrze rozbudowanym systemem połączeń drogowych i kolejowych.

Przemysł stoczniowy był i nadal jest ważną branżą dla Szczecina. Zrewitalizowane tereny na Północy Miasta oraz na Wyspie Ostrów Brdowski i Gryfii stanowią atrakcyjne grunty inwestycyjne, zagospodarowane przez nowoczesne firmy takie jak: Bilfinger Mars Offshore, Elwiko, Morska Stocznia Remontowa Gryfia, Finomar, Teleyard, Stocznia Partner. Na 45-haktarowym terenie byłej Stoczni Szczecińskiej Nowa, zlokalizowany jest Szczeciński Park Przemysłowy, którego aktywa są atrakcyjnym majątkiem do prowadzenia działalności gospodarczej, szczególnie w sektorze offshore czy przemyśle stalowym.

USŁUGI NOWOCZESNE: Szczecin to miasto młodych, aktywnych ludzi, dynamicznie rozwijającego się rynku powierzchni biurowej i innowacyjnych technologii.

Miasto jest otwarte na naukę, przedsiębiorczość i inwestorów. To także aktywnie rozwijający się ośrodek usług IT. Podstawą rozwoju ekonomicznego oraz konkurencyjności Szczecina są nowoczesne technologie. Dlatego miasto inwestuje w ośrodki naukowo-badawcze, infrastrukturę informatyczną oraz instytucje otoczenia biznesu. W ostatnich latach Szczecin stał się jedną z najpopularniejszych lokalizacji dla centrów BPO, SSC i ICT. Poza dostępnością powierzchni biurowych o najwyższym standardzie i dużą ilością świetnie wykwalifikowanych pracowni-

ków do inwestorów przemawiają niskie koszty pracy, znajomość języków obcych i wysoka kultura pracy Szczecinian. Firmy obecne na szczecińskim rynku, to m.in.: METRO SERVICES PL, Coloplast, Brighton, Dansk Supermarked, Convergys, DGS Business Services, Tieto, Asseco Data Systems, UniCredit Business Integrated Solutions, Arvato Polska.

Na przestrzeni ostatnich trzech lat szczeciński rynek biurowy rozwijał się w rekordowym tempie. Do użytku oddano projekty o łącznej powierzchni 110,9 tys. m². Obecna sytuacja sprzyja najemcom, którzy nadal mogą wybierać z szeregu dostępnych opcji w nowo ukończonych projektach. Należy jednak zaznaczyć, że wolna powierzchnia jest systematycznie wchłaniana przez rynek.

Klaster ICT Pomorze Zachodnie ułatwia firmom zdobywanie wiedzy i kontaktów biznesowych. W Szczecinie swoją działalność prowadzą centra innowacyjności:

TECHNOPARK POMERANIA: to miejsce i przestrzeń w Szczecinie, gdzie realizowana jest idea wspierania innowacyjnej przedsiębiorczości. Tutaj rozwijają się firmy i nowe technologie. Dzięki nowoczesnej i rozbudowywanej infrastrukturze oraz kompleksowym programom wsparcia tworzone są najlepsze warunki dla dynamicznego rozwoju firm ICT – od inkubacji dla początkujących tzw. start-upów do wzmacniania funkcjonujących już na rynku przedsiębiorstw, zrzeszonych też pod skrzydłami Klastra ICT Pomorze Zachodnie.

SERVICE INTER-LAB: Centrum Transferu Wiedzy i Innowacji dla Sektora Usług łączy w sobie funkcje jednostki naukowej, placówki edukacyjnej, ośrodka badawczo-rozwojowego, centrum transferu wiedzy i technologii, inkubatora przedsiębiorczości, instytucji otoczenia biznesu.

REGIONALNE CENTRUM INNOWACJI I TRANSFERU TECHNOLOGII: to jednostka Zachodniopomorskiego Uniwersytetu Technologicznego w Szczecinie, które działa w obszarze komercjalizacji i transferu technologii, wspierania firm oraz przedsiębiorczości akademickiej. ■

SZCZECIN

- AN INVESTOR-FRIENDLY CITY

Szczecin is the richest and most industrialised area in the Westpomeranian Region. Szczecin is located at the intersection of routes in all types of transport. The City is an important international transport hub along the trans-European International North-South Transport Corridor, from southern Scandinavia, to the Oder waterway, the Czech Republic, Austria and ports on the Mediterranean Sea. It is located on the route connecting Russia and Finland to Western Europe via the Baltic.

In addition to its perfect location, Szczecin is characterised by unmatched natural conditions, a broad selection of attractive investment land and substantial potential in terms of educated and highly qualified workforce. All this makes the City a good place to live in and a dynamically developing metropolis. Szczecin is in an investor-friendly city! This is confirmed by:

- **its BBB+ rating, as announced by Fitch Ratings, remaining at this level since 2008.** The rating reflects prudent financial management, operational expenditure rationalisation, good debt ratios and a moderate debt level,
- **two Special Economic Zones:** The Euro-Park Mielec Special Economic Zone, operating in Szczecin since 2010, and the Kostrzyn-Słubice Special Economic Zone established in 2013,
- **its “one-stop shop” effective investor assistance,** provided by the Investor and Business Service Department of the Szczecin City Office,
- **the support provided by the District Labour Office** to entrepreneurs in relation to recruitment and training processes, including financial support,
- its young and dynamic society and **the availability of qualified workforce proficient in foreign languages,**
- the fact that Szczecin is the largest academic centre in the Westpomeranian Region.

STRATEGIC SECTORS

LOGISTICS: What distinguishes Szczecin is its unique location and perfect connection and access to both sales and supply markets in Poland, Europe and the world. Its close proximity to Scandinavia and Germany, excellent connection to the rest of Western Europe and access to the Baltic Sea through waterways, all translate into the City's unparalleled potential, which has been successfully growing in recent years. The City's strategic location, coupled with qualified its workforce and access to warehousing space and production areas, make Szczecin an incredibly attractive location for the establishment and development of companies operating in the field of logistics. The latest surveys carried out by consulting companies forecast an increasing demand for warehousing space in Szczecin.

The following companies have already chosen Szczecin as the location of their headquarters: Unity Line, the Szczecin and Swinoujście Seaports Authority, the Westpomeranian Maritime Cluster Association, C.Hartwig, Macsped, Baltchem, North-West Logistic Park, Magemar, V4L, Raben, PKS Szczecin, DB and OT Logistics.

INDUSTRY: In Szczecin you will find perfect conditions for the development of maritime companies. The City's strengths include its attractive industrial areas and a dynamically developing warehousing-space market. Szczecin boasts qualified specialist resource, which includes the graduates of the West Pomeranian University

More information:

The City of Szczecin,
Investor and Business
Support Department

tel. +48 91 424 5819 fax
+48 91 424 5820

investor@um.szczecin.pl

www.invest.szczecin.eu
www.szczecin.eu

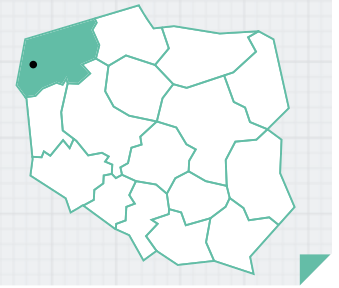
UNEMPLOYMENT RATE: 7%

AREA: 381 km²

POPULATION: 407,180

LEADING INDUSTRIES: BPO/SSC/ICT, Logistics, maritime industry

MAIN FOREIGN CAPITAL: Germany, Spain, Denmark

of Technology and Maritime University. Undoubtedly, what makes the City unique is its exceptional location, long-standing ship-building tradition, and the presence of the Szczecin and Świnoujście Seaports, which make up one of the biggest port complexes in the Baltic Sea region. The Szczecin and Świnoujście Seaports are the nearest seaports for western and south-western Poland. The close proximity to eastern Germany, and especially the Berlin region, is also of significance. Furthermore, for many years these ports have served as transit ports for the Czech Republic and Slovakia. The Szczecin and Świnoujście Seaports have a well developed system of road and rail connections.

The ship-building industry has always been an important industry for Szczecin. The revitalised areas in the northern part of the City and on Ostrów Brdowski and Gryfia Islands constitute attractive development areas, occupied by modern companies, such as: Bilfinger Mars Offshore, Elwiko, Morska Stocznia Remontowa Gryfia, Finomar, Teleyard and Stocznia Partner. Szczecin Industrial Park is located in a 45-ha area of the former Nowa Szczecin Shipyard. The Park's assets constitute attractive property facilitating business operations, especially in the offshore sector and the steel industry.

MODERN SERVICES: Szczecin is a city of young and active people, dynamically developing office-space market and innovative technologies.

The City is open to science, entrepreneurship and investors. It is also a rapidly developing IT services centre. Cutting-edge technologies are the basis for the economic and competitive development of Szczecin. Therefore, the City is investing in research centres, IT infrastructure and business-support institutions. Recently, Szczecin has become one of the most popular locations for BPO, SSC and ICT centres. In addition to the accessibility of superior office space and the large number of well-qualified employees, investors can also benefit from low labour costs, knowledge of foreign languages and the high professional integrity of Szczecin residents.

Companies operating on the Szczecin market include: METRO SERVICES PL, Coloplast, Brighton, Dansk Supermarked, Convergys, DGS Business Services, Tieto, Asseco Data Systems, UniCredit Business Integrated Solutions and Arvato Polska.

Over the last three years, the Szczecin office market has been developing at a record-breaking pace. Projects with a total area of 110,900 sq. m have been put into use. The current situation is attractive for tenants, who can pick and choose from a plethora of newly finished projects. It is important to note, however, that this free space is being gradually absorbed by the market.

Thanks to the **Western Pomerania ICT Cluster**, companies can easily share their knowledge and engage in networking. The following innovation centres are operating in Szczecin:

TECHNOPARK POMERANIA: is a place in Szczecin, where the idea of supporting innovative entrepreneurship is being put into practice. This is where companies and new technologies develop. Owing to state-of-the-art and well-developed infrastructure and comprehensive support programmes, we can create the best conditions for the dynamic development of ICT companies – from incubation and start-ups, to reinforcing the enterprises already operating on the market and associated under the auspices of the Western Pomerania ICT Cluster.

SERVICE INTER-LAB: a Centre for the Transfer of Knowledge and Innovation for the Service Sector combines the functions of a scientific unit, educational institution, R&D centre, knowledge and technology transfer centre, business incubator and a business support institution.

REGIONAL CENTRE FOR INNOVATION AND TECHNOLOGY TRANSFER: is a unit of the West Pomeranian University of Technology operating in the fields of technology commercialisation and transfer, and supporting companies and academic entrepreneurship. ■

Ciekawostki

Did you know?

▼ 69.98

560 tys.
m²

- tyle w roku 2015 przybyło nowoczesnej powierzchni biurowej w Polsce
- the number of square metres of modern office space built in 2015 in Poland

Źródło / source: Cushman&Wakefield

4164,01
PLN

- średnie wynagrodzenie brutto na koniec listopada 2015 roku w Polsce
- the average gross salary in Poland at the end of November 2015

70%

- tyle firm z sektora nowoczesnych usług dla biznesu planuje powiększenie swojego dotychczasowego biura w ciągu najbliższych dwóch lat
- the number of modern business services companies who plan to grow the office space within next two years

Źródło / source: SKANSKA, JLL

4-5%

- przewidywana dynamika wzrostu wynagrodzeń w roku 2016
- forecast of the salary growth in 2016

Źródło / source: SAZ

20 tys. m²

- tyle metrów kwadratowych nowoczesnej powierzchni biurowej można wynająć w budynku SkyRes Warszawska w Rzeszowie
- the number of square metres of modern office space available at SkyRes Warszawska building in city of Rzeszów

7 mln

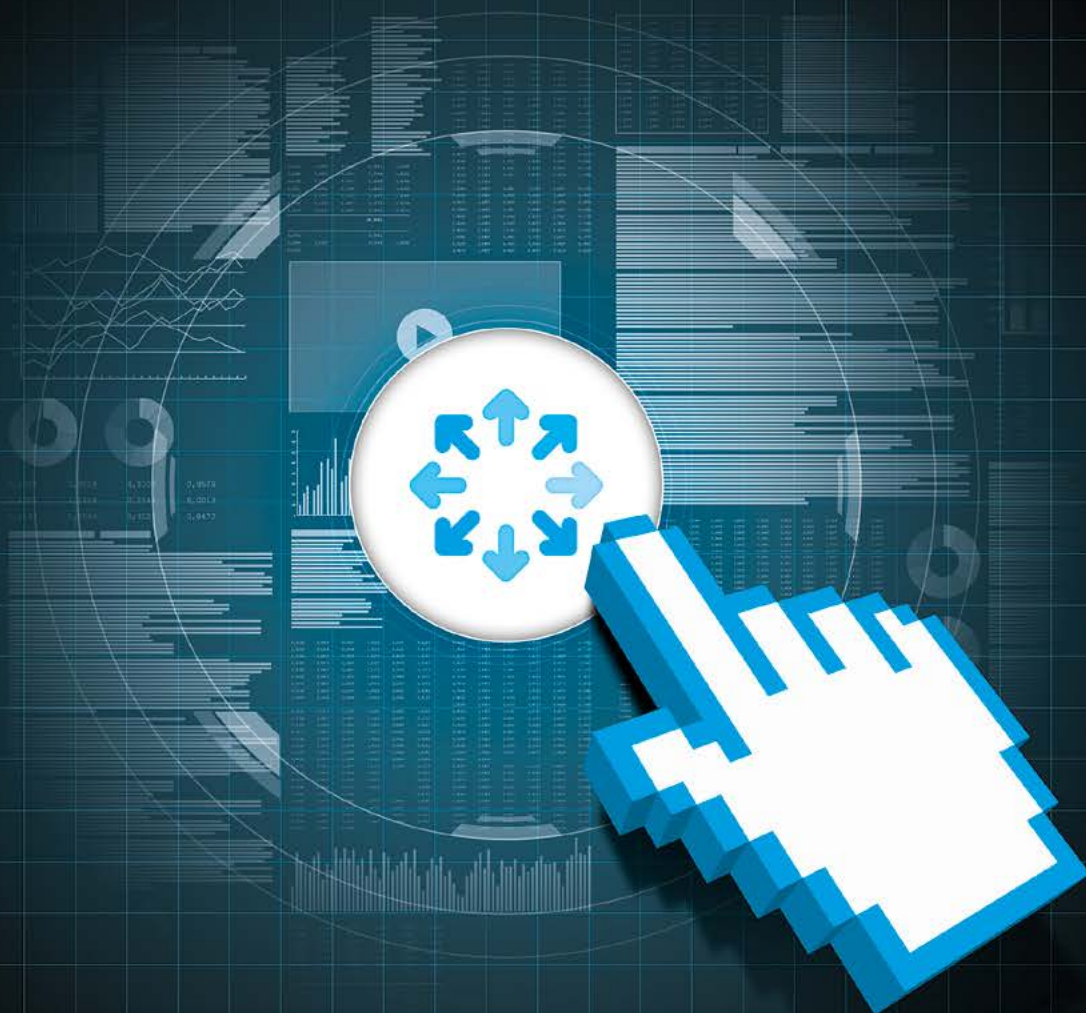
- tyle wyniosą nakłady inwestycyjne centrum R&D firmy Red Embedded Consulting we Wrocławiu
- this is the initial level of investments at new Red Embedded Consulting R&D Center in the city of Wrocław

> 60

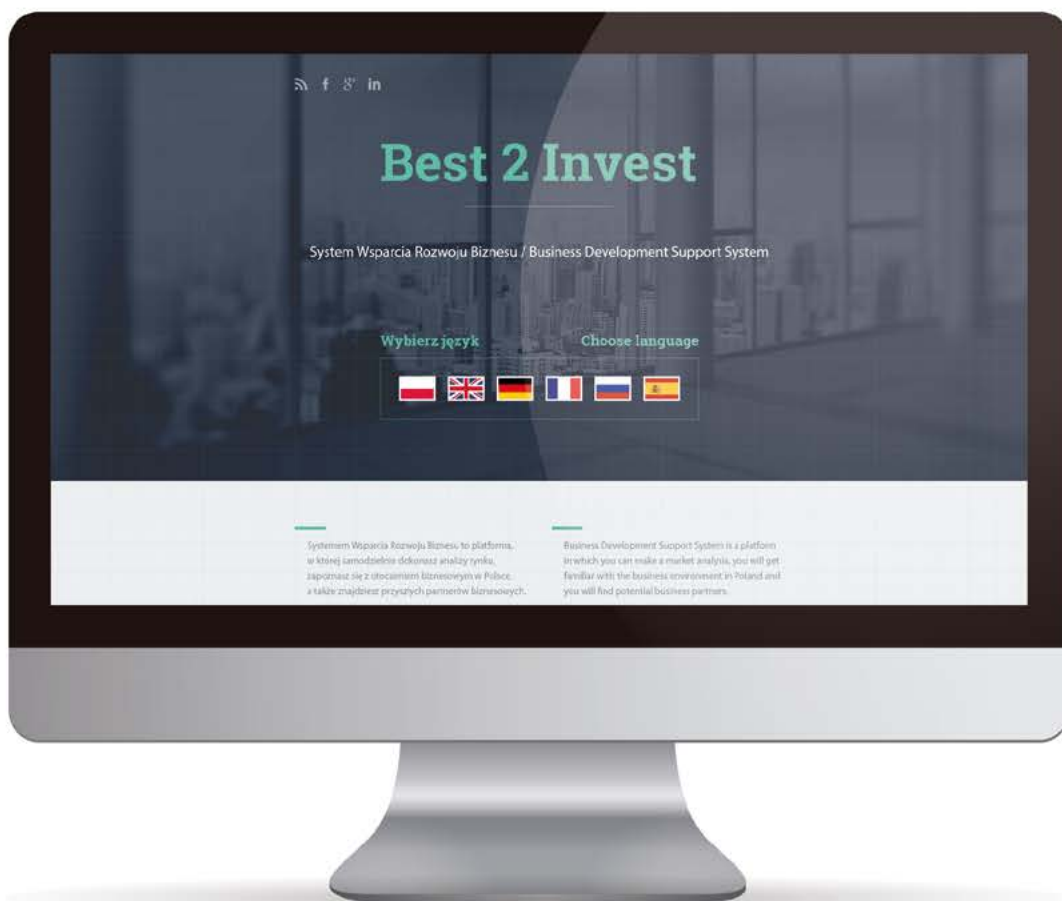
- tylu pracowników zatrudnia CERI w swoim centrum BPO w Białymstoku
- the number of employees in CERI BPO center located in the city of Białystok

Źródło / source: C&W

Wszystko o Outsourcingu

w jednym miejscu

Dowiedz się więcej
Aprender más
En savoir plus

Find out more
Erfahre mehr
Узнай более

www.best2invest.org